

393R3666

31.12.93

EUROOPAN YHTEISÖJEN VIRALLINEN LEHTI

N:o L 336/1

KOMISSION ASETUS (EY) N:o 3666/93,

annettu 15 päivänä joulukuuta 1993,

asetuksen N:o 27 ja asetusten (ETY) N:o 1629/69, (ETY) N:o 4260/88, (ETY) N:o 4261/88 ja (ETY) N:o 2367/90 muuttamisesta Euroopan talousalueesta tehdystä sopimuksessa vahvistettujen kilpailusääntöjen täytäntöönpanemiseksi

EUROOPAN YHTEISÖJEN KOMISSIO, joka

ottaa huomioon Euroopan yhteisön perustamissopimuksen,

ottaa huomioon 6 päivänä helmikuuta 1962 annetun perustamissopimuksen 85 ja 86 artiklan ensimmäisen täytäntöönpanoasetuksen, neuvoston asetuksen N:o 17⁽¹⁾, sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna Espanjan ja Portugalin liittymisasiakirjalla, ja erityisesti sen 24 artiklan,

ottaa huomioon kilpailusääntöjen soveltamisesta rautatie-, maantie- ja sisävesiliikenteeseen 19 päivänä heinäkuuta 1968 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 1017/68⁽²⁾, sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna Kreikan liittymisasiakirjalla, ja erityisesti sen 29 artiklan,

ottaa huomioon perustamissopimuksen 85 ja 86 artiklan yksityiskohtaisesta soveltamisesta meriliikenteeseen 22 päivänä joulukuuta 1986 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 4056/86⁽³⁾ ja erityisesti sen 26 artiklan,

ottaa huomioon menettelystä sovellettaessa kilpailusääntöjä lentoliikenteen alalla toimiviin yrityksiin 14 päivänä joulukuuta 1987 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 3975/87⁽⁴⁾, sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna asetuksella (ETY) N:o 2410/92⁽⁵⁾, ja erityisesti sen 19 artiklan,

ottaa huomioon yrityskeskittymien valvonnasta 21 päivänä joulukuuta 1989 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 4064/89⁽⁶⁾ ja erityisesti sen 23 artiklan,

on kuullut liikenteen alan kilpailunrajoituksia ja määräävää markkina-asemaa käsittelevää neuvoa-antavaa komiteaa, meriliikenteen alan kilpailunrajoituksia ja

määräävää markkina-asemaa käsittelevää neuvoa-antavaa komiteaa, lentoliikenteen alan kilpailunrajoituksia ja määräävää markkina-asemaa käsittelevää neuvoa-antavaa komiteaa ja keskittymiä käsittelevää neuvoa-antavaa komiteaa,

sekä katsoo, että

asetuksen N:o 17 sekä asetusten (ETY) N:o 1017/68, (ETY) N:o 4056/86, (ETY) N:o 3975/87 ja (ETY) N:o 4064/89 mukaan komissiolla on oikeus antaa hakemusten, ilmoitusten ja valitusten muotoa, sisältöä ja muita yksityiskohtia koskevia soveltamissäännöksiä, ja komissio on käyttänyt tätä oikeutta antaessaan asetuksen N:o 27⁽⁷⁾, sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna asetuksella (ETY) N:o 2526/85⁽⁸⁾, ja asetukset (ETY) N:o 1629/69⁽⁹⁾, (ETY) N:o 4260/88⁽¹⁰⁾, (ETY) N:o 4261/88⁽¹¹⁾ ja (ETY) N:o 2367/90⁽¹²⁾,

Euroopan talousalueesta tehdyn sopimuksen tullessa voimaan ja mainitun sopimuksen tarkistamista koskevan pöytäkirjan mukaisesti komissio vastaa kyseisessä sopimuksessa vahvistettujen kilpailusääntöjen täytäntöönpanosta,

Euroopan talousalueesta tehdyn sopimuksen pöytäkirjassa N:o 21 määrätään, että yhteisö antaa tarvittaessa säännökset kyseisen sopimuksen 1 artiklan 2 kohdan e alakohdassa sekä 53–60 artiklassa tarkoitettujen periaatteiden täytäntöönpanemiseksi, ja

jotta komissio voisi asianmukaisella tavalla suorittaa sille Euroopan talousalueesta tehdyn sopimuksen nojalla kuuluvat velvoitteet, on tarpeen muuttaa hakemusten, ilmoitusten ja valitusten muotoa, sisältöä ja muita yksityiskohtia koskevia säännöksiä niiden käsittelyn yksinkertaistamiseksi ja nopeuttamiseksi kaikkien osapuolten edun mukaisesti,

⁽¹⁾ EYVL N:o 13, 21.2.1962, s. 204/62

⁽²⁾ EYVL N:o L 175, 23.7.1968, s. 1

⁽³⁾ EYVL N:o L 378, 31.12.1986, s. 4

⁽⁴⁾ EYVL N:o L 374, 31.12.1987, s. 1

⁽⁵⁾ EYVL N:o L 240, 24.8.1992, s. 18

⁽⁶⁾ EYVL N:o L 395, 30.12.1989, s. 1

⁽⁷⁾ EYVL N:o 35, 10.5.1962, s. 1118/62

⁽⁸⁾ EYVL N:o L 240, 7.9.1985, s. 1

⁽⁹⁾ EYVL N:o L 209, 21.8.1969, s. 1

⁽¹⁰⁾ EYVL N:o L 376, 31.12.1988, s. 1

⁽¹¹⁾ EYVL N:o L 376, 31.12.1988, s. 10

⁽¹²⁾ EYVL N:o L 219, 14.8.1990, s. 5

ON ANTANUT TÄMÄN ASETUKSEN:

1 artikla

Muutetaan asetus N:o 27 seuraavasti.

- 1) Korvataan 2 artiklan 1 kohta seuraavasti:

”1. Hakemus ja ilmoitus on toimitettava komissiolle viitenätoista kappaleena.”
- 2) Lisätään 2 artiklaan 4 kohta seuraavasti:

”4. Euroopan talousalueesta tehdyn sopimuksen 53 ja 54 artiklan mukaisesti tehtävät hakemukset ja ilmoitukset voidaan laatia myös jollakin EFTAn jäsenvaltioiden virallisista kielistä tai EFTAn valvontaviranomaisen työkielellä.”
- 3) Korvataan 4 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu liite tämän asetuksen lisäyksellä 1.
- 4) Korvataan C lomake tämän asetuksen lisäyksellä 1a.

2 artikla

Muutetaan asetus (ETY) N:o 1629/69 seuraavasti.

- 1) Korvataan 3 artiklan 5 kohta seuraavasti:

”5. Hakemus ja ilmoitus sekä niiden liitteet on toimitettava komissiolle viitenätoista kappaleena.”
- 2) Lisätään 3 a artikla seuraavasti:

”3 a artikla

Euroopan talousalueesta tehdyn sopimuksen 53 ja 54 artiklan mukaisesti tehtävät, 1 artiklan 1 kohdassa sekä 3 artiklan 1 ja 2 kohdassa tarkoitettavat valitukset, hakemukset ja ilmoitukset voidaan laatia myös jollakin EFTAn jäsenvaltioiden virallisista kielistä tai EFTAn valvontaviranomaisen työkielellä.”

- 3) Korvataan 1' artiklan 1 kohdassa, 3 artiklan 1 kohdassa ja 3 artiklan 2 kohdassa tarkoitettu liite tämän asetuksen lisäyksellä 2.

3 artikla

Muutetaan asetus (ETY) N:o 4260/88 seuraavasti:

- 1) Korvataan 4 artiklan 4 kohta seuraavasti:

”4. Hakemus ja sen liitteet on toimitettava komissiolle viitenätoista kappaleena.”

- 2) Lisätään 4 a artikla seuraavasti:

”4 a artikla

Euroopan talousalueesta tehdyn sopimuksen 53 ja 54 artiklan mukaisesti tehtävät, 1 artiklan 3 kohdassa, 2 artiklan 1 kohdassa ja 4 artiklan 6 kohdassa tarkoitettavat ilmoitukset, valitukset ja hakemukset voidaan laatia myös jollakin EFTAn jäsenvaltioiden virallisista kielistä tai EFTAn valvontaviranomaisen työkielellä.”

- 3) Korvataan 4 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu liite tämän asetuksen lisäyksellä 3.

4 artikla

Muutetaan asetus (ETY) N:o 4261/88 seuraavasti.

- 1) Korvataan 3 artiklan 4 kohta seuraavasti:

”4. Hakemus ja sen liitteet on toimitettava komissiolle viitenätoista kappaleena.”
- 2) Lisätään 3 a artikla seuraavasti:

”3 a artikla

Euroopan talousalueesta tehdyn sopimuksen 53 ja 54 artiklan mukaisesti tehtävät, 1 artiklan 1 kohdassa ja 3 artiklan 6 kohdassa tarkoitettavat valitukset ja hakemukset voidaan laatia myös jollakin EFTAn jäsenvaltioiden virallisista kielistä tai EFTAn valvontaviranomaisen työkielellä.”

- 3) Korvataan 3 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu liite tämän asetuksen lisäyksellä 4.

5 artikla

Muutetaan asetus (ETY) N:o 2367/90 seuraavasti.

- 1) Korvataan 2 artiklan 2 kohta seuraavasti:

”2. Ilmoitus on toimitettava komissiolle CO-lomakkeessa annettuun osoitteeseen kahtenakymmenenäyhtenä kappaleena; sen liitteet on toimitettava kuutenatoista kappaleena.”
- 2) Lisätään 2 artiklaan 5 kohta seuraavasti:

”5. Euroopan talousalueesta tehdyn sopimuksen 57 artiklan mukaisesti tehtävät ilmoitukset voidaan laatia myös jollakin EFTAn jäsenvaltioiden virallisista kielistä tai EFTAn valvontaviranomaisen työkielellä. Jos ilmoituksessa käytettävä kieli ei ole yhteisön virallinen kieli, ilmoituksen tekemisen osapuolen on liitettävä kaikkiin asiakirjoihin myös käännös jollakin yhteisön virallisella kielellä. Komissio käyttää tämän jälkeen käännöksen

kieltä menettelykielenä ilmoituksen tehneen osapuolen kanssa.”

6 artikla

- 3) Korvataan 2 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu liite tämän asetuksen lisäyksellä 5.

Tämä asetus tulee voimaan Euroopan talousalueesta tehdyn sopimuksen voimaantulopäivänä.

Tämä asetus on kaikilta osiltaan velvoittava, ja sitä sovelletaan sellaisenaan kaikissa jäsenvaltioissa.

Tehty Brysselissä 15 päivänä joulukuuta 1993.

Komission puolesta

Karel VAN MIERT

Komission jäsen

Lisäys 1

A/B-LOMAKE

Asetus N:o 17

A/B-LOMAKE

Huomautus: Tämän lomakkeen mukana on toimitettava liite, josta ilmenevät oheisissa täydentävissä huomautuksissa vaadittavat tiedot.

Lomake ja liite on toimitettava viitenätoista kappaleena, kaksi komissiolle, yksi kullekin jäsenvaltiolle ja yksi Euroopan vapaakauppaliiton (EFTA) valvontaviranomaiselle. Ilmoitettavat sopimukset on toimitettava kolmena ja muut hakemuksen liiteasiakirjat yhtenä kappaleena.

Täyttäkää liitteenä oleva saantitodistus.

Jos tilaa ei ole riittävästi, käytäkää ylimääräisiä sivuja ja ilmoittakaa, mitä lomakkeen kohtaa ne koskevat.

EUROOPAN YHTEISÖJEN KOMISSIOLLE

Kilpailuasioiden pääosasto
Rue de la Loi 200
B-1049 Bryssel

- A.1 Hakemus Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 85 artiklan 1 kohdan tai 86 artiklan sekä Euroopan talousalueesta tehdyn sopimuksen⁽¹⁾ 53 artiklan 1 kohdan tai 54 artiklan soveltamiseen liittyvän puuttumattomuustodistuksen saamiseksi neuvoston asetuksen N:o 17 2 artiklan nojalla.
- B.1 Ilmoitus sopimuksesta, päätöksestä tai yhdenmukaistetusta menettelytavasta neuvoston asetuksen N:o 17 4 (tai 5) artiklan mukaisesti Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 85 artiklan 3 kohdassa tai ETA-sopimuksen 53 artiklan 3 kohdassa tarkoitettuna poikkeuksen saamiseksi, mukaan lukien ilmoitukset, joissa anotaan oikeutta vastustusmenettelyyn.

Osapuolet

1. Hakemuksen tai ilmoituksen tekijä

Hakemuksen tai ilmoituksen tekvän yrityksen, yritysten tai yritysten yhteenliittymien täydellinen nimi tai toiminimi ja osoite, puhelin-, telex- ja telekopionumero sekä lyhyt kuvaus⁽²⁾ näistä yrityksistä.

Henkilöyhtiöiden, yksityisten elinkeinonharjoittajien ja muiden liiketunnuksella toimivien yritysten osalta, joita ei pidetä oikeushenkilöinä, on ilmoitettava lisäksi omistajien tai osakkaiden nimet ja osoitteet.

Jos hakemus tai ilmoitus tehdään toisen henkilön puolesta tai jos sen tekee useampi kuin yksi henkilö, on ilmoitettava edustajan (tai yhteisen asiamiehen) nimi, osoite ja asema sekä todistus hänen valtuutuksestaan. Jos hakemuksen tai ilmoituksen tekee useampi kuin yksi henkilö tai se tehdään useamman kuin yhden henkilön puolesta, näiden tulisi nimetä yhteinen asiamies (komission asetuksen N:o 27 1 artiklan 2 ja 3 kohta).

2. Muut osapuolet

Sopimuksen, päätöksen tai yhdenmukaistetun menettelytavan (jäljempänä ”järjestelyt”) muiden osapuolten täydellinen toiminimi ja osoite sekä lyhyt kuvaus näistä osapuolista.

Ilmoittakaa, miten näille muille osapuolille on tiedotettu tästä hakemuksesta tai ilmoituksesta.

[Tätä ei tarvitse ilmoittaa, jos on kyse vakiosopimuksista, joita hakemuksen tai ilmoituksen tekvä yritys on tehnyt tai aikoo tehdä useiden osapuolten kanssa (esimerkiksi jakelijoiden kanssa tehtävä sopimus).]

⁽¹⁾ Jäljempänä ”ETA-sopimus”.

⁽²⁾ Esimerkiksi ”moottoriajoneuvojen valmistaja”, ”atk-alan palveluyritys”, ”monialayritys”.

Hakemuksen/ilmoituksen tarkoitus

(katso täydentävät huomautukset)

(vastatkaa kysymyksiin ”kyllä” tai ”ei”)

Haetteko yksinomaan puuttumattomuustodistusta? (Tällaisen hakemuksen vaikutuksista katso täydentävien huomautusten V jakson ensimmäisen kappaleen loppu.)

Haetteko puuttumattomuustodistusta ilmoittaen samalla järjestelyistä poikkeuksen saamiseksi siinä tapauksessa, että komissio ei myönnä puuttumattomuustodistusta?

Ilmoitatteko järjestelyistä yksinomaan poikkeuksen saamiseksi?

Arveletteko, että tämän hakemuksen yhteydessä voitaisiin soveltaa vastustusmenettelyä? (Katso täydentävien huomautusten IV, V, VII ja VIII jakso sekä liite 2.) Jos vastaatte ”kyllä”, mainitkaa asetus ja artikla, johon vetoatte:

Tyytyisittekö epäviralliseen kirjeeseen? (Katso täydentävien huomautusten VIII jakson loppu.)

Allekirjoittaneet vakuuttavat, että edellä olevat ja liitteenä olevilla ... sivulla olevat tiedot on annettu rehellisesti ja ovat totuudenmukaisia, että kaikki arviot on ilmoitettu arvioiksi ja ovat allekirjoittaneiden tarkimpia mahdollisia arvioita seikoista, joita ne koskevat, ja että kaikki esitetyt näkemykset ovat vilpittömiä. Allekirjoittaneet ovat tietoisia asetuksen N:o 17/15 artiklan 1 kohdan a alakohdan säännöksistä (katso oheiset täydentävät huomautukset).

Paikka ja aika: .....

Allekirjoitukset:

EUROOPAN
YHTEISÖJEN
KOMISSIO

Brysselissä ..... päivänä ..... kuuta 19....

Kilpailuasioiden pääosasto

Vastaanottaja .....

SAANTITODISTUS

(Tämä lomake palautetaan ylle merkittyyn osoitteeseen, jos hakija täyttää lomakkeen yläosan yhtenä kappaleena.)

Puuttumattomuustodistusta koskevan hakemuksenne päiväys: .....

Ilmoituksenne päiväys: .....

Ilmoitus koskee: .....

Viitteenne: .....

Osapuolet:

1. ....

2. .... ja muut.

(Muita järjestelyiden osapuolina olevia yrityksiä ei tarvitse ilmoittaa.)

(Komissio täyttää.)

saapunut: .....

kirjattu N:olla IV/.....

Viitkaa yllä olevaan numeroon kaikessa asiaan liittyvässä kirjeenvaihdossa.

Osoite:

Rue de la Loi 200
B-1049 Bryssel

Puhelin:

Suora: 29.....
Vaihde: 299 11 11

Telekopio: 29.....

A/B-LOMAKE

(jäljempänä)

TÄYDENTÄVÄT HUOMAUTUKSET

Sisältö

- I. Yhteisön ja Euroopan talousalueen (ETA) kilpailusääntöjen tarkoitus
- II. Komission ja EFTAn valvontaviranomaisen toimivalta ETAn kilpailusääntöjä sovellettaessa
- III. Puuttumattomuustodistus
- IV. Poikkeus
- V. Lomakkeen tarkoitus
- VI. Lomakkeen muoto
- VII. Täydellisten ja tarkkojen tietojen tarve
- VIII. Jatkokomenettely
- IX. Salassapito
- X. Muut A/B-lomakkeen liitteessä annettavat tiedot ja käytettävät otsikoinnit
- XI. Kielet

Liite I: EY:n perustamissopimuksen 85 ja 86 artikla, ETA-sopimuksen 53, 54 ja 56 artikla, ETA-sopimuksen pöytäkirjassa n:o 22 olevat 2, 3 ja 4 artikla ja viimeksi mainitun sopimuksen tarkistamista koskevan pöytäkirjan 1 ja 2 artikla

Liite II: Luettelo sovellettavista asiakirjoista

Liite III: Luettelo yhteisön ja EFTAn jäsenvaltioista, komission ja EFTAn valvontaviranomaisen osoitteet, luettelo komission tiedotustoimistoista yhteisössä ja EFTAn jäsenvaltioissa sekä toimivaltaisten viranomaisten osoitteet EFTAn jäsenvaltioissa.

Komissio julkaisee liitteissä oleviin tietoihin tehdyt lisäykset ja muutokset määräajoin.

Huomautus: Jos yritys on epävarma siitä, miten ilmoitus on tehtävä, tai haluaa lisätietoja, se voi ottaa yhteyttä kilpailuasioiden pääosastoon (PO IV) tai EFTAn valvontaviranomaisen kilpailuosastoon Brysselissä. Vaihtoehtoisesti komission tiedotustoimistot (yhteisön ja EFTAn jäsenvaltioiden alueella sijaitsevat tiedotustoimistot luetellaan liitteessä III) voivat hankkia lisätietoja tai ilmoittaa Brysselissä olevan virkamiehen, joka puhuu toivomaanne yhteisön virallista kieltä tai jonkin EFTAn jäsenvaltion virallista kieltä ⁽¹⁾.

I. YHTEISÖN JA EUROOPAN TALOUSALUEEN (ETA) KILPAILUSÄÄNTÖJEN TARKOITUS

1. Yhteisön kilpailusääntöjen tarkoitus

Näiden sääntöjen tarkoituksena on estää kilpailunrajoituksia ja määräävän markkina-aseman väärinkäyttöä vääristämästä kilpailua yhteismarkkinoilla; niitä sovelletaan kaikkiin yhteismarkkinoilla suoraan tai välillisesti toimiviin yrityksiin riippumatta siitä, mihin ne ovat sijoittautuneet.

⁽¹⁾ Näissä täydentävissä huomautuksissa "EFTAn jäsenvaltioilla" tarkoitetaan niitä EFTAan kuuluvia valtioita, jotka ovat ETA-sopimuksen sopimuspuolia. Katso liitteessä II esitetty ETA-sopimuksen tarkistamista koskevan pöytäkirjan asiaan liittyvä teksti sekä liitteessä III oleva luettelo.

Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 85 artiklan 1 kohdan (85 ja 86 artikla toistetaan liitteessä I) mukaan kilpailua rajoittavat sopimukset, päätökset ja yhdenmukaistetut menettelytavat, jotka voivat vaikuttaa jäsenvaltioiden väliseen kauppaan, ovat kiellettyjä; 85 artiklan 2 kohdassa tällaisia rajoituksia sisältävät sopimukset ja päätökset julistetaan mitättömiksi (vaikka Euroopan tuomioistuin on katsonut, että jos kilpailua rajoittavat ehdot voidaan erottaa sopimusten muista osista, ainoastaan tällaiset ehdot ovat mitättömiä); 85 artiklan 3 kohdassa määrätään kuitenkin poikkeuksesta niiden menettelytapojen osalta, joilla on edullisia vaikutuksia ja jotka täyttävät siinä määrätty edellytykset. Määrävän markkina-aseman väärinkäyttö on 86 artiklan mukaan kiellettyä, jos se voi vaikuttaa jäsenvaltioiden väliseen kauppaan. Ensimmäisistä mainittujen määräysten soveltamista koskevista menettelyistä, jotka liittyvät "puuttumattomuustodistuksen" antamiseen ja 85 artiklan 3 kohdan mukaisiin poikkeuksiin, säädetään asetuksessa N:o 17 (tiedot tästä asetuksesta sekä muista jäljempänä mainittavista tai A/B-lomakkeella tehtäviin ilmoituksiin ja hakemuksiin liittyvistä asiakirjoista annetaan liitteessä II).

2. ETAn kilpailusääntöjen tarkoitus

ETA-sopimuksen [tehty yhteisön, sen jäsenvaltioiden ja EFTAn jäsenvaltioiden välillä⁽¹⁾] kilpailusäännöt perustuvat samoihin periaatteisiin kuin yhteisön kilpailusäännöt, ja niiden tarkoitus on sama eli kilpailua rajoittavista menettelytavoista tai määrävän markkina-aseman väärinkäytöstä aiheutuvan kilpailun vääristymisen ehkäiseminen ETAn alueella. Niitä sovelletaan kaikkiin ETAn alueella suoraan tai välillisesti toimiviin yrityksiin riippumatta siitä, mihin ne ovat sijoittautuneet.

ETA-sopimuksen 53 artiklan 1 kohdan (ETA-sopimuksen 53, 54 ja 56 artikla toistetaan näiden täydentävien huomautusten liitteessä I) mukaan kilpailua rajoittavat sopimukset, päätökset ja yhdenmukaistetut menettelytavat, jotka voivat vaikuttaa yhteisön ja yhden tai useampien EFTAn jäsenvaltion väliseen kauppaan (tai EFTAn jäsenvaltioiden keskinäiseen kauppaan), ovat kiellettyjä, ja 53 artiklan 2 kohdassa tällaisia rajoituksia sisältävät sopimukset ja päätökset julistetaan mitättömiksi (vaikka Euroopan tuomioistuin on katsonut, että jos kilpailua rajoittavat ehdot voidaan erottaa sopimusten muista osista, ainoastaan tällaiset ehdot ovat mitättömiä); 53 artiklan 3 kohdassa määrätään kuitenkin poikkeuksesta niiden menettelytapojen osalta, joilla on edullisia vaikutuksia ja jotka täyttävät siinä määrätty edellytykset. Määrävän markkina-aseman väärinkäyttö on 54 artiklan mukaan kiellettyä, jos se voi vaikuttaa yhteisön ja yhden tai useampien EFTAn jäsenvaltion väliseen kauppaan (tai EFTAn jäsenvaltioiden keskinäiseen kauppaan). Mainittujen artiklojen soveltamista koskevista menettelyistä, jotka liittyvät "puuttumattomuustodistuksen" antamiseen ja 53 artiklan 3 kohdan mukaisiin poikkeuksiin, säädetään asetuksessa N:o 17, sellaisena kuin se on ETAn osalta täydennettynä ETA-sopimuksen pöytäkirjoilla n:o 21, 22 ja 23.

II. KOMISSION JA EFTAN VALVONTAVIRANOMAISEN TOIMIVALTA ETAN KILPAILUSÄÄNTÖJÄ SOVELLETTAESSA

Komission ja EFTAn valvontaviranomaisen toimivallasta ETAn kilpailusääntöjä sovellettaessa määrätään ETA-sopimuksen 56 artiklassa. Yhteisön jäsenvaltioiden keskinäiseen kauppaan mahdollisesti vaikuttavia kilpailua rajoittavia sopimuksia, päätöksiä ja yhdenmukaistettuja menettelytapoja koskevat ilmoitukset ja hakemukset on osoitettava komissiolle, jolleivät niiden vaikutukset jäsenvaltioiden keskinäiseen kauppaan tai kilpailuun yhteisössä ole vähäisiä vähämerkityksisistä sopimuksista vuonna 1986 annetun komission ilmoituksen⁽²⁾ mukaan. Lisäksi kaikista kilpailua rajoittavista sopimuksista, päätöksistä ja yhdenmukaistetuista menettelytavoista, jotka vaikuttavat jonkin yhteisön jäsenvaltion ja yhden tai useamman EFTAn jäsenvaltion väliseen kauppaan, on ilmoitettava komissiolle, jos kyseisten yritysten kokonaisliikevaihdosta ETA-alueella yli 67 prosenttia muodostuu yhteisössä⁽³⁾. Jos näiden kilpailua rajoittavien sopimusten, päätösten tai yhdenmukaistettujen menettelytapojen vaikutukset yhteisön jäsenvaltioiden keskinäiseen kauppaan tai kilpailuun yhteisössä eivät kuitenkaan ole merkittäviä, ilmoitus on osoitettava EFTAn valvontaviranomaiselle. Kaikista muista ETA-sopimuksen 53 artiklan soveltamisalaan kuuluvista sopimuksista, päätöksistä ja yhdenmukaistetuista menettelytavoista on ilmoitettava EFTAn valvontaviranomaiselle, jonka osoite annetaan liitteessä III.

ETA-sopimuksen 54 artiklaan liittyvät puuttumattomuustodistusta koskevat hakemukset on esitettävä komissiolle, jos määrävä markkina-asema vallitsee ainoastaan yhteisössä, tai EFTAn valvontaviranomaiselle, jos tämä asema vallitsee ainoastaan EFTAn jäsenvaltioiden alueella tai sen merkittävällä osalla. Edellä tarkoitettuja 53 artiklaa koskevia sääntöjä sovelletaan ainoastaan silloin, kun määrävä markkina-asema vallitsee molemmilla alueilla.

⁽¹⁾ Katso yhteisön jäsenvaltioiden ja EFTAn jäsenvaltioiden luettelo liitteessä III.

⁽²⁾ EYVL N:o C 231, 12.9.1986, s. 2.

⁽³⁾ "Liikevaihdon" määritelmä tässä yhteydessä annetaan ETA-sopimuksen pöytäkirjassa n:o 22 olevissa 2, 3 ja 4 artiklassa, jotka toistetaan liitteessä I.

Komissio tekee arvionsa perustamissopimuksen kilpailusääntöjen perusteella. Jos kysymys kuuluu ETA-sopimuksen soveltamisalaan ja osoitetaan komissiolle mainitun sopimuksen 56 artiklan mukaisesti, komissio soveltaa samanaikaisesti ETAn kilpailusääntöjä.

III. PUUTTUMATTOMUUSTODISTUS

Puuttumattomuustodistusmenettelyn tarkoituksena on antaa yrityksille mahdollisuus varmistua siitä, pitääkö komissio niiden järjestelyjä tai toimintatapoja perustamissopimuksen 85 artiklan 1 kohdan tai 86 artiklan ja/tai ETA-sopimuksen 53 artiklan 1 kohdan ja 54 artiklan mukaan kiellettyinä. (Tästä menettelystä säädetään asetuksen N:o 17 2 artiklassa.) Todistus annetaan komission päätöksellä, jossa vahvistetaan, että komissiolla ei hallussaan olevien tietojen perusteella ole aihetta ryhtyä järjestelyiden tai toimintatapojen suhteen perustamissopimuksen 85 artiklan 1 kohdan tai 86 artiklan ja/tai ETA-sopimuksen 53 artiklan 1 kohdan tai 54 artiklan mukaisiin toimenpiteisiin.

Mikä tahansa järjestelyn osapuoli voi hakea puuttumattomuustodistusta, jopa ilman muiden osapuolten suostumusta (mutta ei niiden tietämättä). Hakemuksen esittäminen ei kuitenkaan olisi mielekäästä, jos järjestelyt tai toimintatavat eivät selvästikään ole perustamissopimuksen 85 artiklan 1 kohdan tai 86 artiklan ja/tai ETA-sopimuksen 53 artiklan 1 kohdan tai 54 artiklan mukaan kiellettyjä. (Tässä yhteydessä komissio pyytää kiinnittämään huomiota V jakson viimeiseen kappaleeseen ja liitteeseen II.) Komissio ei myöskään ole velvollinen antamaan puuttumattomuustodistusta. Asetuksessa N:o 17 olevan 2 artiklan mukaan ”komissio voi todeta...”. Komissio ei yleensä tee puuttumattomuustodistuspäätöksiä tapauksissa, jotka sen mukaan ovat niin selvästi 85 artiklan 1 kohdassa ja/tai ETA-sopimuksen 53 artiklan 1 kohdassa määrätyn kiellon soveltamisalan ulkopuolella, ettei asiassa ei ole sellaista epäilyä, jonka perusteella se olisi tällaisella päätöksellä ratkaistava.

IV. POIKKEUS

Perustamissopimuksen 85 artiklan 3 kohdan ja/tai ETA-sopimuksen 53 artiklan 3 kohdan mukaisen poikkeusmenettelyn tarkoituksena on antaa yrityksille mahdollisuus järjestelyihin, joista saadaan taloudellista etua, mutta jotka tavanomaisesti olisivat perustamissopimuksen 85 artiklan 1 kohdan ja/tai ETA-sopimuksen 53 artiklan 1 kohdan mukaan kiellettyjä. (Tästä poikkeusmenettelystä säädetään asetuksen N:o 17 4, 6 ja 8 artiklassa ja uusien jäsenvaltioiden osalta mainitun asetuksen 5, 7 ja 25 artiklassa; ETA-sopimuksen 53 artiklan 1 kohdan soveltamisalaan sen voimaantulon jälkeen kuuluvien olemassa olevien sopimusten osalta tästä menettelystä määrätään ETA-sopimuksen pöytäkirjassa n:o 21 olevissa 5–13 artiklassa.) Poikkeuksesta tehdään komission päätös, jossa ilmoitetaan, että perustamissopimuksen 85 artiklan 1 kohtaa ja/tai ETA-sopimuksen 53 artiklan 1 kohtaa ei sovelleta päätöksessä kuvattuihin järjestelyihin. Asetuksen N:o 17 8 artiklan mukaan komission on ilmoitettava päätöksessään sen voimassaoloaika ja se saa liittää päätökseen ehtoja ja velvoitteita; se voi myös peruuttaa päätöksen tai muuttaa sitä, tai kieltää osapuolilta tietyt toimet tietyissä olosuhteissa, erityisesti jos päätös on perustunut virheellisiin tietoihin tai jos sen perusteena olleissa seikoissa tapahtuu olennaisia muutoksia.

Mikä tahansa osapuoli voi ilmoittaa järjestelyistä, jopa ilman muiden osapuolten suostumusta (mutta ei niiden tietämättä).

Komissio on antanut useita asetuksia, joilla on myönnetty poikkeus sopimusryhmille. Näitä ryhmäpoikkeuksia sovelletaan myös ETAn alueella ETA-sopimuksen liitteessä XIV määrättyllä tavalla. Joissakin näistä asetuksista (katso uusinta luetteloa liitteessä II) säädetään, että tiettyjen sopimusten osalta ryhmäpoikkeus voidaan myöntää ainoastaan, jos se ilmoitetaan komissiolle asetuksen N:o 17 4 artiklan (tai 5 artiklan) mukaisesti perustamissopimuksen 85 artiklan 3 kohdassa ja/tai ETA-sopimuksen 53 artiklan 3 kohdassa tarkoitetun poikkeuksen saamiseksi ja jos osapuolet hakevat ilmoituksessa oikeutta vastustusmenettelyyn.

Päätöksellä, jolla myönnetään 85 artiklan 3 kohdassa ja/tai ETA-sopimuksen 53 artiklan 3 kohdassa tarkoitettu poikkeus, voi olla taannehtiva vaikutus, mutta se ei eräitä poikkeuksia lukuun ottamatta voi tulla voimaan ennen ilmoituspäivää (asetuksen N:o 17 6 artikla; katso myös ETA-sopimuksen pöytäkirjassa n:o 21 oleva 6 artikla). Jos komissio toteaa, että ilmoitetut järjestelyt tosiasiallisesti ovat perustamissopimuksen 85 artiklan 1 kohdan ja/tai ETA-sopimuksen 53 artiklan 1 kohdan mukaan kiellettyjä ja ettei niille voida myöntää 85 artiklan 3 kohdassa ja/tai ETA-sopimuksen 53 artiklan 3 kohdassa tarkoitettua poikkeusta, ja jos se tämän vuoksi tekee päätöksen, jolla järjestelyt todetaan kielletyiksi, osapuolille ei kuitenkaan voida määrätä sakkoa ilmoituksessa kuvatusta rikkomuksesta ilmoituspäivän jälkeiseltä ajalta (asetuksen N:o 17 3 artikla sekä 15 artiklan 5 ja 6 kohta).

V. LOMAKKEEN TARKOITUS

A/B-lomakkeen tarkoituksena on antaa yrityksille tai yritysten yhteenliittymille niiden sijaintipaikasta riippumatta mahdollisuus hakea komissiolta niiden järjestelyjä tai toimintatapoja koskevaa puuttumattomuustodistusta taikka ilmoittaa tällaiset järjestelyt ja pyytää, että niille myönnetään perustamissopimuksen 85 artiklan 3 kohdan nojalla poikkeus 85 artiklan 1 kohdassa tarkoitettusta kiellosta ja/tai ETA-sopimuksen 53 artiklan 3 kohdan nojalla poikkeus 53 artiklan 1 kohdassa tarkoitettusta kiellosta. Lomakkeella puuttumattomuustodistusta hakevat yritykset voivat samalla tehdä ilmoituksen poikkeuksen saamiseksi. On huomattava, että ainoastaan poikkeuksen saamiseksi tehtävä ilmoitus estää sakkojen määräämisen (15 artiklan 5 kohta).

Jotta hakemus perustamissopimuksen 85 artiklaa ja/tai ETA-sopimuksen 53 artiklan 1 kohtaa koskevan puuttumattomuustodistuksen saamiseksi, poikkeuksen saamiseksi tehtävä ilmoitus tai ilmoitus, jossa anotaan oikeutta vastustusmenettelyyn, olisi pätevä, se on tehtävä A/B-lomakkeella (komission asetuksen N:o 27 4 artiklan mukaisesti). [Yritysten, jotka hakevat mahdolliseen määräävään asemaansa liittyviä toimintatapoja koskevaa puuttumattomuustodistusta — perustamissopimuksen 86 artikla ja/tai ETA-sopimuksen 54 artikla — ei tarvitse käyttää A/B-lomaketta (katso asetuksen N:o 27 4 artiklan 4 kohta), mutta niiden on erittäin suositeltavaa antaa kaikki jäljempänä X jaksossa tarkoitettut tiedot varmistaakseen sen, että niiden hakemukset ovat täydellisiä.] EFTA:n julkaisemalla A/B-lomakkeella annetut hakemukset ja ilmoitukset ovat myös päteviä. Kuitenkin jos kyseinen sopimus tai toimintatapa kuuluu ainoastaan perustamissopimuksen 85 tai 86 artiklan soveltamisalaan, eli ei liity millään tavalla ETAan, on suotavaa käyttää komission laatimaa lomaketta.

Ennen lomakkeen täyttämistä on erityisesti kiinnitettävä huomiota ryhmäpoikkeuksia koskeviin asetuksiin ja liitteessä II lueteltuihin ilmoituksiin. Ne on julkaistu, jotta yritykset voisivat useissa tapauksissa itse ratkaista, saattavatko niiden järjestelyt olla kiellettyjä. Tällä tavoin ne voivat tapauksissa, joissa selvästikään ei ole syytä epäillä tällaista, säästää sekä itseltään että komissiolta hakemuksen tai ilmoituksen tekemisestä ja käsittelystä aiheutuvan merkittävän vaivan ja kustannukset.

VI. LOMAKKEEN MUOTO

Lomake käsittää yhden arkin, johon on merkittävät tiedot hakijoiden tai ilmoituksen tekijöiden ja muiden osapuolten henkilöllisyydestä. Sitä on täydennettävä jäljempänä X jaksossa olevien otsikoiden ja viitteiden yhteydessä annettavilla lisätiedoilla. Käytettävän paperin olisi mieluiten oltava kokoa A4 (21 × 29,7 cm — samaa kokoa kuin lomake), mutta ei sitä suurempaa. Jättäkää vähintään 25 millimetrin marginaali sivun vasempaan reunaan ja jos käytätte arkin molempia puolia, kääntöpuolen oikeaan reunaan.

VII. TÄYDELLISTEN JA TARKKOJEN TIETOJEN TARVE

On tärkeää, että hakijat antavat kaikki huomioon otettavat tiedot. Vaikka komissiolta on oikeus pyytää hakijoilta ja muilta asianosaisilta lisätietoja ja vaikka sillä on velvollisuus julkaista tiivistelmä hakemuksesta, ennen kuin se antaa puuttumattomuustodistuksen tai päättää perustamissopimuksen 85 artiklan 3 kohdassa ja/tai ETA-sopimuksen 53 artiklan 3 kohdassa tarkoitettua poikkeuksesta, se yleensä perustaa päätöksensä hakijan antamiin tietoihin. Puutteellisten tietojen perusteella tehty päätös puuttumattomuustodistuksesta voi olla vailla oikeudellisia vaikutuksia, ja puutteellisten tietojen perusteella tehty päätös poikkeuksesta voidaan peruuttaa. Samasta syystä on myös tärkeää ilmoittaa komissiolle kaikista järjestelyjä koskevista olennaisista muutoksista, jotka on tehty hakemuksen tai ilmoituksen jälkeen.

Täydelliset tiedot ovat erityisen tärkeitä, jos anotte ryhmäpoikkeusta vastustusmenettelyn avulla. Tällainen poikkeus edellyttää, että toimitettut tiedot ovat täydellisiä ja totuudenmukaisia. Jos komissio ei ilmoituksessa olevien tietojen perusteella vastusta poikkeuksen myöntämistä tämän menettelyn mukaisesti ja jos myöhemmin käy ilmi sellaisia lisätietoja tai toisenlaisia tietoja, jotka olisivat voineet olla ja joiden olisi pitänyt olla ilmoituksessa, oikeus poikkeukseen menetetään taannehtivien vaikutusten perusteella; komission olisi joko hylättävä tällainen ilmoitus tai vastustettava poikkeusta antaakseen aikaa lisätietojen toimittamiseen.

Komissio pyytää kiinnittämään huomiota myös asetuksen N:o 17 15 artiklan 1 kohdan a alakohdan säännöksiin, jotka kuuluvat seuraavasti:

”Komissio voi päätöksellään määrätä yrityksille tai yritysten yhteenliittymille vähintään 100 ja enintään 5 000 laskentayksikön⁽¹⁾ suuruisen sakon, jos ne tahallaan tai tuottamuksesta antavat virheellisiä tai harhaanjohtavia tietoja 2 artiklassa tarkoitettussa hakemuksessa taikka 4 tai 5 artiklassa tarkoitettussa ilmoituksessa.”

⁽¹⁾ Laskentayksikön korvanneen ecut arvo julkaistaan päivittäin Euroopan yhteisöjen virallisen lehden C-sarjassa.

Avainsanat tässä ovat ”virheellisiä tai harhaanjohtavia tietoja”. Se, kuinka monilla yksityiskohdilla on asian kannalta merkitystä, on kuitenkin usein harkintakysymys. Lisäksi komissio hyväksyy ilmoituksen tekemistä helpottaakseen arvioita, jos tarkkoja tietoja ei ole helposti saatavilla. Komissio kehottaa ilmoittamaan tosiasioiden ohella myös näkemyksiä.

Tämän vuoksi komissio käyttää toimivaltaansa sakkojen määräämiseen ainoastaan, jos hakijat tai ilmoituksen tekijät ovat tahallaan tai tuottamuksesta antaneet vääriä tietoja tai erittäin virheellisiä arvioita, salanneet helposti saatavilla olevia tietoja tai arvioita tai tahallaan esittäneet vääriä arvioita saadakseen puuttumattomuustodistuksen tai poikkeuksen.

VIII. JATKOMENETTELY

Hakemukset ja ilmoitukset kirjataan kilpailuasioiden pääosaston (PO IV) kirjaamossa. Ne katsotaan esitetyiksi päivänä, jona komissio ottaa ne vastaan tai postileiman päivänä, jos ne on lähetetty kirjatussa kirjeessä. Hakemus tai ilmoitus voidaan katsoa mitättömäksi, jos se on ilmeisen puutteellinen tai jos sitä ei ole tehty sitä varten tarkoitettulla lomakkeella.

Hakijoilta ja muilta asianosaisilta voidaan pyytää lisätietoja (asetuksen N:o 17 11 tai 14 artikla), ja ehdotuksia voidaan tehdä järjestelyiden muuttamiseksi siten, että ne voitaisiin hyväksyä.

Komissio voi vastustaa ilmoitusta, jossa anotaan oikeutta vastustusmenettelyyn joko sen vuoksi, ettei järjestelyille komission mukaan voida myöntää ryhmäpoikkeusta tai antaakseen mahdollisuuden lisätietojen hankkimiseen. Jos komissio vastustaa anomusta eikä myöhemmin muuta kantaansa, ilmoitus käsitellään yksittäistä poikkeusta koskevana hakemuksena.

Jos komissio asian tutkittuaan aikoo hyväksyä hakemuksen, sen on asetuksen N:o 17 19 artiklan 3 kohdan mukaisesti julkaistava siitä tiivistelmä ja kehotettava muita asianosaisia esittämään huomautuksensa. Tämän jälkeen alustava päätösluonnos annetaan keskusteltavaksi kilpailunrajoituksia ja määräävää markkina-asemaa käsittelevässä neuvoa-antavassa komiteassa, johon kuuluu jäsenvaltioiden virkamiehiä, joiden toimivaltaan kilpailunrajoituksiin ja määräävään markkina-asemaan liittyvät kysymykset kuuluvat (asetuksen N:o 17 10 artikla), sekä kokouksissa, joihin osallistuu EFTAn valvontaviranomaisen ja EFTAn jäsenvaltioiden edustajia, jotka ovat saaneet jäljennöksen hakemuksesta tai ilmoituksesta. Vasta tämän jälkeen ja ainoastaan, jollei ole ilmennyt mitään, mikä muuttaisi komission aikomuksen, komissio voi tehdä päätöksen.

Joskus asian käsittely päättyy muodollista päätöstä tekemättä esimerkiksi sen vuoksi, että komissio toteaa ryhmäpoikkeuksen jo koskevan järjestelyjä tai sen vuoksi, että osapuolet tyytyvät komission jonkin osaston asiasta antamaan epäviralliseen tietoon, jossa todetaan, että järjestelyt eivät edellytä komission ryhtyvän mihinkään toimenpiteisiin ainakaan senhetkisissä olosuhteissa. Vaikka epävirallinen kirje ei olekaan komission päätös, se osoittaa, miten komission osastot arvioivat tapausa niiden tiedossa tuolloin olevien seikkojen perusteella. Tämä merkitsee, että komissio voisi tarvittaessa (jos esimerkiksi vedottaisiin siihen, että sopimus on perustamissopimuksen 85 artiklan 2 kohdan ja/tai ETA-sopimuksen 53 artiklan 2 kohdan mukaan mitätön) tehdä asianmukaisen päätöksen.

IX. SALASSAPITO

Perustamissopimuksen 214 artiklan, asetuksen N:o 17 20 ja 21 artiklan, ETA-sopimuksen pöytäkirjassa n:o 23 olevan 9 artiklan, ETA-sopimuksen 122 artiklan sekä EFTAn jäsenvaltioiden välisen, valvontaviranomaisen ja tuomioistuimen perustamista koskevan sopimuksen pöytäkirjassa n:o IV olevan II luvun 20 ja 21 artiklan mukaan komissio, yhteisön jäsenvaltiot, EFTAn valvontaviranomainen ja EFTAn jäsenvaltiot eivät saa ilmaista salassapitovelvollisuuden alaisia tietoja. Toisaalta asetuksen N:o 17 19 artiklan 3 kohdan mukaan komission on, jos se aikoo hyväksyä hakemuksenne, julkaistava siitä tiivistelmä ennen päätöksen tekemistä. Tiivistelmän julkaisemisessa komission on otettava huomioon yritysten oikeudet edut sen suhteen, ettei niiden liikesalaisuuksia ilmaista. Jos katsotte, että olisi etujenne vastaista ilmaista tai muulla tavoin paljastaa muille joitakin teiltä pyydyttyjä tietoja, antakaa kaikki tällaiset tiedot toisessa liitteessä ja merkitkää sen jokainen sivu selkeästi maininnalla ”Liikesalaisuuksia”. Merkitkää ensimmäiseen liitteeseen jokaisen asianomaisen otsikon alle ”katso

toinen liite” tai ”katso myös toinen liite”; toistakaa kyseiset otsikot ja viittaukset toisessa liitteessä ja antakaa siinä ne tiedot, joita ette julkaistavan, sekä perustelunne niiden salassa pitämiseksi. Älkää unohtako, että komission on ehkä julkaistava tiivistelmä hakemuksestanne.

Ennen asetuksen N:o 17/19 artiklan 3 kohdassa tarkoitettua julkaisemista komissio toimittaa jäljennöksen julkaistavan tekstin luonnoksesta asianomaisten yritysten nähtäväksi.

X. A/B-LOMAKKEEN LIITTEESSÄ ANNETTAVAT LISÄTIEDOT JA KÄYTETTÄVÄT OTSIKOINNIT

Lisätiedot on annettava jäljempänä olevia otsikoita ja viitenumeroita käyttäen. Antakaa mahdollisimman tarkat tiedot. Jos niitä on vaikea hankkia, esittäkää tarkin arvionne ja ilmoittakaa, että on kyse arviosta. Jos katsotte, että jokin pyydetty tieto ei ole saatavissa tai että se ei ole tärkeä, perustelkaa näkökantanne. Tämä koskee erityisesti tapauksia, joissa yksi osapuoli ilmoittaa järjestelyistä toimimatta yhteistyössä muiden osapuolten kanssa. Älkää unohtako, että komission virkamiehet ovat valmiit tutkimaan, mitkä tiedot ovat tärkeitä (katso näiden täydentävien huomautusten alussa oleva huomautus). Asiaa valaisevia esimerkkejä on pyynnöstä saatavilla.

1 Lyhyt kuvaus

Kuvatkaa lyhyesti järjestelyt tai toimintatavat [luonne, tarkoitus, päivämäärä(t) ja kesto]; (täydelliset tiedot pyydetään jäljempänä).

2 Markkinat

Niiden tavaroiden tai palvelujen luonne, joihin järjestelyt tai toimintatavat vaikuttavat (ilmoittakaa harmonisoidun tavarankuvaus- ja koodausjärjestelmän vastaava nimike). Lyhyt kuvaus näiden tavaroiden tai palvelujen markkinoiden rakenteesta: tarjonta, kysyntä, maantieteellinen laajuus, liikevaihto, kilpailutilanne, onko uusien yritysten helppo vai vaikea päästä markkinoille, korvaavien tuotteiden saatavuus. Jos ilmoitatte vakiosopimuksen (esimerkiksi jakelijoiden kanssa tehtävä sopimus), mainitkaa, montako sopimusta aiotte tehdä. Jos tiedossanne on kyseisiä markkinoita koskevia tutkimuksia, niihin viittaaminen olisi suotavaa.

3 Yksityiskohtaiset tiedot osapuolesta tai osapuolista

3.1 Kuuluuko jokin osapuolista yhtiöryhmään? Ryhmäsuhteen katsotaan olevan kyseessä, jos:

- yhtiö omistaa enemmän kuin puolet toisen yhtiön pääomasta tai liikevaroista;
- yhtiöllä on oikeus käyttää yli puolta toisen yhtiön äänimäärästä;
- yhtiöllä on oikeus asettaa enemmän kuin puolet toisen yhtiön hallintoneuvoston, hallituksen tai yritystä lain mukaan edustavan toimitelimen jäsenistä;
taikka
- yhtiöllä on oikeus johtaa toisen yhtiön liiketoimintaa.

Jos vastaatte myöntävästi, antakaa:

- kaikkein ylimmän emoyhtiön nimi ja osoite,
- lyhyt kuvaus ryhmän liiketoiminnasta⁽¹⁾ (jos mahdollista, toimittakaa myös jäljennös ryhmän viimeisestä ryhmätilinpäätöksestä),
- samaan ryhmään kuuluvien muiden sellaisten yhtiöiden nimet ja osoitteet, jotka kilpailevat markkinoilla, joihin järjestelyt vaikuttavat, taikka näihin liittyvillä markkinoilla, toisin sanoen osapuolten kanssa suoraan tai välillisesti kilpailevien yhtiöiden (”merkittävä läheinen yhtiö”) nimet ja osoitteet.

3.2 Kunkin osapuolen viimeisin tiedossa oleva kokonaisliikevaihto ja kokonaisliikevaihto ETAn alueella sekä tarvittaessa vastaavat tiedot myös ryhmästä, johon osapuoli kuuluu (toimittakaa myös jäljennös viimeisestä tilinpäätöksestä, jos se on mahdollista). Liikevaihdot yhteisössä ja EFTAn jäsenvaltioiden alueella sekä näillä alueilla saavutetun liikevaihdon osuus kokonaisliikevaihdosta ETA-alueella.

⁽¹⁾ Esimerkiksi ”moottoriajoneuvojen valmistaja”, ”atk-alan palveluyritys”, ”monialayritys”.

- 3.3 Kunkin osapuolen myynti tai liikevaihto yhteisössä, EFTAn jäsenvaltioiden alueella, ETAn alueella ja koko maailmassa niiden tavaroiden tai palvelujen osalta, joihin järjestelyt vaikuttavat. Jos liikevaihto yhteisössä, EFTAn jäsenvaltioiden alueella tai ETAn alueella on merkittävä (esimerkiksi yli viiden prosentin markkinaosuus), ilmoittakaa määrät myös kunkin yhteisön tai EFTAn jäsenvaltion⁽¹⁾ ja edellisten vuosien osalta (merkittävien suuntausten osoittamiseksi) ja mainitkaa kunkin osapuolen myyntitavoitteet. Antakaa vastaavat tiedot kaikista merkittävistä läheisistä yhtiöistä. (Erityisesti tässä kohdassa tarkoin arvionne saattaa olla ainoa tieto, jonka voitte helposti antaa.)

Liikevaihdon laskemisesta pankki- ja vakuutuslalla katso ETA-sopimuksen pöytäkirjassa n:o 22 oleva 3 artikla.

- 3.4 Ilmoittakaa kunkin 3.3 kohdassa tarkoitetun myynti- tai liikevaihtoluvun osalta arvionne sen osuudesta 2 kohdassa kuvattujen tavaroiden ja palvelujen markkinoilla yhteisössä, EFTAn jäsenvaltioiden alueella ja ETA-alueella kokonaisuudessaan.
- 3.5 Jos teillä on merkittävä, mutta määräysvaltaa vähäisempi etuyhteys (yli 25 prosenttia mutta alle 50 prosenttia) jossakin toisessa niillä markkinoilla kilpailevassa yhtiössä, joihin järjestelyt vaikuttavat, taikka jos jollakin tällaisella yhtiöllä on merkittävä etuyhteys teidän yhtiössänne, ilmoittakaa kyseisen yhtiön nimi ja osoite sekä lyhyesti muita keskeisiä tietoja siitä.

4 Järjestelyjen yksityiskohtainen kuvaus

- 4.1 Jos järjestelyjen sisältö on saatavissa kirjallisena, kuvaillakaa lyhyesti järjestelyjen tarkoitus ja liittääkää mukaan teksti kolmena kappaleena. Taitotieto-sopimuksiin usein sisältyvät tekniset kuvaukset voidaan jättää pois. Ilmoittakaa tällöin kuitenkin, mitkä osat puuttuvat.

Jos sisältöä ei ole saatavissa kirjallisena tai jos se on saatavissa vain osittain, antakaa järjestelyistä täydellinen kuvaus.

- 4.2 Selittäkää yksityiskohtaisesti kaikki järjestelyihin sisältyvät määräykset, jotka ovat omiaan rajoittamaan osapuolten vapautta tehdä itsenäisiä kaupallisia päätöksiä, esimerkiksi määräykset, jotka koskevat:

- osto- tai myyntihintoja, alennuksia tai muita kauppaehtoja,
- valmistettavien tai toimitettavien tavaroiden tai tarjottavien palvelujen määrää,
- teknistä kehitystä tai investointeja,
- markkinoiden tai hankintalähteiden valintaa,
- hankintoja ulkopuolisilta tai myyntiä heille,
- samanlaisten ehtojen soveltamista samankaltaisten tavaroiden tai palvelujen toimittamiseen,
- erillisten tavaroiden tai palvelujen tarjoamista erikseen tai yhdessä.

(Jos anotte oikeutta vastustusmenettelyyn, ilmoittakaa tässä luettelossa erityisesti ne rajoitukset, jotka eivät asiaa koskevan asetuksen mukaan ilman muuta kuulu poikkeuksen soveltamisalaan.)

- 4.3 Ilmoittakaa ne yhteisön tai EFTAn jäsenvaltiot⁽¹⁾, joiden väliseen kauppaan järjestelyt saattavat vaikuttaa, ja vaikuttavatko ne yhteisön tai ETA-alueen ja yhden tai useamman kolmannen maan väliseen kauppaan.

5 Perustelut puuttumattomuustodistukselle

Jos haette puuttumattomuustodistusta, ilmoittakaa tässä kohdassa:

- 5.1 syyt puuttumattomuustodistuksen hakemiseen, toisin sanoen ilmoittakaa, mitkä järjestelyjen tai toimintatapojen määräykset tai vaikutukset saattaisivat mielestänne olla yhteisön ja/tai ETAn kilpailusääntöjen vastaisia. Tämän alaotsikon tarkoituksena on antaa komissiolle mahdollisimman selvä käsitys niistä epäilyistä, joita teillä on järjestelyjenne tai toimintatapojenne suhteen ja jotka haluatte ratkaistavaksi puuttumattomuustodistuspäätöksellä.

(1) Katso liitteessä III oleva luettelo.

Ilmoittakaa kahdessa seuraavassa kohdassa ne asiaa koskevat seikat ja perustelut, joiden vuoksi katsotte, että perustamissopimuksen 85 artiklan 1 kohtaa tai 86 artiklaa taikka ETA-sopimuksen 53 artiklan 1 kohtaa tai 54 artiklaa ei tule soveltaa, toisin sanoen:

- 5.2 miksi järjestelyjen tai menettelytapojen tarkoituksena ei ole huomionarvoisella tavalla estää, rajoittaa tai vääristää kilpailua yhteismarkkinoilla tai EFTAn jäsenvaltioiden alueella, tai miksi niiden vaikutukset eivät ole tällaiset, taikka miksi yrityksellänne ei ole määräävää asemaa tai miksi sen toimintatavat eivät ole määräävän aseman väärinkäyttöä,

ja/tai

- 5.3 miksi järjestelyjen tai menettelytapojen tarkoituksena ei ole huomionarvoisella tavalla estää, rajoittaa tai vääristää kilpailua ETA-alueella, tai miksi niiden vaikutukset eivät ole tällaiset, taikka miksi yrityksellänne ei ole määräävää asemaa tai miksi sen toimintatavat eivät ole määräävän aseman väärinkäyttöä,

ja/tai

- 5.4 miksi järjestelyt tai toimintatavat eivät huomionarvoisella tavalla vaikuta jäsenvaltioiden keskinäiseen kauppaan, yhteisön ja yhden tai useampien EFTAn jäsenvaltioiden väliseen kauppaan tai EFTAn jäsenvaltioiden keskinäiseen kauppaan.

6 Perustelut poikkeukselle

Jos ilmoitatte järjestelyistä, vaikkapa vain varmuuden vuoksi, saadaksenne perustamissopimuksen 85 artiklan 3 kohdassa ja/tai ETA-sopimuksen 53 artiklan 3 kohdassa tarkoitetun poikkeuksen, selittäkää, miten:

- 6.1 järjestelyt osaltaan tehostavat tuotantoa tai jakelua taikka edistävät teknistä tai taloudellista kehitystä;
- 6.2 kohtuullinen osuus tällaisesta tehostamisesta tai edistämisestä saatavasta hyödyistä tulee kuluttajille;
- 6.3 kaikki järjestelyihin sisältyvät rajoittavat määräykset ovat välttämättömiä 6.1 kohdassa asetettujen tavoitteiden saavuttamiseksi (jos anotte oikeutta vastustusmenettelyyn, on erityisen tärkeää yksilöidä ja perustella ne rajoitukset, jotka eivät asiaa koskevan asetuksen mukaan ilman muuta kuulu poikkeuksen soveltamisalaan);

ja

- 6.4 järjestelyt eivät poista kilpailua kyseisten tavaroiden tai palvelujen markkinoiden merkittävästä osasta.

7 Muut tiedot

- 7.1 Mainitkaa tiedossanne olevat näitä järjestelyjä tai niihin liittyviä järjestelyjä koskevat aikaisemmat menettelyt tai epäviralliset yhteydenotot komissioon ja/tai EFTAn valvontaviranomaiseen sekä aikaisemmat menettelyt yhteisön tai EFTAn kansallisissa viranomaisissa tai tuomioistuimissa.
- 7.2 Antakaa muut tällä hetkellä saatavissa olevat tiedot, joiden katsotte saattavan helpottaa komission arviointia siitä, sisältyykö sopimukseen rajoituksia tai sellaisia etuja, joiden vuoksi ne voivat olla perusteltuja.
- 7.3 Ilmoittakaa myös, aiotteko esittää muita asiaa tukevia seikkoja tai perusteluja, jotka eivät vielä ole saatavissa, ja jos aiotte, mitä kohtia ne koskevat.
- 7.4 Ilmoittakaa ja perustelkaa hakemuksenne tai ilmoituksenne kiireellisyyss.

XI. KIELET

Sopimuksista voidaan ilmoittaa millä tahansa Euroopan yhteisön tai jonkin EFTAn jäsenvaltion virallisella kielellä. Ilmoituksen nopean käsittelyn varmistamiseksi on kuitenkin suotavaa käyttää mahdollisuuksien mukaan EFTAn valvontaviranomaiselle tehtävissä ilmoituksissa jonkin EFTAn jäsenvaltion virallista kieltä tai EFTAn valvontaviranomaisen työkieltä, joka on englanti, ja komissiolle tehtävissä ilmoituksissa jotakin Euroopan yhteisön virallisista kielistä tai EFTAn valvontaviranomaisen työkieltä.

LIITE I

EY:N PERUSTAMISSOPIMUKSEN 85 JA 86 ARTIKLA, ETA-SOPIMUKSEN 53, 54 JA 56 ARTIKLA, ETA-SOPIMUKSEN PÖYTÄKIRJAN N:O 22 2, 3 JA 4 ARTIKLA JA MAINITUN SOPIMUKSEN TARKISTAMISTA KOSKEVAN PÖYTÄKIRJAN 1 JA 2 ARTIKLA

EY:N PERUSTAMISSOPIMUKSEN 85 ARTIKLA

1. Yhteismarkkinoille soveltumattomia ja kiellettyjä ovat sellaiset yritysten väliset sopimukset, yritysten yhteenliittymien päätökset sekä yritysten yhdenmukaistetut menettelytavat, jotka ovat omiaan vaikuttamaan jäsenvaltioiden väliseen kauppaan ja joiden tarkoituksena on estää, rajoittaa tai vääristää kilpailua yhteismarkkinoilla tai joista seuraa, että kilpailu estyy, rajoittuu tai vääristyy yhteismarkkinoilla, ja erityisesti sellaiset sopimukset, päätökset ja menettelytavat:

- a) joilla suoraan tai välillisesti vahvistetaan osto- tai myyntihintoja taikka muita kauppaehtoja;
- b) joilla rajoitetaan tai valvotaan tuotantoa, markkinoita, teknistä kehitystä taikka investointeja;
- c) joilla jaetaan markkinoita tai hankintalähteitä;
- d) joiden mukaan eri kauppakumppaneiden samankaltaisiin suorituksiin sovelletaan erilaisia ehtoja kauppakumppaneita epäedulliseen kilpailuasemaan asettavalla tavalla;
- e) joiden mukaan sopimuksen syntymisen edellytykseksi asetetaan se, että sopimuspuoli hyväksyy lisäsuoritukset, joilla niiden luonteen vuoksi tai kauppatavan mukaan ei ole yhteyttä sopimuksen kohteeseen.

2. Tämän artiklan mukaan kielletyt sopimukset ja päätökset ovat mitättömiä.

3. Voidaan kuitenkin julistaa, että 1 kohdan määräykset eivät koske

- yritysten välistä sopimusta tai yritysten välisten sopimusten ryhmää,
  - yritysten yhteenliittymän päätöstä tai yritysten yhteenliittymien päätösten ryhmää,
- ja

- yhdenmukaistettua menettelytapaa tai yhdenmukaistettujen menettelytapojen ryhmää,

joka osaltaan tehostaa tuotantoa tai tuotteiden jakelua taikka edistää teknistä tai taloudellista kehitystä jättäen kuluttajille kohtuullisen osuuden näin saatavasta hyödystä:

- a) asettamatta asianomaisille yrityksille rajoituksia, jotka eivät ole välttämättömiä mainittujen tavoitteiden toteuttamiseksi;
- b) antamatta näille yrityksille mahdollisuutta poistaa kilpailua merkittävältä osalta kysymyksessä olevia tuotteita.

EY:N PERUSTAMISSOPIMUKSEN 86 ARTIKLA

Yhteismarkkinoille soveltumatonta ja kiellettyä on yhden tai useamman yrityksen määräävän aseman väärinkäyttö yhteismarkkinoilla tai niiden merkittävällä osalla, jos se on omiaan vaikuttamaan jäsenvaltioiden väliseen kauppaan.

Tällaista väärinkäyttöä voi olla erityisesti:

- a) kohtuuttomien osto- tai myyntihintojen taikka muiden kohtuuttomien kauppaehtojen suora tai välillinen määrääminen;
- b) tuotannon, markkinoiden tai teknisen kehityksen rajoittaminen kuluttajien vahingoksi;
- c) erilaisten ehtojen soveltaminen eri kauppakumppaneiden samankaltaisiin suorituksiin kauppakumppaneita epäedulliseen kilpailuasemaan asettavalla tavalla;
- d) sen asettaminen sopimuksen syntymisen edellytykseksi, että sopimuspuoli hyväksyy lisäsuoritukset, joilla niiden luonteen vuoksi tai kauppatavan mukaan ei ole yhteyttä sopimuksen kohteeseen.

ETA-SOPIMUKSEN 53 ARTIKLA

1. Tämän sopimuksen toimintaan soveltumattomia ja kiellettyjä ovat sellaiset yritysten väliset sopimukset, yritysten yhteenliittymien päätökset sekä yritysten yhdenmukaistetut menettelytavat, jotka

voivat vaikuttaa sopimuspuolten väliseen kauppaan ja joiden tarkoituksena on estää, rajoittaa tai vääristää kilpailua tämän sopimuksen soveltamisalueella tai joista seuraa, että kilpailu estyy, rajoittuu tai vääristyy siellä, ja erityisesti sellaiset sopimukset, päätökset ja menettelytavat:

- a) joilla suoraan tai välillisesti vahvistetaan osto- tai myyntihintoja taikka muita kauppaehtoja;
- b) joilla rajoitetaan tai valvotaan tuotantoa, markkinoita, teknistä kehitystä taikka investointeja;
- c) joilla jaetaan markkinoita tai hankintalähteitä;
- d) joiden mukaan eri kauppakumppaneiden samankaltaisiin suorituksiin sovelletaan erilaisia ehtoja kauppakumppaneita epäedulliseen kilpailuasemaan asettavalla tavalla;
- e) joiden mukaan sopimuksen syntymisen edellytykseksi asetetaan se, että sopimuspuoli hyväksyy lisäsuoritukset, joilla niiden luonteen vuoksi tai kauppatavan mukaan ei ole yhteyttä sopimuksen kohteeseen.

2. Tämän artiklan mukaan kielletyt sopimukset ja päätökset ovat ilman eri toimenpiteitä mitättömiä.

3. Voidaan kuitenkin julistaa, että 1 kohdan määräykset eivät koske

- yritysten välistä sopimusta tai yritysten välisten sopimusten ryhmää,
- yritysten yhteenliittymän päätöstä tai yritysten yhteenliittymien päätösten ryhmää,
ja
- yhdenmukaistettua menettelytapaa tai yhdenmukaistettujen menettelytapojen ryhmää,

joka osaltaan tehostaa tuotantoa tai tuotteiden jakelua taikka edistää teknistä tai taloudellista kehitystä jättäen kuluttajille kohtuullisen osuuden näin saatavasta hyödystä:

- a) asettamatta asianomaisille yrityksille rajoituksia, jotka eivät ole välttämättömiä mainittujen tavoitteiden toteuttamiseksi;
- b) antamatta näille yrityksille mahdollisuutta poistaa kilpailua merkittävältä osalta kysymyksessä olevia tuotteita.

ETA-SOPIMUKSEN 54 ARTIKLA

Tämän sopimuksen toimintaan soveltumatonta ja kiellettyä on yhden tai useamman yrityksen määräävän aseman väärinkäyttö tämän sopimuksen soveltamisalueella tai sen merkittävällä osalla, jos se voi vaikuttaa sopimuspuolten väliseen kauppaan.

Tällaista väärinkäyttöä voi olla erityisesti:

- a) kohtuuttomien osto- tai myyntihintojen taikka muiden kohtuuttomien kauppaehtojen suora tai välillinen määrääminen;
- b) tuotannon, markkinoiden tai tekniikan kehityksen rajoittaminen kuluttajien vahingoksi;
- c) erilaisten ehtojen soveltaminen eri kauppakumppaneiden samankaltaisiin suorituksiin kauppakumppaneita epäedulliseen kilpailuasemaan asettavalla tavalla;
- d) sen asettaminen sopimuksen syntymisen edellytykseksi, että sopimuspuoli hyväksyy lisäsuoritukset, joilla niiden luonteen vuoksi tai kauppatavan mukaan ei ole yhteyttä sopimuksen kohteeseen.

ETA-SOPIMUKSEN 56 ARTIKLA

1. Valvontaviranomaiset tekevät päätökset 53 artiklan soveltamisalaan kuuluvissa yksittäisissä tapauksissa seuraavien määräysten mukaisesti:

- a) EFTAn valvontaviranomainen tekee päätökset tapauksissa, joissa vaikutukset koskevat ainoastaan EFTA-valtioiden keskinäistä kauppaa;
- b) EFTAn valvontaviranomainen tekee 58 artiklassa, pöytäkirjassa 21 ja sen täytäntöönpanosta annetuissa säännöissä, pöytäkirjassa 23 ja liitteessä XIV olevien määräysten mukaisesti päätökset tapauksissa, joissa asianomaisten yritysten liikevaihdosta tämän sopimuksen soveltamisalueella vähintään 33 prosenttia kertyy EFTA-valtioiden alueelta, edellä sanotun kuitenkin rajoittamatta c alakohdan soveltamista;

- c) EY:n komissio tekee, ottaen huomioon 58 artiklan määräykset sekä pöytäkirjoissa 21 ja 23 sekä liitteessä XIV olevat määräykset, päätökset muissa tapauksissa sekä niissä b alakohdassa tarkoitetuissa tapauksissa, joissa vaikutukset koskevat EY:n jäsenvaltioiden keskinäistä kauppaa.
2. Niissä yksittäisissä tapauksissa, jotka kuuluvat 54 artiklan soveltamisalaan, päätökset tekee se valvontaviranomainen, jonka alueella määräävän aseman todetaan olevan. Mitä 1 kohdan b ja c alakohdassa määrätään, sovelletaan vain, jos määräävä asema on molempien valvontaviranomaisten alueella.
3. Niissä yksittäisissä tapauksissa, jotka kuuluvat 1 kohdan c alakohdan soveltamisalaan ja joiden vaikutukset EY:n jäsenvaltioiden keskinäiseen kauppaan tai kilpailuun yhteisössä eivät ole huomionarvoisia, päätökset tekee EFTAn valvontaviranomainen.
4. Tätä artiklaa sovellettaessa noudatetaan ilmaisujen ”yritys” ja ”liikevaihto” pöytäkirjassa 22 olevia määritelmiä.

ETA-SOPIMUKSEN PÖYTÄKIRJAN N:O 22 2, 3 JA 4 ARTIKLA

2 artikla

Sopimuksen 56 artiklassa tarkoitettu ”liikevaihto” käsittää määrät, jotka keskittymään osallistuville yrityksille ovat edellisen tilikauden aikana kertyneet tämän sopimuksen soveltamisalueelta niiden tavanomaiseen toimintaan kuuluvasta tuotteiden myynnistä ja palvelujen tarjoamisesta, kun niistä on vähennetty myyntialennukset, arvonalisävero ja muut suoraan liikevaihdosta määrättävät maksut.

3 artikla

Liikevaihdon asemesta käytetään:

- a) luottolaitosten ja muiden rahoituslaitosten osalta niiden kaikkien varojen määrää kerrottuna luottolaitoksilta ja asiakkailta tämän sopimuksen soveltamisalueelta olevien kanssa tehdyistä liiketoimista johtuvien saatavien ja näiden saatavien kokonaismäärän välisellä suhteella;
- b) vakuutusyritysten osalta tämän sopimuksen soveltamisalueelta olevilta saatujen vakuutusmaksujen kokonaismäärää, johon sisältyvät kaikki vakuutusyrityksen tekemiin tai sen lukuun tehtyihin vakuutusmaksuihin liittyvät perityt ja perittävät maksut, menevään jälleenvakuutukseen liittyvät maksut mukaan lukien, kun on vähennetty sellaiset verot ja veronluonteiset suoritukset tai pakolliset maksut, jotka määräytyvät yksittäisten vakuutusmaksujen tai vakuutusmaksujen kokonaisarvon perusteella.

4 artikla

1. Poiketen siitä, mitä liikevaihdolla tarkoitetaan tämän pöytäkirjan 2 artiklan mukaan sopimuksen 56 artiklaa sovellettaessa, merkityksellinen liikevaihto koostuu:
- a) kun kysymys on yrityksistä, jotka eivät kilpaile keskenään, jakelu- ja hankintajärjestelyjä koskevien sopimusten, yritysten yhteenliittymien päätösten ja yhdenmukaistettujen menettelytapojen osalta määristä, jotka ovat kertyneet sopimusten, päätösten tai yhdenmukaistettujen menettelytapojen kohteena olevasta tavaroiden myynnistä tai palvelujen tarjoamisesta sekä muista tavaroista tai palveluista, joita kuluttajat pitävät ominaisuuksiltaan, hinnaltaan ja käyttötarkoitukseltaan vastaavina;
- b) kun kysymys on yrityksistä, jotka eivät kilpaile keskenään, teknologiansiirtojärjestelyjä koskevien sopimusten, yritysten yhteenliittymien päätösten ja yhdenmukaistettujen menettelytapojen osalta määristä, jotka ovat kertyneet sopimusten, päätösten tai yhdenmukaistettujen menettelytapojen kohteena olevasta teknologiasta johtuvasta tavaroiden myynnistä tai palvelujen tarjoamisesta, sekä niiden tavaroiden myynnistä tai palvelujen tarjoamisesta kertyneistä määristä, joiden parantamiseen tai korvaamiseen tämä teknologia on tarkoitettu.
2. Jos kuitenkin 1 kohdan a ja b alakohdassa tarkoitettujen järjestelyjen syntyessä tavaroiden myynnistä tai palvelujen tarjoamisesta kertynyttä liikevaihtoa ei voida selvittää, sovelletaan 2 artiklan yleismääräystä.

EUROOPAN TALOUSALUEESTA TEHDYN SOPIMUKSEN TARKISTAMISTA KOSKEVAN PÖYTÄKIRJAN 1 JA 2 ARTIKLA

1 artikla

1. ETA-sopimus, sellaisena kuin se on tarkistettuna tällä pöytäkirjalla, tulee Euroopan talousyhteisön, Euroopan hiili- ja teräsyhteisön ja niiden jäsenvaltioiden sekä Islannin tasavallan, Itävallan tasavallan,

Norjan kuningaskunnan, Ruotsin kuningaskunnan ja Suomen tasavallan välillä voimaan tämän pöytäkirjan voimaantulopäivänä.

2. Liechtensteinin ruhtinaskunnan osalta ETA-sopimus, sellaisena kuin se on tarkistettuna tällä pöytäkirjalla, tulee voimaan ETA:n neuvoston määräämänä päivänä, jos ETA:n neuvosto on
  - päättänyt, että sopimuksen 121 artiklan b alakohdassa määrätty edellytys, nimittäin se, että ETA-sopimuksen moitteetonta toimintaa ei vaikeuteta, täyttyy, sekä
  - tehnyt aiheelliset päätökset, erityisesti ETA:n neuvoston ja ETA:n sekakomitean jo hyväksymien toimenpiteiden soveltamisesta Liechtensteiniin.
3. Liechtensteinin ruhtinaskunta saa osallistua 2 kohdassa tarkoitettujen ETA:n neuvoston päätösten tekemiseen.

2 artikla

1. Koska Sveitsin valaliitto ei ratifioi ETA-sopimusta eikä sen vuoksi ole mainitun sopimuksen sopimuspuoli, poistetaan ETA-sopimuksen johdanto-osassa oleva viittaus SVEITSIN VALALIITTOON sopimuspuolena.
2. Korvataan ETA-sopimuksen 2 artiklan b alakohta seuraavasti:

”ilmaisulla ’EFTA-valtiot’ tarkoitetaan Islannin tasavaltaa, Itävallan tasavaltaa, Norjan kuningaskuntaa, Ruotsin kuningaskuntaa ja Suomen tasavaltaa sekä Euroopan talousalueesta tehdyn sopimuksen tarkistamisesta tehdyn pöytäkirjan 1 artiklan 2 kohdassa määrätyn edellytyksin Liechtensteinin ruhtinaskuntaa;”.
3. ETA-sopimusta tarkistetaan lisäksi tämän pöytäkirjan 3–20 artiklan mukaisesti.

LIITE II

LUETTELO SOVELLETTAVISTA ASIAKIRJOISTA

(1 päivänä tammikuuta 1993)

(Jos arvelette, että järjestelyistänne ei jonkin luettelossa olevan asetuksen tai ilmoituksen nojalla tarvitse ilmoittaa, asiakirjat kannattaa hankkia.)

TÄYTÄNTÖÖNPANOASETUKSET ⁽¹⁾

Neuvoston asetus N:o 17, annettu 6 päivänä helmikuuta 1962, perustamissopimuksen 85 ja 86 artiklan täytäntöönpanosta (EYVL N:o 13, 21.2.1962, s. 204/62), sellaisena kuin se on muutettuna ja täydennettynä (EYVL N:o 58, 10.7.1962, s. 1655/62; EYVL N:o 162, 7.11.1963, s. 2696/63; EYVL N:o L 285, 29.12.1971, s. 49; EYVL N:o L 73, 27.3.1972, s. 92; EYVL N:o L 291, 19.11.1979, s. 94; EYVL N:o L 302, 15.11.1985, s. 165).

Komission asetus N:o 27, annettu 3 päivänä toukokuuta 1962, neuvoston asetuksen N:o 17 täytäntöönpanosta (EYVL N:o 35, 10.5.1962, s. 1118/62), sellaisena kuin se on muutettuna (EYVL N:o L 189, 1.8.1968, s. 1; EYVL N:o L 172, 3.7.1975, s. 11; EYVL N:o L 291, 19.11.1979, s. 94; EYVL N:o L 240, 7.9.1985, s. 11; EYVL N:o L 302, 15.11.1985, s. 166).

ASETUKSET USEITA SOPIMUKSIA KOSKEVISTA RYHMÄPOIKKEUKSISTA

Komission asetus (ETY) N:o 1983/83, annettu 22 päivänä kesäkuuta 1983, perustamissopimuksen 85 artiklan 3 kohdan soveltamisesta yksinmyyntisopimusten ryhmiin (EYVL N:o L 173, 30.6.1983, s. 1); asetus myös sellaisena kuin se on mukautettuna ETAa varten (katso ETA-sopimuksen liitteessä XIV oleva 2 kohta).

Komission asetus (ETY) N:o 1984/83, annettu 22 päivänä kesäkuuta 1983, perustamissopimuksen 85 artiklan 3 kohdan soveltamisesta yksinostosopimusten ryhmiin (EYVL N:o L 173, 30.6.1983, s. 5); asetus myös sellaisena kuin se on mukautettuna ETAa varten (katso ETA-sopimuksen liitteessä XIV oleva 3 kohta).

Katso myös asetuksia (ETY) N:o 1983/83 ja (ETY) N:o 1984/83 koskevat komission ilmoitukset (EYVL N:o C 101, 13.4.1984, s. 2 ja EYVL N:o C 121, 13.5.1992).

Komission asetus (ETY) N:o 2349/84, annettu 23 päivänä heinäkuuta 1984, perustamissopimuksen 85 artiklan 3 kohdan soveltamisesta patenttilisenssisopimusten ryhmiin (EYVL N:o L 219, 16.8.1984, s. 15), sellaisena kuin se on oikaistuna (EYVL N:o L 113, 26.4.1985, s. 34) ja muutettuna (EYVL N:o L 21, 29.1.1993, s. 8); asetus myös sellaisena kuin se on mukautettuna ETAa varten (katso ETA-sopimuksen liitteessä XIV oleva 5 kohta). Tämän asetuksen 4 artiklassa säädetään vastustusmenettelystä.

Komission asetus (ETY) N:o 123/85, annettu 12 päivänä joulukuuta 1984, perustamissopimuksen 85 artiklan 3 kohdan soveltamisesta moottoriajoneuvojen jälleenmyyntiä ja huoltopalveluja koskevien sopimusten ryhmiin (EYVL N:o L 15, 18.1.1985, s. 16); asetus myös sellaisena kuin se on mukautettuna ETAa varten (katso ETA-sopimuksen liitteessä XIV oleva 4 kohta). Ks. myös tätä asetusta koskevat komission ilmoitukset (EYVL N:o C 17, 18.1.1985, s. 15, s. 4 ja EYVL N:o C 329, 18.12.1991, s. 20).

Komission asetus (ETY) N:o 417/85, annettu 19 päivänä joulukuuta 1984, perustamissopimuksen 85 artiklan 3 kohdan soveltamisesta erikoistumissopimusten ryhmiin (EYVL N:o L 53, 22.2.1985, s. 1); asetus myös sellaisena kuin se on mukautettuna ETAa varten (katso ETA-sopimuksen liitteessä XIV oleva 6 kohta). Tämän asetuksen 4 artiklassa säädetään vastustusmenettelystä.

⁽¹⁾ EFTAn valvontaviranomaisen soveltamista menettelytapasäännöistä katso ETA-sopimuksen pöytäkirjassa n:o 21 oleva 3 artikla sekä EFTAn jäsenvaltioiden välisen, valvontaviranomaisen ja tuomioistuimen perustamisesta tehdyn sopimuksen pöytäkirjan n:o 4 asiaa koskevat määräykset.

Komission asetus (ETY) N:o 418/85, annettu 19 päivänä joulukuuta 1984, perustamissopimuksen 85 artiklan 3 kohdan soveltamisesta tutkimus- ja kehityssopimusten ryhmiin (EYVL N:o L 53, 22.2.1985, s. 5), sellaisena kuin se on muutettuna (EYVL N:o L 21, 29.1.1993, s. 8); asetus myös sellaisena kuin se on mukautettuna ETAa varten (katso ETA-sopimuksen liitteessä XIV oleva 7 kohta). Tämän asetuksen 7 artiklassa säädetään vastustusmenettelystä.

Komission asetus (ETY) N:o 4087/88, annettu 30 päivänä marraskuuta 1988, perustamissopimuksen 85 artiklan 3 kohdan soveltamisesta luvakesopimusten ryhmiin (EYVL N:o L 359, 28.12.1988, s. 46); asetus myös sellaisena kuin se on mukautettuna ETAa varten (katso ETA-sopimuksen liitteessä XIV oleva 8 kohta). Tämän asetuksen 6 artiklassa säädetään vastustusmenettelystä.

Komission asetus (ETY) N:o 556/89, annettu 30 päivänä marraskuuta 1988, perustamissopimuksen 85 artiklan 3 kohdan soveltamisesta taitotietoa koskevien lisenssisopimusten ryhmiin (EYVL N:o L 61, 4.3.1989, s. 1), sellaisena kuin se on muutettuna (EYVL N:o L 21, 29.1.1993, s. 8); asetus myös sellaisena kuin se on mukautettuna ETAa varten (katso ETA-sopimuksen liitteessä XIV oleva 9 kohta). Tämän asetuksen 4 artiklassa säädetään vastustusmenettelystä.

Komission asetus (ETY) N:o 3932/92, annettu 21 päivänä joulukuuta 1992, perustamissopimuksen 85 artiklan 3 kohdan soveltamisesta tiettyihin vakuutusalan sopimusten, päätösten ja yhdenmukaistettujen menettelytapojen ryhmiin (EYVL N:o L 398, 31.12.1992, s. 7). Tämä asetus mukautetaan ETAa varten.

KOMISSION YLEISLUONTEISET ILMOITUKSET (1)

Komission ilmoitus kauppaedustajien kanssa tehdyistä yksinmyyntisopimuksista (EYVL N:o 139, 24.12.1962, s. 2921/62), jossa todetaan, että komissio ei katso useimpien tällaisten sopimusten olevan 85 artiklan 1 kohdan mukaan kiellettyjä.

Komission ilmoitus yritysten yhteistoimintaan liittyvistä sopimuksista, päätöksistä ja yhdenmukaistetuista menettelytavoista (EYVL N:o C 75, 29.7.1968, s. 3), sellaisena kuin se on muutettuna (EYVL N:o C 84, 28.8.1968, s. 14). Siinä määritellään, millaisen markkinatutkimuksia, kirjanpitoa, tutkimusta ja kehitystä, yhteisten tuotantovälineiden, varastointitilojen tai kuljetusvälineiden käyttöä, ad hoc -yhteenliittymiä, myynti- tai huoltopalveluja, mainontaa taikka laatumerkintöjä koskevan yhteistoiminnan komissio ei katso olevan 85 artiklan 1 kohdan mukaan kiellettyä.

Komission ilmoitus arviostaan, joka koskee tiettyjen alihankintasopimusten suhdetta perustamissopimuksen 85 artiklan 1 kohtaan (EYVL N:o C 1, 3.1.1979, s. 2).

Komission ilmoitus vähämerkityksisistä sopimuksista, joita perustamissopimuksen 85 artiklan 1 kohdan määräykset eivät koske (EYVL N:o C 231, 12.9.1986, s. 1). Kyseessä ovat yleensä sopimukset, joiden osapuolten markkinaosuus on yhteensä vähemmän kuin viisi prosenttia ja yhteenlaskettu vuotuinen liikevaihto alle 200 miljoonaa ecua.

Suuntaviivat yhteisön kilpailusääntöjen soveltamisesta televiestinnän alalla (EYVL N:o C 233, 6.9.1991, s. 2). Näiden suuntaviivojen tarkoituksena on selventää yhteisön kilpailusääntöjen soveltamista televiestintäalan yrittäjille.

Komission ilmoitus komission ja kansallisten tuomioistuinten välisestä yhteistyöstä perustamissopimuksen 85 ja 86 artiklaa sovellettaessa (EYVL N:o C 39, 13.2.1993, s. 6). Tässä ilmoituksessa vahvistetaan tällaista yhteistyötä koskevat periaatteet.

Komission ilmoitus osuuskunnallisten yhteisyritysten kohtelusta ETYn perustamissopimuksen 85 artiklan mukaisesti (EYVL N:o C 43, 16.2.1993, s. 2). Tässä ilmoituksessa vahvistetaan yhteisyritysten kohteluun sovellettavat periaatteet.

Euroopan yhteisöjen virallisten julkaisujen toimisto on julkaissut näiden asiakirjojen (sellaisina kuin ne ovat 31 päivänä joulukuuta 1989) kokoelman (viitteet: Nide I, ISBN 92-826-1307-0, luettelon numero CV-42-90-001-FR-C). Ajanmukaistettu painos on valmisteilla.

Näitä asiakirjoja sovelletaan ETA-sopimuksen mukaisesti myös Euroopan talousalueella.

(1) Katso myös EFTAn valvontaviranomaisen julkaisemat vastaavat ilmoitukset.

LIITE III

LUETTELO YHTEISÖN JA EFTAN JÄSENVALTIOISTA, KOMISSION JA EFTAN VALVONTAVIRANOMAISEN OSOITTEET, LUETTELO KOMISSION TIEDOTUSTOIMISTOISTA YHTEISÖSÄ JA EFTAN JÄSENVALTIOISSA SEKÄ TOIMIVALTAISTEN VIRANOMAISTEN OSOITTEET EFTAN JÄSENVALTIOISSA

Tämän liitteen laatimispäivänä Euroopan yhteisön jäsenvaltiot ovat: Saksan liittotasavalta, Belgia, Tanska, Espanja, Ranska, Kreikka, Irlanti, Italia, Luxemburg, Alankomaat, Portugali ja Yhdistynyt kuningaskunta.

Tämän liitteen laatimispäivänä ETA-sopimuksen sopimuspuolina ovat seuraavat EFTAn jäsenvaltiot: Itävalta, Suomi, Islanti, Liechtenstein, Norja ja Ruotsi.

Euroopan yhteisöjen komission kilpailuasioiden pääosaston osoite on:

Euroopan yhteisöjen komissio
Kilpailuasioiden pääosasto
Rue de la Loi 200
B-1049 Bryssel
Puh. (32-2) 299 11 11

EFTAn valvontaviranomaisen kilpailuosaston osoite on:

EFTAn valvontaviranomainen
Kilpailuosasto
Rue Marie-Thérèse 1-3
B-1040 Bryssel
Puh. (32-2) 286 17 11

Yhteisössä sijaitsevien komission tiedotustoimistojen osoitteet:

BELGIA

Rue Archimède 73
B-1040 Bruxelles
Puh. (322) 299 11

TANSKA

Højbrohus
Østergade 61
Postboks 144
DK-1004 København K
Puh. (4533) 14 41 40

RANSKA

288, boulevard Saint-Germain
F-75007 Paris
Puh. (331) 40 63 38 00

CMCI

2, rue Henri Barbusse
F-13241 Marseille, Cedex 01
Puh. (3391) 91 46 00

SAKSAN LIITTOTASAVALTA

Zitelmannstraße 22
D-53113 Bonn
Puh. (49228) 53 00 90

Kurfürstendamm 102
D-10711 Berlin 31
Puh. (4930) 896 09 30

Erhardtstraße 27
D-80331 München
Puh. (4989) 202 10 11

ITALIA

Via Poli 29
I-00187 Roma
Puh. (396) 699 11 60

Corso Magenta 61
I-20123 Milano
Puh. (392) 480 15 05

LUXEMBURG

Bâtiment Jean Monnet
Rue Alcide de Gasperi
L-2920 Luxembourg
Puh. (352) 430 11

ALANKOMAAT

Postbus 30465
NL-2500 GL Den Haag
Puh. (3170) 346 93 26

PORTUGALI

Centro Europeu Jean Monnet
Largo Jean Monnet, 1-10º.
P-1200 Lisboa
Puh. (3511) 54 11 44

ESPANJA

Calle de Serrano 41
Sa Planta
E-28001 Madrid
Puh. (341) 435 17 00
Av. Diagonal, 407 bis
18 Planta
E-08008 Barcelona
Puh. (343) 415 81 77

KREIKKA

2 Vassilissis Sofias
Case Postale 11002
GR-Arhina 10674
Puh. (30-1) 724 39 82/724 39 83/724 39 84

IRLANTI

39 Molesworth Street
IRL-Dublin 2
Puh. (3531) 71 22 44

YHDISTYNYT KUNINGASKUNTA

8 Storey's Gate
UK-London SW1P 3AT
Puh. (4471) 973 19 92

Windsor House
9/15 Bedford Street
UK-Belfast BT2 7EG
Puh. (44222) 24 07 08

4 Cathedral Road
UK-Cardiff CF1 9SG
Puh. (44222) 37 16 31

9 Alva Street
UK-Edinburgh EH2 4PH
Puh. (4431) 225 20 58

EFTAn jäsenvaltioissa sijaitsevien komission tiedotustoimistojen osoitteet:

ITÄVALTA

Hoyosgasse 5
A-1040 Wien
Puh. (431) 505 33 79

SUOMI

31 Pohjoisesplanadi
00100 Helsinki
Puh. (3580) 65 64 20

NORJA

Postboks 1643 Vika 0119 Oslo 1
Haakon's VII Gate No 6
0161 Oslo 1
Puh. (472) 83 35 83

RUOTSI

PO Box 16396
Hamngatan 6
11147 Stockholm
Puh. (468) 611 11 72

Ilmoitus- ja hakemuslomakkeita sekä yksityiskohtaisempaa tietoa ETAn kilpailusäännöistä antavat myös seuraavat viranomaiset:

ITÄVALTA

Taloudellisten asioiden ministeriö
Puh. (43-1) 71 100

SUOMI

Kilpailuvirasto
Puh. (358-0) 73 141

ISLANTI

Kilpailu- ja kauppavirasto
Puh. (354-1) 27 422

LIECHTENSTEIN

Kansantalousvirasto
Talous- ja tilastotoimisto
Puh. (41-75) 61 11

NORJA

Kilpailuvalvontatoimisto
Puh. (47-22) 40 09 00

RUOTSI

Kilpailuvirasto
Puh. (46-8) 700 16 00

Lisäys 1 a

C-LOMAKE

Asetus N:o 17

Valitus

C-LOMAKE

Tämä lomake⁽¹⁾ ja sen liitteet on toimitettava viitenätoista kappaleena ja niiden mukana on oltava todistus valtuutuksesta kahtena kappaleena.

Jos tilaa ei ole riittävästi kunkin kysymyksen kohdalla, käyttää ylimääräisiä sivuja ja ilmoittakaa, mitä lomakkeen kohtaa ne koskevat.

EUROOPAN YHTEISÖJEN KOMISSIOLLE

Kilpailuasioiden pääosasto
Rue de la Loi 200
B-1049 Bryssel

Hakemus, jonka esittää luonnollinen henkilö tai oikeushenkilö menettelyn avaamiseksi perustamissopimuksen 85 tai 86 artiklan ja/tai Euroopan talousalueesta tehdyn sopimuksen⁽²⁾ 53 tai 54 artiklan määräysten rikkomuksen toteamiseksi neuvoston asetuksen N:o 173 artiklan nojalla.

I. Tiedot osapuolista

1. Valituksen tekijän nimi ja osoite. Jos valituksen tekijä toimii jonkin osapuolen edustajana, ilmoittakaa lisäksi valtuuttajan nimi ja osoite; yritysten ja yritysten yhteenliittymien osalta on ilmoitettava omistajien tai osakkaiden nimet ja osoitteet; oikeushenkilöiden osalta on ilmoitettava laillisten edustajien nimet ja osoitteet.

Todistus valtuutuksesta on esitettävä.

Jos valituksen tekijöinä on useampi kuin yksi henkilö tai se tehdään useamman kuin yhden henkilön puolesta, nämä tiedot on annettava kustakin valituksen tekijästä ja valtuuttajasta.

2. Rikkomuksesta syytettyjen henkilöiden nimet ja osoitteet.

II. Oletetun rikkomuksen kuvaus

Selittäkää liitteessä yksityiskohtaisesti ne seikat, joiden vuoksi katsotte, että perustamissopimuksen 85 ja 86 artiklaa ja/tai ETA-sopimuksen 53 tai 54 artiklaa on rikottu.

Ilmoittakaa erityisesti:

1. minkä valituksessa tarkoitettujen yritysten tai yritysten yhteenliittymien menettelytapojen tarkoituksena on kilpailun estäminen, rajoittaminen tai vääristäminen taikka määräävän aseman väärinkäyttö yhteismarkkinoilla, EFTAn jäsenvaltioiden alueella tai ETA-alueella tai minkä menettelytapojen vaikutukset ovat tällaiset;
2. missä määrin tämä saattaa vaikuttaa yhteisön jäsenvaltioiden keskinäiseen, yhteisön ja yhden tai useamman EFTAn jäsenvaltion väliseen tai EFTAn jäsenvaltioiden keskinäiseen kauppaan;
3. niiden tavaroiden luonne, jota oletetut rikkomukset koskevat (ilmoittakaa harmonisoidun tavarankuvaus- ja koodausjärjestelmän vastaava nimike).

III. Oikeutettu etu

Selittäkää – tarvittaessa liitteessä – ne perusteet, joiden vuoksi komission ryhtyminen asetuksen N:o 173 artiklassa määrättyyn menettelyyn olisi oikeutettujen etujenne mukaista.

IV. Todistusasiakirjat

1. Ilmoittakaa niiden henkilöiden nimet ja osoitteet, jotka voivat todistaa esitetyt seikat oikeiksi, erityisesti sellaisten henkilöiden osalta, joihin oletettu rikkomus tai väärinkäyttö on vaikuttanut.
2. Toimittakaa kaikki esitettyjä seikkoja koskevat tai niihin suoraan liittyvät asiakirjat (esimerkiksi sopimustekstit, neuvottelujen tai kokousten pöytäkirjat, kauppaehdot, liikekirjeet, tiedotteet).
3. Toimittakaa esitettyihin seikkoihin liittyviä tilasto- tai muita tietoja (jotka voivat koskea esimerkiksi hintakehitystä, hintojen muodostusta, kauppaehtoja, tarjonta- ja kysyntäolosuhteita, boikotoimista, syrjintää).

⁽¹⁾ Komission antamalla ja EFTAn valvontaviranomaisen antamalla C-lomakkeella esitetyt hakemukset ovat yhtä päteviä.

⁽²⁾ Jäljempänä "ETA-sopimus". Tässä lomakkeessa "EFTAn jäsenvaltioilla" tarkoitetaan niitä EFTAn kuuluvia valtioita, jotka ovat ETA-sopimuksen sopimuspuolia.

4. Antakaa tarvittaessa tuotantoon, myyntiin jne. liittyviä tarkempia teknisiä tietoja tai ilmoittakaa asiantuntijat, joilta niitä voi pyytää.
  5. Ilmoittakaa muut todisteet, joiden avulla oletettu rikkomus tai väärinkäyttö voidaan todeta.
- V. Ilmoittakaa ennen valitusta toteuttamanne tai muiden kuvatuista menettelytavoista kärsimään joutuneiden henkilöiden toteuttamat toimenpiteet oletetun rikkomuksen tai väärinkäytöksen poistamiseksi (kansallisissa hallinto- tai oikeuslaitoksissa aloitetut menettelyt, niihin liittyvien asiakirjojen numerot ja menettelyjen tulokset).

Allekirjoittaneet vakuuttavat, että tässä lomakkeessa ja sen liitteissä olevat tiedot on annettu vilpittömässä mielessä.

Paikka ja aika: .....

Allekirjoitukset:

EUROOPAN
YHTEISÖJEN
KOMISSIO

Brysselissä .... päivänä ..... kuuta 19..

Kilpailuasioiden pääosasto

Vastaanottaja .....

Saantitodistus

(Tämä lomake palautetaan yllä olevaan osoitteeseen, jos valituksen tekijä täyttää lomakkeen yläosan yhtenä kappaleena.)

Hakemuksenne päiväys: .....

menettelyn avaamiseksi perustamissopimuksen 85 tai 86 artiklan ja/tai Euroopan talousalueesta tehdyn sopimuksen (2) 53 tai 54 artiklan määräysten rikkomuksen toteamiseksi,

a) valituksen tekijä:

b) rikkomuksesta tai väärinkäytöksestä syytetty:

saapunut: .....

kirjattu N:olla IV/.....

Viitakaa yllä olevaan numeroon kaikessa myöhemmässä kirjeenvaihdossa.

Lisäys 2

Maakuljetusten yhteydessä käytettävät lomakkeet

Asetus (ETY) N:o 1017/68

LOMAKE I⁽¹⁾

Tämä lomake ja sen liitteet on toimitettava viitenätoista kappaleena ja niiden mukana on oltava todistus valtuutuksesta yhtenä kappaleena.

Jos tilaa ei ole riittävästi kunkin kysymyksen kohdalla, käytetään ylimääräisiä sivuja ja ilmoitettava, mitä lomakkeen kohtaa ne koskevat.

EUROOPAN YHTEISÖJEN KOMISSIOLLE

Kilpailuasioiden pääosasto
Rue de la Loi
200 B-1049 Bryssel

Valitus, jonka tekee luonnollinen henkilö tai oikeushenkilö menettelyn avaamiseksi neuvoston asetuksen (ETY) N:o 1017/68 2 tai 8 artiklan säännösten rikkomuksen toteamiseksi tai 4 artiklan 2 kohdan soveltamiseksi mainitun asetuksen 10 artiklan nojalla⁽²⁾.

I. Tiedot osapuolista

1. Valituksen tekijän nimi ja osoite. Jos valituksen tekijä toimii jonkin osapuolen edustajana, ilmoitettava lisäksi valtuuttajan nimi ja osoite; yritysten ja yritysten yhteenliittymien osalta on ilmoitettava omistajien tai osakkaiden nimet ja osoitteet; oikeushenkilöiden osalta on ilmoitettava laillisten edustajien nimet ja osoitteet.

Todistus valtuutuksesta on esitettävä.

Jos valituksen tekijöinä on useampi kuin yksi henkilö tai se tehdään useamman kuin yhden henkilön puolesta, nämä tiedot on annettava kustakin valituksen tekijästä ja valtuuttajasta.

2. Rikkomuksesta syytettyjen henkilöiden nimet ja osoitteet.

II. Valituksen tarkoitus

A. Asetuksen 2 tai 8 artiklan oletetun rikkomuksen kuvaus

Selittää liitteessä yksityiskohtaisesti ne seikat, joiden vuoksi katsotte, että asetuksen 2 tai 8 artiklaa on rikottu.

Ilmoitettava erityisesti:

1. minkä valituksessa tarkoitettujen yritysten tai yritysten yhteenliittymien menettelytapojen tarkoituksena on kilpailun estäminen, rajoittaminen tai vääristäminen taikka määrävän aseman väärinkäyttö yhteismarkkinoilla, EFTAn jäsenvaltioiden alueella ja/tai ETA-alueella tai minkä menettelytapojen vaikutukset ovat tällaiset, ja
2. missä määrin tämä saattaa vaikuttaa yhteisön jäsenvaltioiden keskinäiseen, yhteisön ja yhden tai useamman EFTAn jäsenvaltion väliseen tai EFTAn jäsenvaltioiden keskinäiseen kauppaan.

B. Pienten ja keskisuurten yritysten ryhmittymille myönnetyn poikkeuksen (4 artiklan 2 kohta) oletetun väärinkäytön kuvaus

Selittää liitteessä yksityiskohtaisesti ne seikat, joiden vuoksi katsotte, että 4 artiklan 2 kohtaa voidaan soveltaa.

Ilmoitettava erityisesti:

1. mitä 4 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua sopimusta, päätöstä tai yhdenmukaistettua menettelytapaa vastaan valitus on suunnattu;
2. missä määrin kyseisen sopimuksen, päätöksen tai yhdenmukaistetun menettelytavan soveltamisesta aiheutuu vaikutuksia, jotka ovat ristiriidassa 5 artiklassa säädettyjen edellytysten kanssa;
3. missä määrin kyseisen järjestelyn avulla käytetään väärin poikkeusta 2 artiklassa tarkoitettua kiellosta.

⁽¹⁾ Komission julkaisemalla ja EFTAn valvontaviranomaisen julkaisemalla lomakkeella I esitetyt hakemukset ovat yhtä päteviä. Tässä lomakkeessa "EFTAn jäsenvaltioilla" tarkoitetaan niitä EFTAn kuuluvia valtioita, jotka ovat Euroopan talousalueesta tehdyn sopimuksen sopimuspuolia.

⁽²⁾ Katso myös asetus sellaisena kuin se on mukautettuna Euroopan talousaluetta varten (Euroopan talousalueesta tehdyn sopimuksen, jäljempänä "ETA-sopimus", liitteessä XIV oleva 10 kohta).

III. Oikeutettu etu

Selittää – tarvittaessa liitteessä – ne perusteet, joiden vuoksi komission ryhtyminen 10 artiklassa määrättyyn menettelyyn olisi oikeutettujen etujenne mukaista.

IV. Todistusasiakirjat

1. Ilmoittakaa niiden henkilöiden nimet ja osoitteet, jotka voivat todistaa esitetyt seikat oikeiksi, erityisesti sellaisten henkilöiden osalta, joihin oletettu rikkomus tai väärinkäyttö on vaikuttanut.
2. Toimittakaa kaikki esitetyt seikkoja koskevat tai niihin suoraan liittyvät asiakirjat (esimerkiksi sopimustekstit, neuvottelujen tai kokousten pöytäkirjat, kuljetus- tai kauppaehdot, kuljetushin-toihin liittyvät asiakirjat, liikekirjeet, tiedotteet).
3. Toimittakaa esitettyihin seikkoihin liittyviä tilasto- tai muita tietoja (jotka voivat koskea esimerkiksi hintakehitystä, hintojen muodostusta, kysynnän ja tarjonnan muutoksia kuljetuspal-velujen alalla, kuljetus- tai kauppaehtoja, boikotoimista, syrjintää).
4. Antakaa tarvittaessa tarkempia teknisiä tietoja tai ilmoittakaa asiantuntijat, joilta niitä voi pyytää.
5. Ilmoittakaa muut todisteet, joiden avulla oletettu rikkomus tai väärinkäyttö voidaan todeta.

- V. Ilmoittakaa ennen valitusta toteuttamanne tai muiden kuvatuista menettelytavoista kärsimään joutuneiden henkilöiden toteuttamat toimenpiteet oletetun rikkomuksen tai väärinkäytöksen poistamiseksi (kansallisissa hallinto- tai oikeuslaitoksissa aloitetut menettelyt, niihin liittyvien asiakirjojen numerot ja menettelyjen tulokset).

Allekirjoittaneet vakuuttavat, että tässä lomakkeessa ja sen liitteissä olevat tiedot on annettu vilpittömässä mielessä.

Paikka ja aika: .....

Allekirjoitukset:

EUROOPAN
YHTEISÖJEN
KOMISSIO

Brysselissä .... päivänä .....kuuta 19..

Kilpailuasioiden pääosasto

Vastaanottaja .....

Saantitodistus

(Tämä lomake palautetaan yllä olevaan osoitteeseen, jos valituksen tekijä täyttää lomakkeen yhtenä kappaleena.)

Valituksenne päiväys: .....

menettelyn avaamiseksi asetuksen (ETY) N:o 1017/68:

- 2 artiklan tai 8 artiklan rikkomuksen toteamiseksi,
- 4 artiklan 2 kohdan soveltamiseksi.

a) valituksen tekijä: .....

.....

b) rikkomuksesta tai väärinkäytöksestä syytetty: .....

.....

saapunut: .....

kirjattu N:olla IV/TR .....

Viitakaa yllä olevaan numeroon kaikessa myöhemmässä kirjeenvaihdossa.

LOMAKE II⁽¹⁾

Tämä lomake ja sen liitteet on toimitettava viitenätoista kappaleena ja todistus valtuutuksesta yhtenä kappaleena.

Jos tilaa ei ole riittävästi kunkin kysymyksen kohdalla, käytetään ylimääräisiä sivuja ja ilmoittakaa, mitä lomakkeen kohtaa ne koskevat.

EUROOPAN YHTEISÖJEN KOMISSIOLLE

Kilpailuasioiden pääosasto
Rue de la Loi 200
B-1049 Bryssel

Hakemus neuvoston asetuksen (ETY) N:o 1017/68 2 artiklassa tarkoitetun kiellon soveltamatta jättämiseksi sopimukseen, päätöksiin tai yhdenmukaistettuihin menettelytapoihin mainitun asetuksen 5 artiklan mukaisesti ja saman asetuksen 12 artiklan nojalla⁽²⁾.

I. Tiedot osapuolista

1. Hakemuksen esittäjän nimi ja osoite. Jos esittäjä toimii jonkin osapuolen edustajana, ilmoittakaa lisäksi sen yrityksen tai yritysten yhteenliittymän toiminimi ja osoite; jota hän edustaa sekä omistajien tai osakkaiden nimet ja osoitteet; oikeushenkilöiden osalta on ilmoitettava laillisten edustajien nimet ja osoitteet.

Todistus valtuutuksesta on esitettävä.

Jos hakemuksen esittäjinä on useita henkilöitä tai se esitetään useiden yritysten puolesta, nämä tiedot on annettava kustakin henkilöstä tai yrityksestä.

2. Sopimukseen, päätökseen tai yhdenmukaistettuun menettelytapaan osallistuvien yritysten toiminimi ja osoite sekä omistajien tai osakkaiden nimet ja osoitteet tai oikeushenkilöiden osalta laillisten edustajien nimet ja osoitteet (ellei näitä tietoja ole annettu I.1 kohdassa).

Jos kaikki osapuolina olevat yritykset eivät ole hakemuksen esittäjinä, ilmoittakaa, millä tavoin muille yrityksille on tiedotettu siitä.

Näitä tietoja ei tarvitse antaa vakiosopimuksista (ks. II.2.b kohta).

3. Jos sopimuksella, päätöksellä tai yhdenmukaistetulla menettelytavalla on perustettu yhteisyritys tai yhteinen palvelutoimisto, ilmoittakaa tämän yrityksen tai palvelutoimiston nimi ja osoite sekä sen edustajien nimet ja osoitteet.
4. Jos sopimuksen, päätöksen tai yhdenmukaistetun menettelytavan toimeenpanosta vastaa yhteisyritys tai yhteinen palvelutoimisto, ilmoittakaa tämän yrityksen tai palvelutoimiston nimi ja osoite sekä sen edustajien nimet ja osoitteet.

Liittäkää hakemukseen yhtiöjärjestys yhtenä kappaleena.

5. Jos on kyse yritysten yhteenliittymän päätöksestä, ilmoittakaa yhteenliittymän nimi ja osoite sekä sen edustajien nimet ja osoitteet.

Liittäkää hakemukseen yhtiöjärjestys yhtenä kappaleena.

6. Jos on kyse yrityksestä, jonka sijainti- tai kotipaikka on ETA-alueen ulkopuolella, ilmoittakaa sen ETA-alueella sijaitsevan edustajan tai tytäryhtiön nimi ja osoite.

II. Sopimuksen, päätöksen tai yhdenmukaistetun menettelytavan sisältöä koskevat tiedot

1. Koskeeko sopimus, päätös tai yhdenmukaistettu menettelytapa:

- rautatiekuljetuksia,
- maantiekuljetuksia,
- sisävesikuljetuksia,

vai kuljetuksiin liittyvien palvelujen tarjoamista?

⁽¹⁾ Komission julkaisemalla ja EFTAn valvontaviranomaisen julkaisemalla lomakkeella II esitetyt hakemukset ovat yhtä päteviä. Tässä lomakkeessa "EFTAn jäsenvaltioilla" tarkoitetaan niitä EFTAn kuuluvia valtioita, jotka ovat Euroopan talousalueesta tehdyn sopimuksen sopimuspuolia.

⁽²⁾ Katso myös asetus sellaisena kuin se on mukaletettuna Euroopan talousaluetta varten (Euroopan talousalueesta tehdyn sopimuksen, jäljempänä "ETA-sopimus", liitteessä XIV oleva 10 kohta).

2. Jos sopimuksen sisältö on saatavissa kirjallisena, liittääkö hakemukseen koko teksti yhtenä kappaleena, jollei seuraavien a ja b kohdan määräyksistä muuta johdu.
    - a) Onko kyseessä yksinomaan puitesopimus tai -päätös?
Jos vastaatte myöntävästi, liittääkö mukaan eri sopimusten ja täytäntöönpanosäädösten koko teksti yhtenä kappaleena.
    - b) Onko kyseessä vakiosopimus eli tiettyjen henkilöiden tai henkilöryhmien kanssa säännöllisesti tekemänne sopimus?
Jos vastaatte myöntävästi, liittääkö mukaan ainoastaan vakiosopimuksen teksti.
  3. Jos sisältöä ei ole saatavissa kirjallisena tai jos se on saatavissa vain osittain, selittääkö sisällössä kohdassa.
  4. Antakaa kaikissa tapauksissa seuraavat lisätiedot:
    - a) sopimuksen, päätöksen tai yhdenmukaistetun menettelytavan päivämäärä;
    - b) voimaantulopäivä ja tarvittaessa suunniteltu voimassaoloaika;
    - c) kohde: tarkka kuvaus kyseisistä kuljetuspalveluista tai muusta sopimuksen, päätöksen tai yhdenmukaistetun menettelytavan kohteesta;
    - d) sopimuksen, päätöksen tai yhdenmukaistetun menettelytavan tavoitteet;
    - e) järjestelyyn liittymisen, sen purkamisen ja siitä eroamisen ehdot;
    - f) seuraamukset, joita järjestelyyn osallistuville yrityksille saattaa aiheutua (sopimussakko, erottaminen jne.).
- III. Sopimuksen, päätöksen tai yhdenmukaistetun menettelytavan tavoitteiden saavuttamiseksi käytettävät keinot
1. Ilmoittakaa, onko sopimuksen, päätöksen tai yhdenmukaistetun menettelytavan tarkoituksena:
    - tarkkailla tiettyjä kuljetushintoja ja -ehtoja tai muita kauppaehtoja,
    - rajoittaa tai valvoa kuljetustarjontaa, teknistä kehitystä tai investointeja,
    - jakaa kuljetusmarkkinoita,
    - rajoittaa vapautta tehdä kuljetussopimuksia kolmansien osapuolten kanssa (yksinoikeussopimukset),
    - soveltaa erilaisia ehtoja samankaltaisiin suorituksiin.
  2. Koskeeko sopimus, päätös tai yhdenmukaistettu menettelytapa kuljetuksiin liittyviä suorituksia:
    - a) ainoastaan jonkin yhteisön tai EFTAn jäsenvaltion sisällä;
    - b) yhteisön jäsenvaltioiden välillä;
    - c) EFTAn jäsenvaltioiden välillä;
    - d) yhteisön ja yhden tai useamman EFTAn jäsenvaltion välillä;
    - e) jonkin yhteisön tai EFTAn jäsenvaltion ja kolmansien maiden välillä;
    - f) kolmansien maiden välillä kauttakulkuliikenteessä yhden tai useamman yhteisön ja/tai EFTAn jäsenvaltion läpi?
- IV. Edellytykset, jotka sopimuksen, päätöksen tai yhdenmukaistetun menettelytavan on täytettävä, jotta sille myönnettäisiin poikkeus 2 artiklassa tarkoitettusta kiellosta
- Selittäkää, millä tavoin:
1. sopimus, päätös tai yhdenmukaistettu menettelytapa:
    - parantaa kuljetuspalvelujen laatua,
    - edistää kuljetustarpeiden kattamisen jatkuvuutta ja vakautta sellaisilla markkinoilla, joilla kysynnän ja tarjonnan ajoittaiset vaihtelut ovat suuria,
    - lisää yritysten tuottavuutta,
    - tai
    - edistää teknistä tai taloudellista kehitystä;
  2. kuljetuspalvelujen käyttäjien edut otetaan kohtuullisessa määrin huomioon;

3. sopimus, päätös tai yhdenmukaistettu menettelytapa on välttämätön 1 kohdassa tarkoitettujen tavoitteiden saavuttamiseksi,
ja
4. sopimuksella, päätöksellä tai yhdenmukaistetulla menettelytavalla ei poisteta kilpailua kyseisten markkinoiden merkittävältä osalta.

V. Ilmoittakaa tarvittaessa, miltä kohdin aiotte täydentää perusteluita.

Allekirjoittaneet vakuuttavat, että tässä lomakkeessa ja sen liitteissä annetut tiedot ovat totuudenmukaisia. He ovat tietoisia asetuksen (ETY) N:o 1017/68 22 artiklan 1 kohdan a alakohdan säännöksistä.

Paikka ja aika: _____

Allekirjoitukset:

EUROOPAN
YHTEISÖJEN
KOMISSIO

Brysselissä .... päivänä .....kuuta 19..

Kilpailuasioiden pääosasto

Vastaanottaja .....

Saantitodistus

(Tämä lomake palautetaan yllä olevaan osoitteeseen, jos hakija täyttää lomakkeen yhtenä kappaleena.)

Hakemuksenne päiväys: .....

a) osapuolet

1. ....

2. .... ja muut.

(Muita järjestelyiden osapuolina olevia yrityksiä ei tarvitse ilmoittaa.)

b) aihe: .....

.....

.....

(lyhyt kuvaus kilpailunrajoituksesta)

saapunut: .....

kirjattu N:olla IV/TR .....

Viitkaa yllä olevaan numeroon kaikessa myöhemmässä kirjeenvaihdossa.

LOMAKE III⁽¹⁾

Tämä lomake ja sen liitteet on toimitettava viitenätoista kappaleena ja todistus valtuutuksesta yhtenä kappaleena.

Jos tilaa ei ole riittävästi kunkin kysymyksen kohdalla, käytetään ylimääräisiä sivuja ja ilmoittakaa, mitä lomakkeen kohtaa ne koskevat.

EUROOPAN YHTEISÖJEN KOMISSIOLLE

Kilpailuasioiden pääosasto
Rue de la Loi 200
B-1049 Bryssel

Ilmoitus sopimuksesta, päätöksestä tai yhdenmukaistetusta menettelytavasta neuvoston asetuksen (ETY) N:o 1017/68⁽²⁾ 14 artiklan 1 kohdan mukaisesti mainitun asetuksen 2 artiklassa tarkoitettun kiellon soveltamatta jättämiseksi asetuksen 6 artiklassa tarkoitettussa kriisitilanteessa.

I. Tiedot osapuolista

1. Ilmoituksen tekijän nimi ja osoite.

Jos ilmoituksen tekijä toimii jonkin osapuolen edustajana, ilmoittakaa lisäksi sen yrityksen tai yritysten yhteenliittymän toiminimi ja osoite, jota hän edustaa sekä omistajien tai osakkaiden nimet ja osoitteet; oikeushenkilöiden osalta on ilmoitettava laillisten edustajien nimet ja osoitteet.

Todistus valtuutuksesta on esitettävä.

Jos ilmoituksen tekijöinä on useita henkilöitä tai se tehdään useiden yritysten puolesta, nämä tiedot on annettava kustakin henkilöstä tai yrityksestä.

2. Sopimukseen, päätökseen tai yhdenmukaistettuun menettelytapaan osallistuvien yritysten toiminimi ja osoite sekä omistajien tai osakkaiden nimet ja osoitteet tai oikeushenkilöiden osalta laillisten edustajien nimet ja osoitteet (ellei näitä tietoja ole annettu I.1 kohdassa).

Jos kaikki osapuolina olevat yritykset eivät ole ilmoituksen tekijöinä, ilmoittakaa, millä tavoin muille yrityksille on tiedotettu siitä.

Näitä tietoja ei tarvitse antaa vakiosopimuksista (ks. II.2.b kohta).

3. Jos sopimuksella, päätöksellä tai yhdenmukaistetulla menettelytavalla on perustettu yhteisyritys tai yhteinen palvelutoimisto, ilmoittakaa tämän yrityksen tai palvelutoimiston nimi ja osoite sekä sen edustajien nimet ja osoitteet.

4. Jos sopimuksen, päätöksen tai yhdenmukaistetun menettelytavan toimeenpanosta vastaa yhteisyritys tai yhteinen palvelutoimisto, ilmoittakaa tämän yrityksen tai palvelutoimiston nimi ja osoite sekä sen edustajien nimet ja osoitteet.

Liitätkää ilmoitukseen yhtiöjärjestys yhtenä kappaleena.

5. Jos on kyse yritysten yhteenliittymän päätöksestä, ilmoittakaa yhteenliittymän nimi ja osoite sekä sen edustajien nimet ja osoitteet. Liitätkää ilmoitukseen yhtiöjärjestys yhtenä kappaleena.

6. Jos on kyse yrityksestä, jonka sijainti- tai kotipaikka on ETA-alueen ulkopuolella, ilmoittakaa sen ETA-alueella sijaitsevan edustajan tai tytäryhtiön nimi ja osoite.

II. Sopimuksen, päätöksen tai yhdenmukaistetun menettelytavan sisältöä koskevat tiedot

1. Koskeeko sopimus, päätös tai yhdenmukaistettu menettelytapa:

- rautatiekuljetuksia,
- maantiekuljetuksia,

⁽¹⁾ Komission julkaisemalla ja EFTAn valvontaviranomaisen julkaisemalla lomakkeella III tehdyt ilmoitukset ovat yhtä päteviä. Tässä lomakkeessa "EFTAn jäsenvaltioilla" tarkoitetaan niitä EFTAn kuuluvia valtioita, jotka ovat Euroopan talousalueesta tehdyn sopimuksen sopimuspuolia.

⁽²⁾ Katso myös asetus sellaisena kuin se on mukautettuna Euroopan talousaluetta varten (Euroopan talousalueesta tehdyn sopimuksen, jäljempänä "ETA-sopimus", liitteessä XIV oleva 10 kohta).

- sisävesikuljetuksia,
vai kuljetuksiin liittyvien palvelujen tarjoamista?
2. Jos sopimuksen sisältö on saatavissa kirjallisena, liittääkö hakemukseen koko teksti yhtenä kappaleena, jollei seuraavien a ja b kohdan määräyksistä muuta johdu.
    - a) Onko kyseessä yksinomaan puitesopimus tai -päätös?
Jos vastaatte myöntävästi, liittääkö mukaan eri sopimusten ja täytäntöönpanosäädösten koko teksti yhtenä kappaleena.
    - b) Onko kyseessä vakiosopimus eli tiettyjen henkilöiden tai henkilöryhmien kanssa säännöllisesti tekemänne sopimus?
Jos vastaatte myöntävästi, liittääkö mukaan ainoastaan vakiosopimuksen teksti.
  3. Jos sisältöä ei ole saatavissa kirjallisena tai jos se on saatavissa vain osittain, selittääkö sisältö tässä kohdassa.
  4. Antakaa kaikissa tapauksissa seuraavat lisätiedot:
    - a) sopimuksen, päätöksen tai yhdenmukaistetun menettelytavan päivämäärä;
    - b) voimaantulopäivä ja tarvittaessa suunniteltu voimassaoloaika;
    - c) kohde: tarkka kuvaus kyseisistä kuljetuspalveluista tai muusta sopimuksen, päätöksen tai yhdenmukaisen menettelytavan kohteesta;
    - d) sopimuksen, päätöksen tai yhdenmukaistetun menettelytavan tavoitteet;
    - e) järjestelyyn liittymisen, sen purkamisen ja siitä eroamisen ehdot;
    - f) seuraamukset, joita järjestelyyn osallistuville yrityksille saattaa aiheutua (sopimussakko, erottaminen jne.).
- III. Sopimuksen, päätöksen tai yhdenmukaistetun menettelytavan tavoitteiden saavuttamiseksi käytettävät keinot
1. Ilmoittakaa, onko sopimuksen, päätöksen tai yhdenmukaistetun menettelytavan tarkoituksena, ja jos on, missä määrin:
    - tarkkailla tiettyjä kuljetushintoja ja -ehtoja tai muita kauppaehtoja,
    - rajoittaa tai valvoa kuljetustarjontaa, teknistä kehitystä tai investointeja,
    - jakaa kuljetusmarkkinoita,
    - rajoittaa vapautta tehdä kuljetussopimuksia kolmansien osapuolten kanssa (yksinoikeussopimukset),
    - soveltaa erilaisia ehtoja samankaltaisiin suorituksiin.
  2. Koskeeko sopimus, päätös tai yhdenmukaistettu menettelytapa kuljetuksiin liittyviä suorituksia:
    - a) ainoastaan jonkin yhteisön tai EFTAn jäsenvaltion sisällä;
    - b) yhteisön jäsenvaltioiden välillä;
    - c) EFTAn jäsenvaltioiden välillä;
    - d) yhteisön ja yhden tai useamman EFTAn jäsenvaltion välillä;
    - e) jonkin yhteisön tai EFTAn jäsenvaltion ja kolmansien maiden välillä;
    - f) kolmansien maiden välillä kauttakulkuliikenteessä yhden tai useamman yhteisön tai EFTAn jäsenvaltion läpi?
- IV. Edellytykset, jotka sopimuksen, päätöksen tai yhdenmukaistetun menettelytavan on täytettävä, jotta sille myönnettäisiin poikkeus 2 artiklassa tarkoitettusta kiellosta

Selittäkää, millä tavoin:

1. kuljetusalan markkinat ovat häiriytyneet;
2. sopimus, päätös tai yhdenmukaistettu menettelytapa on välttämätön tämän häiriön lieventämiseksi;

3. sopimuksella, päätöksellä tai yhdenmukaistetulla menettelytavalla ei poisteta kilpailua kyseisten markkinoiden merkittävältä osalta.

V. Ilmoittakaa tarvittaessa, miltä kohdin aiotte täydentää perusteluita.

Allekirjoittaneet vakuuttavat, että tässä lomakkeessa ja sen liitteissä annetut tiedot ovat totuudenmukaisia. He ovat tietoisia asetuksen (ETY) N:o 1017/68 22 artiklan 1 kohdan a alakohdan säännöksistä.

Paikka ja aika: .....

Allekirjoitukset:

EUROOPAN
YHTEISÖJEN
KOMISSIO

Brysselissä ..... päivänä ..... kuuta 19.....

Kilpailuasioiden pääosasto

Vastaanottaja .....

Saantitodistus

(Tämä lomake palautetaan yllä olevaan osoitteeseen, jos ilmoituksen tekijä täyttää sen.)

Ilmoituksen päiväys: .....

a) osapuolet:

1. ....

2. .... ja muut.

(Muita järjestelyiden osapuolina olevia yrityksiä ei tarvitse ilmoittaa.)

b) aihe: .....

.....

.....

(lyhyt kuvaus kilpailunrajoituksesta)

saapunut: .....

kirjattu N:olla IV/TR .....

Viitakaa yllä olevaan numeroon kaikessa myöhemmässä kirjeenvaihdossa.

Lisäys 3

MAR-LOMAKE

Asetus (ETY) N:o 4260/88

MAR-LOMAKE

Tämän lomakkeen mukana on toimitettava liite, josta ilmenevät oheisissa täydentävissä huomautuksissa eritellyt tiedot.

Lomake ja liite on toimitettava viitenätoista kappaleena [kaksi komissiolle, yksi kullekin jäsenvaltiolle ja yksi Euroopan vapaakauppaliiton (EFTA) valvontaviranomaiselle]. Ilmoitettavat sopimukset on toimitettava kolmena ja muut hakemuksen liiteasiakirjat yhtenä kappaleena.

Täyttäkää liitteenä oleva saantitodistus.

Jos tilaa ei ole riittävästi, käytäkää ylimääräisiä sivuja ja ilmoittakaa, mitä lomakkeen kohtaa ne koskevat.

EUROOPAN YHTEISÖJEN KOMISSIOLLE

Kilpailuasioden pääosasto
Rue de la Loi 200
B-1049 Bryssel

Hakemus Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 85 artiklan 3 kohdan ja/tai Euroopan talousalueesta tehdyn sopimuksen⁽¹⁾ 53 artiklan 3 kohdan mukaisen päätöksen saamiseksi neuvoston asetuksen (ETY) N:o 4056/86 12 artiklan mukaisesti.

Osapuolet

1. Hakemuksen esittäjä

Hakemuksen esittävän yrityksen, yritysten tai yritysten yhteenliittymien täydellinen nimi tai toiminimi ja osoite, puhelin-, telex- ja telekopionumero sekä lyhyt kuvaus näistä yrityksistä.

Henkilöyhtiöiden, yksityisten elinkeinonharjoittajien ja muiden liiketunnuksella toimivien yritysten osalta, joita ei pidetä oikeushenkilöinä, on ilmoitettava lisäksi omistajien tai osakkaiden nimet ja osoitteet.

Jos hakemus esitetään toisen henkilön puolesta tai jos sen esittää useampi kuin yksi henkilö, on ilmoitettava edustajan (tai yhteisen asiamiehen) nimi, osoite ja asema sekä todistus hänen valtuutuksestaan. Jos hakemuksen esittää useampi kuin yksi henkilö tai se esitetään useamman kuin yhden henkilön puolesta, näiden tulisi nimetä yhteinen asiamies (komission asetuksen (ETY) N:o 4260/88 3 artiklan 2 ja 3 kohta).

2. Muut osapuolet

Sopimuksen, päätöksen tai yhdenmukaistetun menettelytavan (jäljempänä ”järjestelyt”) muiden osapuolten täydellinen toiminimi ja osoite sekä lyhyt kuvaus näistä osapuolista.

Ilmoittakaa, miten näille muille osapuolille on tiedotettu tästä hakemuksesta.

(Tätä ei tarvitse ilmoittaa, jos on kyse vakiosopimuksista, joita hakemuksen esittävä yritys on tehnyt tai aikoo tehdä useiden osapuolten kanssa.)

Hakemuksen tarkoitus

(katso täydentävät huomautukset)

(vastatkaa kysymykseen ”kyllä” tai ”ei”)

Tyytyisittekö epäviralliseen kirjeeseen? (Katso täydentävien huomautusten VIII kohdan loppu.)

⁽¹⁾ Jäljempänä ”ETA-sopimus”.

Allekirjoittaneet vakuuttavat, että edellä olevat ja liitteenä olevilla ... sivulla olevat tiedot on annettu rehellisesti ja ovat totuudenmukaisia, että kaikki arviot on ilmoitettu arvioiksi ja ovat allekirjoittaneiden tarkimpia mahdollisia arvioita seikoista, joita ne koskevat, ja että kaikki esitetyt näkemykset ovat vilpittömiä.

Allekirjoittaneet ovat tietoisia asetuksen (ETY) N:o 4056/86 19 artiklan 1 kohdan a alakohdan säännöksistä (katso oheiset täydentävät huomautukset).

Paikka ja aika: .....

Allekirjoitukset:

EUROOPAN
YHTEISÖJEN
KOMISSIO

Brysselissä ..... päivänä ..... kuuta 19....

Kilpailuasioiden pääosasto

Vastaanottaja .....

SAANTITODISTUS

(Tämä lomake palautetaan ylle merkittyy osoitteeseen, jos hakija täyttää lomakkeen yläosan yhtenä kappaleena.)

Hakemuksenne päiväys: .....

hakemus koskee: .....

Viitteenne: .....

Osapuolet:

1. ....

2. .... ja muut.

(Muita järjestelyiden osapuolina olevia yrityksiä ei tarvitse ilmoittaa.)

(Komissio täyttää.)

saapunut: .....

kirjattu N:olla IV/.....

Viitkaa yllä olevaan numeroon kaikessa asiaan liittyvässä kirjeenvaihdossa.

Osoite:

Rue de la Loi 200
B-1049 Bryssel

Puhelin:

Suora: 29.....
Vaihde: 299 11 11

Telekopio: 29.....

Lisäys 4

AER-LOMAKE

Asetus (ETY) N:o 4261/88

AER-LOMAKE

Tämän lomakkeen mukana on toimitettava liite, josta ilmenevät oheisissa täydentävissä huomautuksissa vaadittavat tiedot.

Lomake ja liite on toimitettava viitenätoista kappaleena [kaksi komissiolle, yksi kullekin jäsenvaltiolle ja yksi Euroopan vapaakauppaliiton (EFTA) valvontaviranomaiselle]. Ilmoitettavat sopimukset on toimitettava kolmena ja muut hakemuksen liiteasiakirjat yhtenä kappaleena.

Täyttäkää liitteenä oleva saantitodistus.

Jos tilaa ei ole riittävästi, käytäkää ylimääräisiä sivuja ja ilmoittakaa, mitä lomakkeen kohtaa ne koskevat.

EUROOPAN YHTEISÖJEN KOMISSIOLLE

Kilpailuasioiden pääosasto
Rue de la Loi 200
B-1049 Bryssel

- A. Hakemus Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 85 artiklan 1 kohdan tai 86 artiklan sekä Euroopan talousalueesta tehdyn sopimuksen (1) 53 artiklan 1 kohdan tai 54 artiklan soveltamiseen liittyvän puuttumattomuustodistuksen saamiseksi neuvoston asetuksen (ETY) N:o 3975/87 3 artiklan 2 kohdan nojalla.
- B. Hakemus Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 85 artiklan 3 kohdan ja Euroopan talousalueesta tehdyn sopimuksen (1) 53 artiklan 3 kohdan mukaisen päätöksen saamiseksi neuvoston asetuksen (ETY) N:o 3975/87 5 artiklan mukaisesti.

Osapuolet

1. Hakemuksen tai ilmoituksen tekijä

Hakemuksen esittävän yrityksen, yritysten tai yritysten yhteenliittymien täydellinen nimi tai toiminimi ja osoite, puhelin-, telex- ja telekopionumero sekä lyhyt kuvaus näistä yrityksistä.

Henkilöyhtiöiden, yksityisten elinkeinonharjoittajien ja muiden liiketunnuksella toimivien yritysten osalta, joita ei pidetä oikeushenkilöinä, on ilmoitettava lisäksi omistajien tai osakkaiden nimet ja osoitteet.

Jos hakemus esitetään toisen henkilön puolesta tai jos sen esittää useampi kuin yksi henkilö, on ilmoitettava edustajan (tai yhteisen asiamiehen) nimi, osoite ja asema sekä todistus hänen valtuutuksestaan. Jos hakemuksen esittää useampi kuin yksi henkilö tai se tehdään useamman kuin yhden henkilön puolesta, näiden tulisi nimetä yhteinen asiamies (komission asetuksen (ETY) N:o 4261/88 2 artiklan 2 ja 3 kohta).

2. Muut osapuolet

Sopimuksen, päätöksen tai yhdenmukaistetun menettelytavan (jäljempänä "järjestelyt") muiden osapuolten täydellinen toiminimi ja osoite sekä lyhyt kuvaus näistä osapuolista.

Ilmoittakaa, miten näille muille osapuolille on tiedotettu tästä hakemuksesta.

[Tätä ei tarvitse ilmoittaa, jos on kyse vakiosopimuksista, joita hakemuksen esittävä yritys on tehnyt tai aikoo tehdä useiden osapuolten kanssa (esimerkiksi jakelijoiden kanssa tehtävä sopimus).]

(1) Jäljempänä "ETA-sopimus".

Hakemuksen tarkoitus

(katso täydentävät huomautukset)

(vastatkaa kysymyksiin ”kyllä” tai ”ei”)

Haetteko yksinomaan puuttumattomuustodistusta? (Tällaisen hakemuksen vaikutuksista katso täydentävien huomautusten IV jakson ensimmäisen kappaleen loppu.)

Haetteko puuttumattomuustodistusta hakien samalla EY:n perustamissopimuksen 85 artiklan 3 kohdan ja/tai ETA-sopimuksen 53 artiklan 3 kohdan soveltamispäätöstä siinä tapauksessa, että komissio ei myönnä puuttumattomuustodistusta?

Haetteko yksinomaan EY:n perustamissopimuksen 85 artiklan 3 kohdan ja/tai ETA-sopimuksen 53 artiklan 3 kohdan soveltamispäätöstä?

Tyytyisittekö epäviralliseen kirjeeseen? (Katso täydentävien huomautusten VIII kohdan loppu.)

Allekirjoittaneet vakuuttavat, että edellä olevat ja liitteenä olevilla ... sivulla olevat tiedot on annettu rehellisesti ja ovat totuudenmukaisia, että kaikki arviot on ilmoitettu arvioiksi ja ovat allekirjoittaneiden tarkimpia mahdollisia arvioita seikoista, joita ne koskevat, ja että kaikki esitetyt näkemykset ovat vilpittömiä.

Allekirjoittaneet ovat tietoisia asetuksen (ETY) N:o 3975/87 12 artiklan 1 kohdan a alakohdan säännöksistä (katso oheiset täydentävät huomautukset).

Paikka ja aika: .....

Allekirjoitukset:

EUROOPAN
YHTEISÖJEN
KOMISSIO

Brysselissä ..... päivänä ..... kuuta 19....

Kilpailuasioiden pääosasto

Vastaanottaja .....

SAANTITODISTUS

(Tämä lomake palautetaan ylle merkittyyn osoitteeseen, jos hakija täyttää lomakkeen yläosan yhtenä kappaleena.)

Puuttumattomuustodistusta koskevan hakemuksenne päiväys: .....

Ilmoituksenne päiväys: .....

Ilmoitus koskee: .....

Viitteenne: .....

Osapuolet:

1. ....

2. .... ja muut.

(Muita järjestelyiden osapuolina olevia yrityksiä ei tarvitse ilmoittaa.)

(Komissio täyttää.)

saapunut: .....

kirjattu N:olla IV/.....

Viitkaa yllä olevaan numeroon kaikessa asiaan liittyvässä kirjeenvaihdossa.

Osoite:

Rue de la Loi 200
B-1049 Bryssel

Puhelin:

Suora: 29.....
Vaihde: 299 11 11

Telekopio: 29.....

TÄYDENTÄVÄT HUOMAUTUKSET

Sisältö

- I. Yhteisön ja Euroopan talousalueen (ETA) kilpailusääntöjen tarkoitus
  - II. Komission ja EFTAn valvontaviranomaisen toimivalta ETAn kilpailusääntöjä sovellettaessa
  - III. Puuttumattomuustodistus
  - IV. EY:n perustamissopimuksen 85 artiklan 3 kohdan ja/tai ETA-sopimuksen 53 artiklan 3 kohdan soveltamis päätös
  - V. Lomakkeen tarkoitus
  - VI. Lomakkeiden muoto
  - VII. Täydellisten ja tarkkojen tietojen tarve
  - VIII. Jatkokomenettely
  - IX. Salassapito
  - X. Muut lomakkeiden liitteissä annettavat tiedot ja käytettävät otsikoinnit
  - XI. Kielet
- Liite I: EY:n perustamissopimuksen 85 ja 86 artikla, ETA-sopimuksen 53, 54 ja 56 artikla, ETA-sopimuksen pöytäkirjassa n:o 22 olevat 2, 3 ja 4 artikla ja viimeksi mainitun sopimuksen tarkistamista koskevan pöytäkirjan 1 ja 2 artikla
- Liite II: Luettelo sovellettavista asiakirjoista
- Liite III: Luettelo yhteisön ja EFTAn jäsenvaltioista, komission ja EFTAn valvontaviranomaisen osoitteet, luettelo komission tiedotustoimistoista yhteisössä ja EFTAn jäsenvaltioissa sekä toimivaltaisten viranomaisten osoitteet EFTAn jäsenvaltioissa
- Komissio julkaisee liitteissä oleviin tietoihin tehdyt lisäykset ja muutokset määräajoin.

Huomautus: Jos yritys on epävarma siitä, miten ilmoitus on tehtävä tai haluaa lisätietoja, se voi ottaa yhteyttä kilpailuasioden pääosastoon (PO IV) tai EFTAn valvontaviranomaisen kilpailuosastoon Brysselissä. Vaihtoehtoisesti komission tiedotustoimistot (yhteisön ja EFTAn jäsenvaltioiden alueella sijaitsevat tiedotustoimistot luettelaa liitteessä III) voivat hankkia lisätietoja tai ilmoittaa Brysselissä olevan virkamiehen, joka puhuu toivomaanne yhteisön virallista kieltä tai jonkin EFTAn jäsenvaltion virallista kieltä ⁽¹⁾.

I. YHTEISÖN JA EUROOPAN TALOUSALUEEN (ETA) KILPAILUSÄÄNTÖJEN TARKOITUS

1. Yhteisön kilpailusääntöjen tarkoitus

Näiden sääntöjen tarkoituksena on estää kilpailua rajoittavia menettelytapoja ja määräävän markkina-aseman väärinkäyttöä vääristämästä kilpailua yhteismarkkinoilla; niitä sovelletaan kaikkiin yhteismarkkinoilla suoraan tai välillisesti toimiviin yrityksiin riippumatta siitä, mihin ne ovat sijoittautuneet.

⁽¹⁾ Näissä täydentävissä huomautuksissa "EFTAn jäsenvaltioilla" tarkoitetaan niitä EFTAn kuuluvia valtioita, jotka ovat ETA-sopimuksen sopimuspuolia. Katso liitteessä II esitetty ETA-sopimuksen tarkistamista koskevan pöytäkirjan asiaan liittyvä teksti sekä liitteessä III oleva luettelo.

Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 85 artiklan 1 kohdan (85 ja 86 artikla toistetaan liitteessä I) mukaan kilpailua rajoittavat sopimukset, päätökset ja yhdenmukaistetut menettelytavat, jotka voivat vaikuttaa jäsenvaltioiden väliseen kauppaan, ovat kiellettyjä; 85 artiklan 2 kohdassa tällaisia rajoituksia sisältävät sopimukset ja päätökset julistetaan mitättömiksi (vaikka Euroopan tuomioistuin on katsonut, että jos kilpailua rajoittavat ehdot voidaan erottaa sopimusten muista osista, ainoastaan tällaiset ehdot ovat mitättömiä); 85 artiklan 3 kohdassa määrätään kuitenkin poikkeuksesta niiden menettelytapojen osalta, joilla on edullisia vaikutuksia ja jotka täyttävät siinä määrätty edellytykset. Määräävän markkina-aseman väärinkäyttö on 86 artiklan mukaan kiellettyä, jos se voi vaikuttaa jäsenvaltioiden väliseen kauppaan. Ensimmäisistä mainittujen määräysten soveltamista koskevista menettelyistä, jotka liittyvät puuttumattomuustodistuksen antamiseen ja 85 artiklan 3 kohdan soveltamispäätöksiin, säädetään meriliikenteen osalta asetuksessa (ETY) N:o 4056/86 ja lentoliikenteen osalta asetuksessa (ETY) N:o 3975/87. (Tiedot näistä asetuksista sekä muista jäljempänä mainittavista tai näillä lomakkeilla esitettäviin hakemuksiin liittyvistä asiakirjoista annetaan liitteessä II.)

2. ETAn kilpailusääntöjen tarkoitus

Yhteisön, sen jäsenvaltioiden ja EFTAn jäsenvaltioiden välillä ⁽¹⁾ tehdyn Euroopan talousaluetta koskevan sopimuksen ⁽²⁾ kilpailusäännöt perustuvat samoihin periaatteisiin kuin yhteisön kilpailusäännöt, ja niiden tarkoitus on sama, eli rajoittavista menettelytavoista tai määräävän markkina-aseman väärinkäytöstä aiheutuvan kilpailun vääristymisen estäminen ETAn alueella. Niitä sovelletaan kaikkiin ETAn alueella suoraan tai välillisesti toimiviin yrityksiin riippumatta siitä, mihin ne ovat sijoittautuneet.

ETA-sopimuksen 53 artiklan 1 kohdan (ETA-sopimuksen 53, 54 ja 56 artikla toistetaan näiden täydentävien huomautusten liitteessä I) mukaan kilpailua rajoittavat sopimukset, päätökset ja yhdenmukaistetut menettelytavat, jotka voivat vaikuttaa yhteisön ja yhden tai useampien EFTAn jäsenvaltion väliseen kauppaan (tai EFTAn jäsenvaltioiden keskinäiseen kauppaan), ovat kiellettyjä, ja 53 artiklan 2 kohdassa tällaisia rajoituksia sisältävät sopimukset ja päätökset julistetaan mitättömiksi (vaikka Euroopan tuomioistuin on katsonut, että jos kilpailua rajoittavat ehdot voidaan erottaa sopimusten muista osista, ainoastaan tällaiset ehdot ovat mitättömiä); 53 artiklan 3 kohdassa määrätään kuitenkin poikkeuksesta niiden menettelytapojen osalta, joilla on edullisia vaikutuksia ja jotka täyttävät siinä määrätty edellytykset. Määräävän markkina-aseman väärinkäyttö on 54 artiklan mukaan kiellettyä, jos se voi vaikuttaa yhteisön ja yhden tai useamman EFTAn jäsenvaltion väliseen kauppaan (tai EFTAn jäsenvaltioiden keskinäiseen kauppaan). Mainittujen artiklojen soveltamista koskevista menettelyistä, jotka liittyvät puuttumattomuustodistuksen antamiseen ja 53 artiklan 3 kohdan soveltamispäätöksiin, säädetään meriliikenteen osalta asetuksessa (ETY) N:o 4056/86 ja lentoliikenteen osalta asetuksessa (ETY) N:o 3975/87, sellaisena kuin se on ETAA varten täydennettynä ETA-sopimuksen pöytäkirjoilla n:o 21, 22 ja 23.

II. KOMISSION JA EFTAN VALVONTAVIRANOMAISEN TOIMIVALTA ETAN KILPAILUSÄÄNTÖJÄ SOVELLETTAESSA

Komission ja EFTAn valvontaviranomaisen toimivallasta ETAn kilpailusääntöjä sovellettaessa määrätään ETA-sopimuksen 56 artiklassa. Yhteisön jäsenvaltioiden keskinäiseen kauppaan mahdollisesti vaikuttavia kilpailua rajoittavia sopimuksia, päätöksiä ja yhdenmukaistettuja menettelytapoja koskevat ilmoitukset ja hakemukset on osoitettava komissiolle, jolleivät niiden vaikutukset jäsenvaltioiden keskinäiseen kauppaan tai kilpailuun yhteisössä ole vähäisiä vähämerkityksisistä sopimuksista vuonna 1986 annetun komission ilmoituksen ⁽³⁾ mukaan. Lisäksi kaikista kilpailua rajoittavista sopimuksista, päätöksistä ja yhdenmukaistetuista menettelytavoista, jotka vaikuttavat jonkin yhteisön jäsenvaltion ja yhden tai useamman EFTAn jäsenvaltion väliseen kauppaan, on ilmoitettava komissiolle, jos kyseisten yritysten kokonaisliikevaihdosta ETA-alueella yli 67 prosenttia muodostuu yhteisössä ⁽⁴⁾. Jos näiden kilpailua rajoittavien sopimusten, päätösten tai yhdenmukaistettujen menettelytapojen vaikutukset yhteisön jäsenvaltioiden keskinäiseen kauppaan tai kilpailuun yhteisössä eivät kuitenkaan ole merkittäviä, ilmoitus on osoitettava EFTAn valvontaviranomaiselle. Kaikista muista ETA-sopimuksen 53 artiklan soveltamisalaan kuuluvista sopimuksista, päätöksistä ja yhdenmukaistetuista menettelytavoista on ilmoitettava EFTAn valvontaviranomaiselle, jonka osoite annetaan liitteessä III.

ETA-sopimuksen 54 artiklaan liittyvät puuttumattomuustodistusta koskevat hakemukset on esitettävä komissiolle, jos määräävä markkina-asema vallitsee ainoastaan yhteisössä, tai EFTAn valvontaviranomaiselle, jos tämä asema vallitsee ainoastaan EFTAn jäsenvaltioiden alueella tai sen merkittävällä osalla. Edellä tarkoitettuja 53 artiklaa koskevia sääntöjä sovelletaan ainoastaan silloin, kun määräävä markkina-asema vallitsee molemmilla alueilla.

⁽¹⁾ Jäljempänä "ETA-sopimus".

⁽²⁾ Katso liitteessä III oleva luettelo.

⁽³⁾ EYVL N:o C 231, 12.9.1986, s. 2.

⁽⁴⁾ "Liikevaihdon" määritelmä tässä yhteydessä annetaan ETA-sopimuksen pöytäkirjassa n:o 22 olevissa 2, 3 ja 4 artiklassa, jotka toistetaan liitteessä I.

Komissio tekee arvionsa perustamissopimuksen kilpailusääntöjen perusteella. Jos kysymys kuuluu ETA-sopimuksen soveltamisalaan ja osoitetaan komissiolle mainitun sopimuksen 56 artiklan mukaisesti, komissio soveltaa samanaikaisesti ETAn kilpailusääntöjä.

III. PUUTTUMATTOMUUSTODISTUS

Puuttumattomuustodistusmenettelyä voidaan soveltaa ainoastaan lentoliikenteen alalla. Sen tarkoituksena on antaa yrityksille mahdollisuus varmistua siitä, pitääkö komissio niiden järjestelyjä tai toimintatapoja perustamissopimuksen 85 artiklan 1 kohdan tai 86 artiklan ja/tai ETA-sopimuksen 53 artiklan 1 kohdan ja 54 artiklan mukaan kiellettyinä. [Tästä menettelystä säädetään asetuksen (ETY) N:o 3975/87 3 artiklassa.] Todistus annetaan komission päätöksellä, jossa vahvistetaan, että komissiolla ei hallussaan olevien tietojen perusteella ole aihetta ryhtyä järjestelyiden tai toimintatapojen suhteen perustamissopimuksen 85 artiklan 1 kohdan tai 86 artiklan ja/tai ETA-sopimuksen 53 artiklan 1 kohdan tai 54 artiklan mukaisiin toimenpiteisiin.

Mikä tahansa järjestelyn osapuoli voi hakea puuttumattomuustodistusta, jopa ilman muiden osapuolten suostumusta (mutta ei niiden tietämättä). Hakemuksen esittäminen ei kuitenkaan olisi mielekäästä, jos järjestelyt tai toimintatavat eivät selvästikään ole perustamissopimuksen 85 artiklan 1 kohdan tai 86 artiklan ja/tai ETA-sopimuksen 53 artiklan 1 kohdan tai 54 artiklan mukaan kiellettyjä. Komissio ei myöskään ole velvollinen antamaan puuttumattomuustodistusta. Asetuksen (ETY) N:o 3975/87 3 artiklan 2 kohdan mukaan "komissio voi vahvistaa...". Komissio ei yleensä tee puuttumattomuustodistuspäätöksiä tapauksissa, jotka sen mukaan ovat niin selvästi 85 artiklan 1 kohdassa ja/tai ETA-sopimuksen 53 artiklan 1 kohdassa määrätyn kiellon soveltamisalan ulkopuolella, ettei asiassa ei ole sellaista epäilystä, jonka perusteella se olisi tällaisella päätöksellä ratkaistava.

IV. EY:N PERUSTAMISSOPIMUKSEN 85 ARTIKLAN 3 KOHDAN JA/TAI ETA-SOPIMUKSEN 53 ARTIKLAN 3 KOHDAN SOVELTAMISPÄÄTÖS

Perustamissopimuksen 85 artiklan 3 kohdan ja/tai ETA-sopimuksen 53 artiklan 3 kohdan soveltamispäätöstä koskevan hakemuksen jättämisen avulla yrityksillä on mahdollisuus sopia järjestelystä, joista saadaan taloudellista etua, mutta jotka rajoittavat kilpailua. Tästä menettelystä säädetään asetuksen (ETY) N:o 4056/86 12 ja 13 artiklassa ja asetuksen (ETY) N:o 3975/87 4, 5 ja 6 artiklassa; ETA-sopimuksen 53 artiklan 1 kohdan soveltamisalaan sen voimaantulon jälkeen kuuluvien olemassa olevien sopimusten osalta tästä menettelystä määrätään ETA-sopimuksen pöytäkirjassa n:o 21 olevissa 5–13 artiklassa. Tällaisen hakemuksen saatuaan komissio voi tehdä päätöksen, jossa se ilmoittaa, että perustamissopimuksen 85 artiklan 1 kohtaa ja/tai ETA-sopimuksen 53 artiklan 1 kohtaa ei sovelleta päätöksessä kuvattuihin järjestelyihin. Komission on ilmoitettava päätöksessään sen voimassaoloaika, ja se saa liittää päätökseen ehtoja ja velvoitteita; se voi myös peruuttaa päätöksen tai muuttaa sitä tai kieltää osapuolilta tietyt toimet tietyissä olosuhteissa, erityisesti jos päätös on perustunut virheellisiin tietoihin tai jos sen perusteena olleissa seikoissa tapahtuu olennaisia muutoksia.

Mikä tahansa järjestelyn osapuoli voi esittää tällaisen hakemuksen, jopa ilman muiden osapuolten suostumusta (mutta ei niiden tietämättä).

Asetuksessa (ETY) N:o 4056/86 ja asetuksessa (ETY) N:o 3975/87 säädetään vastustusmenettelystä, jonka avulla voidaan nopeuttaa hakemusten käsittelyä. Jos hakemus on sen perusteena olevan asetuksen mukaan hyväksyttävissä, jos se on täydellinen ja jos sen kohteena olevasta järjestelystä ei ole tehty valitusta tai aloitettu menettelyä komission omasta aloitteesta, komissio julkaisee hakemuksen tiivistelmän *Euroopan yhteisöjen virallisen lehden* C-sarjassa ja kehottaa kolmansia osapuolia, yhteisön jäsenvaltioita ja EFTAn jäsenvaltioita – jos hakemus koskee ETA-sopimuksen 53 artiklan 3 kohtaa – esittämään huomautuksensa. Ellei komissio 90 päivän kuluessa julkaisemisesta ilmoita asianomaisille vakavasti epäilevänsä perustamissopimuksen 85 artiklan 3 kohdan ja/tai ETA-sopimuksen 53 artiklan 3 kohdan sovellettavuutta kyseisessä asiassa, järjestelylle katsotaan myönnetyn poikkeus hakemusta edeltävälle jaksolle ja enintään kuudeksi vuodeksi julkaisemispäivästä lukien. Jos komissio on ilmoittanut asianomaisille vakavista epäilyistä, noudatetaan näiden täydentävien huomautusten VIII jaksossa kuvattua menettelyä.

Komissio on antanut useita asetuksia, joissa myönnetään ryhmäpoikkeuksia lentoliikenteen alan sopimuksille (katso uusinta luetteloa liitteessä II). Näitä ryhmäpoikkeuksia sovelletaan myös ETAn alueella.

Perustamissopimuksen 85 artiklan 3 kohdan ja/tai ETA-sopimuksen 53 artiklan 3 kohdan soveltamispäätöksellä voi olla taannehtiva vaikutus. Jos komissio toteaa, että hakemuksen kohteena olleet järjestelyt ovat tosiasiallisesti perustamissopimuksen 85 artiklan 1 kohdan ja/tai ETA-sopimuksen 53 artiklan

1 kohdan mukaan kiellettyjä ja ettei niihin voida soveltaa 85 artiklan 3 kohtaa ja/tai ETA-sopimuksen 53 artiklan 3 kohtaa ja jos se tämän vuoksi tekee päätöksen, jolla järjestelyt todetaan kielletyiksi, osapuolille ei kuitenkaan voida määrätä sakkoa hakemuksessa kuvatussa toiminnasta hakemispäivän jälkeiseltä ajalta [asetuksen (ETY) N:o 4056/86 19 artiklan 4 kohta ja asetuksen (ETY) N:o 3975/87 12 artiklan 5 kohta].

V. LOMAKKEEN TARKOITUS

AER-lomakkeen tarkoituksena on antaa yrityksille tai yritysten yhteenliittymille niiden sijaintipaikasta riippumatta mahdollisuus hakea komissiolta niiden järjestelyjä tai toimintatapoja koskevaa puuttumattomuustodistusta tai pyytää, että niille myönnetään perustamissopimuksen 85 artiklan 3 kohdan nojalla poikkeus 85 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua kiellosta ja/tai ETA-sopimuksen 53 artiklan 3 kohdan nojalla poikkeus 53 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua kiellosta. Lomakkeella puuttumattomuustodistusta hakevat yritykset voivat samalla hakea perustamissopimuksen 85 artiklan 3 kohdan ja/tai ETA-sopimuksen 53 artiklan 3 kohdan soveltamispäätöstä. On huomattava, että ainoastaan perustamissopimuksen 85 artiklan 3 kohdan ja ETA-sopimuksen 53 artiklan 3 kohdan soveltamista koskeva hakemus estää sakkojen määräämisen. MAR-lomakkeella voidaan hakea ainoastaan perustamissopimuksen 85 artiklan 3 kohdan ja/tai ETA-sopimuksen 53 artiklan 3 kohdan soveltamista.

Jotta hakemus olisi pätevä, se on tehtävä meriliikenteen osalta MAR-lomakkeella [asetuksen (ETY) N:o 4260/88 4 artiklan mukaisesti] ja lentoliikenteen osalta AER-lomakkeella [asetuksen (ETY) N:o 4621/88 3 artiklan mukaisesti].

EFTAn julkaisemilla MAR- ja AER-lomakkeilla esitetyt hakemukset ovat myös päteviä. Kuitenkin jos kyseinen sopimus tai menettelytapa kuuluu ainoastaan perustamissopimuksen 85 tai 86 artiklan soveltamisalaan eli ei liity millään tavalla ETAan, on suotavaa käyttää komission laatimaa lomaketta.

VI. LOMAKKEIDEN MUOTO

Lomakkeet käsittävät yhden arkin, johon on merkittävät tiedot hakijan tai hakijoiden ja muiden osapuolten henkilöllisyydestä. Näitä merkintöjä on täydennettävä jäljempänä X jaksossa olevien osikoiden ja viitteiden yhteydessä annettavilla lisätiedoilla. Käytettävän paperin olisi mieluiten oltava kokoa A4 (21 × 29,7 cm – samaa kokoa kuin lomake), mutta ei sitä suurempi. Jättäkää vähintään 25 millimetrin marginaali sivun vasempaan reunaan ja jos käytätte arkin molempia puolia, kääntöpuolen oikeaan reunaan.

VII. TÄYDELLISTEN JA TARKKOJEN TIETOJEN TARVE

On tärkeää, että hakijat antavat kaikki huomioon otettavat tiedot. Vaikka komissiolla on oikeus pyytää hakijoilta ja muilta asianomaisilta lisätietoja ja vaikka sillä on velvollisuus julkaista tiivistelmä hakemuksesta, ennen kuin se antaa puuttumattomuustodistuksen tai päättää perustamissopimuksen 85 artiklan 3 kohdan ja/tai ETA-sopimuksen 53 artiklan 3 kohdan soveltamisesta, se yleensä perustaa päätöksensä hakijan antamiin tietoihin. Puutteellisten tietojen perusteella tehty päätös puuttumattomuustodistuksesta voi olla vailla oikeudellisia vaikutuksia, ja puutteellisten tietojen perusteella tehty perustamissopimuksen 85 artiklan 3 kohdan ja/tai ETA-sopimuksen 53 artiklan 3 kohdan soveltamispäätös voidaan peruuttaa. Samasta syystä on myös tärkeää ilmoittaa komissiolle kaikista järjestelyjä koskevista olennaisista muutoksista, jotka on tehty hakemuksen jälkeen.

Täydelliset tiedot ovat erityisen tärkeitä, jos osapuolet anovat perustamissopimuksen 85 artiklan 3 kohdan ja/tai ETA-sopimuksen 53 artiklan 3 kohdan soveltamista vastustusmenettelyn avulla. Tätä menettelyä voidaan käyttää ainoastaan, jos komissiolla on käytettävissään kaikki saatavissa oleva todistusaineisto.

Komissio pyytää kiinnittämään huomiota myös asetuksen (ETY) N:o 4056/86 19 artiklan 1 kohdan ja asetuksen (ETY) N:o 3975/87 12 artiklan 1 kohdan säännöksiin, joiden mukaan komissio voi määrätä yrityksille tai yritysten yhteenliittymille vähintään 100 ja enintään 5 000 ecun⁽¹⁾ suuruisen sakon, jos ne tahallaan tai tuottamuksesta antavat hakemuksessaan virheellisiä tai harhaanjohtavia tietoja.

Avainsanat tässä ovat ”virheellisiä tai harhaanjohtavia tietoja”. Se, kuinka monilla yksityiskohdilla on asian kannalta merkitystä, on kuitenkin usein harkintakysymys.

Lisäksi komissio hyväksyy ilmoituksen tekemistä helpottaakseen arvioita, jos tarkkoja tietoja ei ole helposti saatavilla. Komissio kehottaa ilmoittamaan tosiasioiden ohella myös näkemyksiä.

⁽¹⁾ Ecun arvo julkaistaan päivittäin Euroopan yhteisöjen virallisen lehden C-sarjassa.

Tämän vuoksi komissio käyttää toimivaltaansa sakkojen määräämiseen ainoastaan, jos hakijat tai ilmoituksen tekijät ovat tahallaan tai tuottamuksesta antaneet vääriä tietoja tai erittäin virheellisiä arvioita, salanneet helposti saatavilla olevia tietoja tai arvioita tai tahallaan esittäneet vääriä arvioita saadakseen puuttumattomuustodistuksen tai päätöksen perustamissopimuksen 85 artiklan 3 kohdan ja/tai ETA-sopimuksen 53 artiklan 3 kohdan soveltamisesta.

VIII. JATKOMENETTELY

Hakemukset kirjataan kilpailuasioiden pääosaston (PO IV) kirjaamossa. Ne katsotaan esitetyiksi päivänä, jona komissio ottaa ne vastaan tai postileiman päivänä, jos ne on lähetetty kirjatussa kirjeessä. Hakemus voidaan katsoa mitättömäksi, jos se on ilmeisen puutteellinen tai jos sitä ei ole tehty sitä varten tarkoitettulla lomakkeella.

Hakijoilta ja muilta asianomaisilta voidaan pyytää lisätietoja, ja ehdotuksia voidaan tehdä järjestelyiden muuttamiseksi siten, että ne voitaisiin hyväksyä.

Komissio voi vastustaa hakemusta perustamissopimuksen 85 artiklan 3 kohdan ja/tai ETA-sopimuksen 53 artiklan 3 kohdan soveltamispäätöksen saamiseksi joko sen vuoksi, ettei järjestelyihin komission mukaan voida soveltaa kyseisiä kohtia tai antaakseen mahdollisuuden lisätietojen hankkimiseen.

Jos komissio asian tutkittuaan aikoo tehdä perustamissopimuksen 85 artiklan 3 kohdan ja/tai ETA-sopimuksen 53 artiklan 3 kohdan soveltamispäätöksen, sen on julkaistava hakemuksesta tiivistelmä ja kehotettava muita asianosaisia esittämään huomautuksensa. Tämän jälkeen alustava päätösluonnos annetaan keskusteltavaksi lentoliikenteen alan ja meriliikenteen alan kilpailunrajoituksia ja määräävää markkina-asemaa käsittelevässä neuvoa-antavassa komiteassa. Jos asia kuuluu ETA-sopimuksen soveltamisalaan, EFTAn valvontaviranomaisen ja EFTAn jäsenvaltioiden edustajia kutsutaan osallistumaan komitean keskusteluihin. Neuvoa-antavan komitean jäsenille sekä EFTAn valvontaviranomaisen ja EFTAn jäsenvaltioiden edustajille on etukäteen annettava jäljennös hakemuksesta. Vasta tämän jälkeen ja ainoastaan, jollei ole ilmennyt mitään, mikä muuttaisi komission aikomuksen, komissio voi tehdä päätöksen.

Joskus asian käsittely päättyy muodollista päätöstä tekemättä esimerkiksi sen vuoksi, että komissio toteaa ryhmäpoikkeuksen jo koskevan järjestelyjä, tai sen vuoksi, että osapuolet tyytyvät komission jonkin osaston asiasta antamaan epäviralliseen kirjeeseen, jossa todetaan, että järjestelyt eivät edellytä komission ryhtyvän mihinkään toimenpiteisiin ainakaan senhetkisissä olosuhteissa. Vaikka epävirallinen kirje ei olekaan komission päätös, se osoittaa, miten komission osastot arvioivat tapausta niiden tiedossa tuolloin olevien seikkojen perusteella, minkä vuoksi komissio voisi tarvittaessa (jos esimerkiksi vedottaisiin siihen, että sopimus on perustamissopimuksen 85 artiklan 2 kohdan ja/tai ETA-sopimuksen 53 artiklan 2 kohdan mukaan mitätön) tehdä asianmukaisen päätöksen.

IX. SALASSAPITO

Komissio, yhteisön jäsenvaltiot, EFTAn valvontaviranomainen ja EFTAn jäsenvaltiot eivät saa ilmaista salassapitovelvollisuuden alaisia tietoja. Toisaalta komission on, jos se aikoo hyväksyä hakemuksenne, julkaistava siitä tiivistelmä ennen päätöksen tekemistä. Tiivistelmän julkaisemisessa komission on otettava huomioon yritysten oikeudet edut sen suhteen, ettei niiden liikesalaisuuksia ilmaista. Jos katsotte, että olisi etujenne vastaista julkaista tai muulla tavoin ilmaista muille joitakin teiltä pyydettyjä tietoja, antakaa kaikki tällaiset tiedot toisessa liitteessä ja merkitkää sen jokainen sivu selkeästi maininnalla "Liikesalaisuuksia". Merkitkää ensimmäiseen liitteeseen jokaisen asianomaisen otsikon alle "katso toinen liite" tai "katso myös toinen liite"; toistakaa kyseiset otsikot ja viittaukset toisessa liitteessä ja antakaa siinä ne tiedot, joita ette halua julkaistavan, sekä perustelunne niiden salassa pitämiselle. Älkää unohtako, että komission on ehkä julkaistava tiivistelmä hakemuksestanne.

Ennen hakemuksen tiivistelmän julkaisemista komissio toimittaa jäljennöksen julkaistavan tekstin luonnoksesta asianomaisten yritysten nähtäväksi.

X. LOMAKKEIDEN LIITTEISSÄ ANNETTAVAT LISÄTIEDOT JA KÄYTETTÄVÄT OTSIKOINNIT

Lisätiedot on annettava jäljempänä olevia otsikoita ja viitenumeroita käyttäen. Antakaa mahdollisimman tarkat tiedot. Jos niitä on vaikea hankkia, esittäkää tarkin arvionne ja ilmoittakaa, että on kyse arviosta. Jos katsotte, että jokin pyydetty tieto ei ole saatavissa tai että se ei ole tärkeä, perustelkaa näkökantanne. Tämä koskee erityisesti tapauksia, joissa yksi osapuoli ilmoittaa järjestelyistä toimimatta yhteistyössä muiden osapuolten kanssa. Älkää unohtako, että komission virkamiehet ovat valmiit tutkimaan, mitkä tiedot ovat tärkeitä (katso näiden täydentävien huomautusten alussa oleva huomautus).

1 Lyhyt kuvaus

Kuvatkaa lyhyesti järjestelyt tai toimintatavat [luonne, tarkoitus, päivämäärä(t) ja kesto]; (täydelliset tiedot pyydetään jäljempänä).

2 Markkinat

Niiden tavaroiden tai palvelujen luonne, joihin järjestelyt tai toimintatavat vaikuttavat. Lyhyt kuvaus kyseisten palvelujen markkinoiden rakenteesta: tarjonta, kysyntä, maantieteellinen laajuus, liikevaihto, kilpailutilanne, onko uusien yritysten helppo vai vaikea päästä markkinoille, korvaavien palvelujen saatavuus. Jos ilmoitatte vakiosopimuksen, mainitkaa, montako sopimusta aiotte tehdä. Jos tiedossanne on kyseisiä markkinoita koskevia tutkimuksia, niihin viittaaminen olisi suotavaa.

3 Yksityiskohtaiset tiedot osapuolesta tai osapuolista

3.1 Kuuluuko jokin osapuolista yhtiöryhmään? Ryhmäsuhteen katsotaan olevan kyseessä, jos:

- yhtiö omistaa enemmän kuin puolet toisen yhtiön pääomasta tai liikevaroista;
- yhtiöllä on oikeus käyttää yli puolta toisen yhtiön äänimäärästä;
- yhtiöllä on oikeus asettaa enemmän kuin puolet toisen yhtiön hallintoneuvoston, hallituksen tai yritystä lain mukaan edustavan toimielimen jäsenistä;
taikka
- yhtiöllä on oikeus johtaa toisen yhtiön liiketoimintaa.

Jos vastaatte myöntävästi, antakaa:

- kaikkein ylimmän emoyhtiön nimi ja osoite,
- lyhyt kuvaus ryhmän liiketoiminnasta (jos mahdollista, toimittakaa myös jäljennös ryhmän viimeisestä tilinpäätöksestä),
- samaan ryhmään kuuluvien muiden sellaisten yhtiöiden nimet ja osoitteet, jotka kilpailevat markkinoilla, joihin järjestelyt vaikuttavat, taikka näihin liittyvillä markkinoilla, toisin sanoen osapuolten kanssa suoraan tai välillisesti kilpailevien yhtiöiden ("merkittävä läheinen yhtiö") nimet ja osoitteet.

3.2 Kunkin osapuolen viimeisin tiedossa oleva kokonaisliikevaihto ja kokonaisliikevaihto ETAn alueella sekä tarvittaessa vastaavat tiedot myös ryhmästä, johon osapuoli kuuluu (toimittakaa myös jäljennös viimeisestä tilinpäätöksestä, jos se on mahdollista). Liikevaihdot yhteisössä ja EFTAn jäsenvaltioiden alueella sekä näillä alueilla saavutetun liikevaihdon osuus kokonaisliikevaihdosta ETA-alueella.

3.3 Kunkin osapuolen myynti tai liikevaihto yhteisössä, EFTAn jäsenvaltioiden alueella, ETAn alueella ja koko maailmassa niiden tavaroiden tai palvelujen osalta, joihin järjestelyt vaikuttavat. Jos liikevaihto yhteisössä, EFTAn jäsenvaltioiden alueella tai ETAn alueella on merkittävä (esimerkiksi yli viiden prosentin markkinaosuus), ilmoittakaa määrät myös kunkin yhteisön tai EFTAn jäsenvaltion⁽¹⁾ ja edellisten vuosien osalta (merkittävien suuntausten osoittamiseksi) ja mainitkaa kunkin osapuolen myyntitavoitteet. Antakaa vastaavat tiedot kaikista merkittävistä läheisistä yhtiöistä. (Erityisesti tässä kohdassa tarkoin arvionne saattaa olla ainoa tieto, jonka voitte helposti antaa.)

⁽¹⁾ Katso liitteessä III oleva luettelo.

- 3.4 Ilmoittakaa kunkin 3.3 kohdassa tarkoitettujen myynti- tai liikevaihtoluvun osalta arvionne sen osuudesta 2 kohdassa kuvattujen palveluiden markkinoilla yhteisössä, EFTAn jäsenvaltioiden alueella ja ETA-alueella kokonaisuudessaan.
- 3.5 Jos teillä on merkittävä, mutta määräysvaltaa vähäisempi etuyhteys (yli 25 prosenttia mutta alle 50 prosenttia) jossakin toisessa niillä markkinoilla kilpailevassa yhtiössä, joihin järjestelyt vaikuttavat, taikka jos jollakin tällaisella yhtiöllä on merkittävä etuyhteys teidän yhtiössänne, ilmoittakaa kyseisen yhtiön nimi ja osoite sekä lyhyesti muita keskeisiä tietoja siitä.

4 Järjestelyjen yksityiskohtainen kuvaus

- 4.1 Jos järjestelyjen sisältö on saatavissa kirjallisena, kuvaillakaa lyhyesti järjestelyjen tarkoitus ja liittääkää mukaan teksti kolmena kappaleena (tekniset kuvaukset voidaan jättää pois; ilmoittakaa tällöin kuitenkin, mitkä osat puuttuvat).
- Jos sisältöä ei ole saatavissa kirjallisena tai jos siitä on saatavissa vain osa, antakaa järjestelyistä täydellinen kuvaus.
- 4.2 Selittäkää yksityiskohtaisesti kaikki järjestelyihin sisältyvät määräykset, jotka ovat omiaan rajoittamaan osapuolten vapautta tehdä itsenäisiä kaupallisia päätöksiä, esimerkiksi määräykset, jotka koskevat:
- osto- tai myyntihintoja, alennuksia tai muita kauppaehtoja,
  - tarjottavien palvelujen luonnetta, toistuvuutta tai kapasiteettia,
  - teknistä kehitystä tai investointeja,
  - markkinoiden tai hankintalähteiden valintaa,
  - hankintoja ulkopuolisilta tai myyntiä heille,
  - samanlaisten ehtojen soveltamista samankaltaisten palvelujen toimittamiseen,
  - erillisten palvelujen tarjoamista erikseen tai yhdessä.
- 4.3 Ilmoittakaa ne yhteisön tai EFTAn jäsenvaltiot⁽¹⁾, joiden väliseen kauppaan järjestelyt saattavat vaikuttaa, ja vaikuttavatko ne yhteisön tai ETA-alueen ja yhden tai useamman kolmannen maan väliseen kauppaan.

5 Perustelut puuttumattomuustodistukselle

Jos haette puuttumattomuustodistusta, ilmoittakaa tässä kohdassa:

- 5.1 syyt puuttumattomuustodistuksen hakemiseen, toisin sanoen ilmoittakaa, mitkä järjestelyjen tai toimintatapojen määräykset tai vaikutukset saattaisivat mielestänne olla yhteisön ja/tai ETAn kilpailusääntöjen vastaisia. Tämän alaotsikon tarkoituksena on antaa komissiolle mahdollisimman selvä käsitys niistä epäilyistä, joita teillä on järjestelyjenne tai toimintatapojenne suhteen ja jotka haluatte ratkaistavaksi puuttumattomuustodistuspäätöksellä.
- Ilmoittakaa kahden seuraavan viitteen kohdalla ne asiaa koskevat seikat ja perustelut, joiden vuoksi katsotte, että perustamissopimuksen 85 artiklan 1 kohtaa tai 86 artiklaa taikka ETA-sopimuksen 53 artiklan 1 kohtaa tai 54 artiklaa ei tule soveltaa, toisin sanoen:
- 5.2 miksi järjestelyjen tai toimintatapojen tarkoituksena ei ole huomionarvoisella tavalla estää, rajoittaa tai vääristää kilpailua yhteismarkkinoilla tai EFTAn jäsenvaltioiden alueella tai miksi niiden vaikutukset eivät ole tällaiset taikka miksi yrityksellänne ei ole määräävää asemaa tai miksi sen toimintatavat eivät ole määräävän aseman väärinkäyttöä, ja/tai
- 5.3 miksi järjestelyjen tai toimintatapojen tarkoituksena ei ole huomionarvoisella tavalla estää, rajoittaa tai vääristää kilpailua ETA-alueella tai miksi niiden vaikutukset eivät ole tällaiset taikka miksi yrityksellänne ei ole määräävää asemaa tai miksi sen toimintatavat eivät ole määräävän aseman väärinkäyttöä,
- ja/tai
- 5.4 miksi järjestelyt tai toimintatavat eivät huomionarvoisella tavalla vaikuta jäsenvaltioiden keskinäiseen kauppaan, yhteisön ja yhden tai useampien EFTAn jäsenvaltioiden väliseen kauppaan tai EFTAn jäsenvaltioiden keskinäiseen kauppaan.

⁽¹⁾ Katso liitteessä III oleva luettelo.

6 Perustelut perustamissopimuksen 85 artiklan 3 kohdan ja/tai ETA-sopimuksen 53 artiklan 3 kohdan soveltamispäätökselle

Jos haette perustamissopimuksen 85 artiklan 3 kohdan ja/tai ETA-sopimuksen 53 artiklan 3 kohdan soveltamispäätöstä, vaikkapa vain varmuuden vuoksi, selittäkää miten:

- 6.1 järjestelyt osaltaan tehostavat tuotantoa tai jakelua taikka edistävät teknistä tai taloudellista kehitystä;
- 6.2 kohtuullinen osuus tällaisesta tehostamisesta tai edistämisestä saatavasta hyödystä tulee kuluttajille;
- 6.3 kaikki järjestelyihin sisältyvät rajoittavat määräykset ovat välttämättömiä 6.1 kohdassa asetettujen tavoitteiden saavuttamiseksi;
- 6.4 järjestelyt eivät poista kilpailua merkittävästä osasta kyseisten palvelujen markkinoita.

7 Muut tiedot

- 7.1 Mainitkaa tiedossanne olevat näihin järjestelyihin tai toimintatapoihin suoraan tai välillisesti liittyvät aikaisemmat menettelyt tai epäviralliset yhteydenotot komissioon ja/tai EFTAn valvontaviranomaiseen sekä aikaisemmat menettelyt Euroopan yhteisön tai EFTAn kansallisissa viranomaisissa tai tuomioistuimissa.
- 7.2 Antakaa muut tällä hetkellä saatavissa olevat tiedot, joiden katsotte saattavan helpottaa komission arviointia siitä, sisältyykö sopimukseen rajoituksia tai sellaisia etuja, joiden vuoksi ne voivat olla perusteltuja.
- 7.3 Ilmoittakaa myös, aiotteko esittää muita asiaa tukevia seikkoja tai perusteluja, jotka eivät vielä ole saatavissa, ja jos aiotte, mitä kohtia ne koskevat.
- 7.4 Ilmoittakaa ja perustelkaa hakemuksenne kiireellisyys.

XI. KIELET

Sopimuksista voidaan ilmoittaa millä tahansa Euroopan yhteisön tai jonkin EFTAn jäsenvaltion virallisella kielellä. Ilmoituksen nopean käsittelyn varmistamiseksi on kuitenkin suotavaa käyttää mahdollisuuksien mukaan EFTAn valvontaviranomaiselle tehtävissä ilmoituksissa jonkin EFTAn jäsenvaltion virallista kieltä tai EFTAn valvontaviranomaisen työkieltä, joka on englanti, ja komissiolle tehtävissä ilmoituksissa jotakin Euroopan yhteisön virallisista kielistä tai EFTAn valvontaviranomaisen työkieltä.

LIITE I

EY:N PERUSTAMISSOPIMUKSEN 85 JA 86 ARTIKLA, ETA-SOPIMUKSEN 53, 54 JA 56 ARTIKLA, ETA-SOPIMUKSEN PÖYTÄKIRJAN N:O 22 2, 3 JA 4 ARTIKLA JA MAINITUN SOPIMUKSEN TARKISTAMISTA KOSKEVAN PÖYTÄKIRJAN 1 JA 2 ARTIKLA

EY:N PERUSTAMISSOPIMUKSEN 85 ARTIKLA

1. Yhteismarkkinoille soveltumattomia ja kiellettyjä ovat sellaiset yritysten väliset sopimukset, yritysten yhteenliittymien päätökset sekä yritysten yhdenmukaistetut menettelytavat, jotka ovat omiaan vaikuttamaan jäsenvaltioiden väliseen kauppaan ja joiden tarkoituksena on estää, rajoittaa tai vääristää kilpailua yhteismarkkinoilla tai joista seuraa, että kilpailu estyy, rajoittuu tai vääristyy yhteismarkkinoilla, ja erityisesti sellaiset sopimukset, päätökset ja menettelytavat:

- a) joilla suoraan tai välillisesti vahvistetaan osto- tai myyntihintoja taikka muita kauppaehtoja;
- b) joilla rajoitetaan tai valvotaan tuotantoa, markkinoita, teknistä kehitystä taikka investointeja;
- c) joilla jaetaan markkinoita tai hankintalähteitä;
- d) joiden mukaan eri kauppakumppaneiden samankaltaisiin suorituksiin sovelletaan erilaisia ehtoja kauppakumppaneita epäedulliseen kilpailuasemaan asettavalla tavalla;
- e) joiden mukaan sopimuksen syntymisen edellytykseksi asetetaan se, että sopimuspuoli hyväksyy lisäsuoritukset, joilla niiden luonteen vuoksi tai kauppatavan mukaan ei ole yhteyttä sopimuksen kohteeseen.

2. Tämän artiklan mukaan kielletyt sopimukset ja päätökset ovat mitättömiä.

3. Voidaan kuitenkin julistaa, että 1 kohdan määräykset eivät koske

- yritysten välistä sopimusta tai yritysten välisten sopimusten ryhmää,
- yritysten yhteenliittymän päätöstä tai yritysten yhteenliittymien päätösten ryhmää,
ja
- yhdenmukaistettua menettelytapaa tai yhdenmukaistettujen menettelytapojen ryhmää,

joka osaltaan tehostaa tuotantoa tai tuotteiden jakelua taikka edistää teknistä tai taloudellista kehitystä jättäen kuluttajille kohtuullisen osuuden näin saatavasta hyödystä:

- a) asettamatta asianomaisille yrityksille rajoituksia, jotka eivät ole välttämättömiä mainittujen tavoitteiden toteuttamiseksi;
- b) antamatta näille yrityksille mahdollisuutta poistaa kilpailua merkittävältä osalta kysymyksessä olevia tuotteita.

EY:N PERUSTAMISSOPIMUKSEN 86 ARTIKLA

Yhteismarkkinoille soveltumattomia ja kiellettyjä on yhden tai useamman yrityksen määräävän aseman väärinkäyttö yhteismarkkinoilla tai niiden merkittävällä osalla, jos se on omiaan vaikuttamaan jäsenvaltioiden väliseen kauppaan.

Tällaista väärinkäyttöä voi olla erityisesti:

- a) kohtuuttomien osto- tai myyntihintojen taikka muiden kohtuuttomien kauppaehtojen suora tai välillinen määrääminen;
- b) tuotannon, markkinoiden tai teknisen kehityksen rajoittaminen kuluttajien vahingoksi;
- c) erilaisten ehtojen soveltaminen eri kauppakumppaneiden samankaltaisiin suorituksiin kauppakumppaneita epäedulliseen kilpailuasemaan asettavalla tavalla;
- d) sen asettaminen sopimuksen syntymisen edellytykseksi, että sopimuspuoli hyväksyy lisäsuoritukset, joilla niiden luonteen vuoksi tai kauppatavan mukaan ei ole yhteyttä sopimuksen kohteeseen.

ETA-SOPIMUKSEN 53 ARTIKLA

1. Tämän sopimuksen toimintaan soveltumattomia ja kiellettyjä ovat sellaiset yritysten väliset sopimukset, yritysten yhteenliittymien päätökset sekä yritysten yhdenmukaistetut menettelytavat, jotka voivat vaikuttaa sopimuspuolten väliseen kauppaan ja joiden tarkoituksena on estää, rajoittaa tai vääristää kilpailua tämän sopimuksen soveltamisalueella tai joista seuraa, että kilpailu estyy, rajoittuu tai vääristyy siellä, ja erityisesti sellaiset sopimukset, päätökset ja menettelytavat:

- a) joilla suoraan tai välillisesti vahvistetaan osto- tai myyntihintoja taikka muita kauppaehtoja;
- b) joilla rajoitetaan tai valvotaan tuotantoa, markkinoita, teknistä kehitystä taikka investointeja;
- c) joilla jaetaan markkinoita tai hankintalähteitä;
- d) joiden mukaan eri kauppakumppaneiden samankaltaisiin suorituksiin sovelletaan erilaisia ehtoja kauppakumppaneita epäedulliseen kilpailuasemaan asettavalla tavalla;
- e) joiden mukaan sopimuksen syntymisen edellytykseksi asetetaan se, että sopimuspuoli hyväksyy lisäsuoritukset, joilla niiden luonteen vuoksi tai kauppatavan mukaan ei ole yhteyttä sopimuksen kohteeseen.

2. Tämän artiklan mukaan kielletyt sopimukset ja päätökset ovat ilman eri toimenpiteitä mitättömiä.

3. Voidaan kuitenkin julistaa, että 1 kohdan määräykset eivät koske

- yritysten välistä sopimusta tai yritysten välisten sopimusten ryhmää,
- yritysten yhteenliittymän päätöstä tai yritysten yhteenliittymien päätösten ryhmää,
- ja
- yhdenmukaistettua menettelytapaa tai yhdenmukaistettujen menettelytapojen ryhmää,

joka osaltaan tehostaa tuotantoa tai tuotteiden jakelua taikka edistää teknistä tai taloudellista kehitystä jättäen kuluttajille kohtuullisen osuuden näin saatavasta hyödystä:

- a) asettamatta asianomaisille yrityksille rajoituksia, jotka eivät ole välttämättömiä mainittujen tavoitteiden toteuttamiseksi;
- b) antamatta näille yrityksille mahdollisuutta poistaa kilpailua merkittävältä osalta kysymyksessä olevia tuotteita.

ETA-SOPIMUKSEN 54 ARTIKLA

Tämän sopimuksen toimintaan soveltumattomia ja kiellettyä on yhden tai useamman yrityksen määräävän aseman väärinkäyttö tämän sopimuksen soveltamisalueella tai sen merkittävällä osalla, jos se voi vaikuttaa sopimuspuolten väliseen kauppaan.

Tällaista väärinkäyttöä voi olla erityisesti:

- a) kohtuuttomien osto- tai myyntihintojen taikka muiden kohtuuttomien kauppaehtojen suora tai välillinen määrääminen;
- b) tuotannon, markkinoiden tai tekniikan kehityksen rajoittaminen kuluttajien vahingoksi;
- c) erilaisten ehtojen soveltaminen eri kauppakumppaneiden samankaltaisiin suorituksiin kauppakumppaneita epäedulliseen kilpailuasemaan asettavalla tavalla;
- d) sen asettaminen sopimuksen syntymisen edellytykseksi, että sopimuspuoli hyväksyy lisäsuoritukset, joilla niiden luonteen vuoksi tai kauppatavan mukaan ei ole yhteyttä sopimuksen kohteeseen.

ETA-SOPIMUKSEN 56 ARTIKLA

1. Valvontaviranomaiset tekevät päätökset 53 artiklan soveltamisalaan kuuluvissa yksittäisissä tapauksissa seuraavien määräysten mukaisesti:

- a) EFTAn valvontaviranomainen tekee päätökset tapauksissa, joissa vaikutukset koskevat ainoastaan EFTA-valtioiden keskinäistä kauppaa;

- b) EFTAn valvontaviranomainen tekee 58 artiklassa, pöytäkirjassa 21 ja sen täytäntöönpanosta annetuissa säännöissä, pöytäkirjassa 23 ja liitteessä XIV olevien määräysten mukaisesti päätökset tapauksissa, joissa asianomaisten yritysten liikevaihdosta tämän sopimuksen soveltamisalueella vähintään 33 prosenttia kertyy EFTA-valtioiden alueelta, edellä sanotun kuitenkaan rajoittamatta c alakohdan soveltamista;
- c) EY:n komissio tekee, ottaen huomioon 58 artiklan määräykset sekä pöytäkirjoissa 21 ja 23 sekä liitteessä XIV olevat määräykset, päätökset muissa tapauksissa sekä niissä b alakohdassa tarkoitetuissa tapauksissa, joissa vaikutukset koskevat EY:n jäsenvaltioiden keskinäistä kauppaa.
2. Niissä yksittäisissä tapauksissa, jotka kuuluvat 54 artiklan soveltamisalaan, päätökset tekee se valvontaviranomainen, jonka alueella määrävän aseman todetaan olevan. Mitä 1 kohdan b ja c alakohdassa määrätään, sovelletaan vain, jos määrävä asema on molempien valvontaviranomaisten alueella.
3. Niissä yksittäisissä tapauksissa, jotka kuuluvat 1 kohdan c alakohdan soveltamisalaan ja joiden vaikutukset EY:n jäsenvaltioiden keskinäiseen kauppaan tai kilpailuun yhteisössä eivät ole huomionarvoisia, päätökset tekee EFTAn valvontaviranomainen.
4. Tätä artiklaa sovellettaessa noudatetaan ilmaisujen ”yritys” ja ”liikevaihto” pöytäkirjassa 22 olevia määritelmiä.

ETA-SOPIMUKSEN PÖYTÄKIRJAN N:O 22 2, 3 JA 4 ARTIKLA

2 artikla

Sopimuksen 56 artiklassa tarkoitettu ”liikevaihto” käsittää määrät, jotka keskittymään osallistuville yrityksille ovat edellisen tilikauden aikana kertyneet tämän sopimuksen soveltamisalueelta niiden tavanomaiseen toimintaan kuuluvasta tuotteiden myynnistä ja palvelujen tarjoamisesta, kun niistä on vähennetty myyntialennukset, arvonnlisävero ja muut suoraan liikevaihdosta määrättävät maksut.

3 artikla

Liikevaihdon asemesta käytetään:

- a) luottolaitosten ja muiden rahoituslaitosten osalta niiden kaikkien varojen määrää kerrottuna luottolaitoksilta ja asiakkailta tämän sopimuksen soveltamisalueelta olevien kanssa tehdyistä liiketoimista johtuvien saatavien ja näiden saatavien kokonaismäärän välisellä suhteella;
- b) vakuutusyritysten osalta tämän sopimuksen soveltamisalueelta olevilta saatujen vakuutusmaksujen kokonaismäärää, johon sisältyvät kaikki vakuutusyrityksen tekemiin tai sen lukuun tehtyihin vakuutus sopimukseen liittyvät perityt ja perittävät maksut, menevään jälleenvakuutukseen liittyvät maksut mukaan lukien, kun on vähennetty sellaiset verot ja veronluonteiset suoritukset tai pakolliset maksut, jotka määräytyvät yksittäisten vakuutusmaksujen tai vakuutusmaksujen kokonaisarvon perusteella.

4 artikla

1. Poiketen siitä, mitä liikevaihdolla tarkoitetaan tämän pöytäkirjan 2 artiklan mukaan sopimuksen 56 artiklaa sovellettaessa, merkityksellinen liikevaihto koostuu:

- a) kun kysymys on yrityksistä, jotka eivät kilpaile keskenään, jakelu- ja hankintajärjestelyjä koskevien sopimusten, yritysten yhteenliittymien päätösten ja yhdenmukaistettujen menettelytapojen osalta määristä, jotka ovat kertyneet sopimusten, päätösten tai yhdenmukaistettujen menettelytapojen kohteena olevasta tavaroiden myynnistä tai palvelujen tarjoamisesta sekä muista tavaroista tai palveluista, joita kuluttajat pitävät ominaisuuksiltaan, hinnaltaan ja käyttötarkoitukseltaan vastaavina;
- b) kun kysymys on yrityksistä, jotka eivät kilpaile keskenään, teknologiansiirtojärjestelyjä koskevien sopimusten, yritysten yhteenliittymien päätösten ja yhdenmukaistettujen menettelytapojen osalta määristä, jotka ovat kertyneet sopimusten, päätösten tai yhdenmukaistettujen menettelytapojen kohteena olevasta teknologiasta johtuvasta tavaroiden myynnistä tai palvelujen tarjoamisesta, sekä niiden tavaroiden myynnistä tai palvelujen tarjoamisesta kertyneistä määristä, joiden parantamiseen tai korvaamiseen tämä teknologia on tarkoitettu.

2. Jos kuitenkin 1 kohdan a ja b alakohdassa tarkoitettujen järjestelyjen syntyessä tavaroiden myynnistä tai palvelujen tarjoamisesta kertynyttä liikevaihtoa ei voida selvittää, sovelletaan 2 artiklan yleismääräystä.

EUROOPAN TALOUSALUEESTA TEHDYN SOPIMUKSEN TARKISTAMISTA
KOSKEVAN PÖYTÄKIRJAN 1 JA 2 ARTIKLA

1 artikla

1. ETA-sopimus, sellaisena kuin se on tarkistettuna tällä pöytäkirjalla, tulee Euroopan talousyhteisön, Euroopan hiili- ja teräsyhteisön ja niiden jäsenvaltioiden sekä Islannin tasavallan, Itävallan tasavallan, Norjan kuningaskunnan, Ruotsin kuningaskunnan ja Suomen tasavallan välillä voimaan tämän pöytäkirjan voimaantulopäivänä.
2. Liechtensteinin ruhtinaskunnan osalta ETA-sopimus, sellaisena kuin se on tarkistettuna tällä pöytäkirjalla, tulee voimaan ETAn neuvoston määräämänä päivänä, jos ETAn neuvosto on
  - päättänyt, että sopimuksen 121 artiklan b alakohdassa määrätty edellytys, nimittäin se, että ETA-sopimuksen moitteetonta toimintaa ei vaikeuteta, täyttyy, sekä
  - tehnyt aiheelliset päätökset, erityisesti ETAn neuvoston ja ETAn sekakomitean jo hyväksymien toimenpiteiden soveltamisesta Liechtensteiniin.
3. Liechtensteinin ruhtinaskunta saa osallistua 2 kohdassa tarkoitettujen ETAn neuvoston päätösten tekemiseen.

2 artikla

1. Koska Sveitsin valaliitto ei ratifioi ETA-sopimusta eikä sen vuoksi ole mainitun sopimuksen sopimuspuoli, poistetaan ETA-sopimuksen johdanto-osassa oleva viittaus SVEITSIN VALALIITTOON sopimuspuolena.
2. Korvataan ETA-sopimuksen 2 artiklan b alakohta seuraavasti:

”ilmaisulla ”EFTA-valtiot” tarkoitetaan Islannin tasavaltaa, Itävallan tasavaltaa, Norjan kuningaskuntaa, Ruotsin kuningaskuntaa ja Suomen tasavaltaa sekä Euroopan talousalueesta tehdyn sopimuksen tarkistamisesta tehdyn pöytäkirjan 1 artiklan 2 kohdassa määrätyn edellytyksin Liechtensteinin ruhtinaskuntaa;”.
3. ETA-sopimusta tarkistetaan lisäksi tämän pöytäkirjan 3–20 artiklan mukaisesti.

LIITE II

LUETTELO SOVELLETTAVISTA ASIAKIRJOISTA

(1 päivänä tammikuuta 1993)

(Jos arvelette, että järjestelyistänne ei jonkin luettelossa olevan asetuksen tai ilmoituksen nojalla tarvitse ilmoittaa, asiakirjat kannattaa hankkia.)

TÄYTÄNTÖÖNPANOASETUKSET (1)

Neuvoston asetus (ETY) N:o 4056/86, annettu 22 päivänä joulukuuta 1986, perustamissopimuksen 85 ja 86 artiklan yksityiskohtaisesta soveltamisesta meriliikenteeseen (EYVL N:o L 378, 31.12.1986, s. 4).

Komission asetus (ETY) N:o 4260/88, annettu 16 päivänä joulukuuta 1988, perustamissopimuksen 85 ja 86 artiklan yksityiskohtaisesta soveltamisesta meriliikenteeseen annetussa neuvoston asetuksessa (ETY) N:o 4056/86 säädetystä ilmoituksista, valituksista, hakemuksista ja kuulemisista (EYVL N:o L 376, 31.12.1988, s. 1).

Neuvoston asetus (ETY) N:o 3975/87, annettu 14 päivänä joulukuuta 1987, menettelystä sovellettaessa kilpailusääntöjä lentoliikenteen alalla toimiviin yrityksiin (EYVL N:o L 374, 31.12.1987, s. 1), sellaisena kuin se on muutettuna asetuksella (ETY) N:o 2410/92 (EYVL N:o L 240, 24.8.1992, s. 18).

Komission asetus (ETY) N:o 4261/88, annettu 16 päivänä joulukuuta 1988, menettelystä sovellettaessa kilpailusääntöjä lentoliikenteen alalla toimiviin yrityksiin annetussa neuvoston asetuksessa (ETY) N:o 3975/87 säädetystä valituksista, hakemuksista ja kuulemisista (EYVL N:o L 376, 31.12.1988, s. 10).

RYHMÄPOIKKEUKSIA KOSKEVAT ASETUKSET

Komission asetus (ETY) N:o 83/91, annettu 5 päivänä joulukuuta 1990, perustamissopimuksen 85 artiklan 3 kohdan soveltamisesta lentoliikenteen tietokonepohjaisia paikanvarausjärjestelmiä koskeviin yritysten välisten sopimusten ryhmiin (EYVL N:o L 10, 15.1.1991, s. 9), sellaisena kuin se on muutettuna asetuksella (ETY) N:o 3618/92 (EYVL N:o L 367, 16.12.1992, s. 16).

Komission asetus (ETY) N:o 84/91, annettu 5 päivänä joulukuuta 1990, perustamissopimuksen 85 artiklan 3 kohdan soveltamisesta sellaisiin sopimusten, päätösten ja yhdenmukaistettujen menettelytapojen ryhmiin, jotka koskevat kapasiteetin yhteistä suunnittelua ja yhteensovittamista sekä neuvotteluja säännöllisen lentoliikenteen tariffeista ja ilma-alusten lähtö- ja saapumisaikojen jakamisesta (EYVL N:o L 10, 15.1.1991, s. 14), sellaisena kuin se on muutettuna asetuksella (ETY) N:o 3618/92 (EYVL N:o L 367, 16.12.1992, s. 16).

YLEISLUONTEISET ILMOITUKSET (2)

Komission ilmoitus vähämerkityksisistä sopimuksista, joita perustamissopimuksen 85 artiklan 1 kohdan määräykset eivät koske (EYVL N:o C 231, 12.9.1986, s. 1). Kyseessä ovat yleensä sopimukset, joiden osapuolten markkinaosuus on vähemmän kuin viisi prosenttia ja yhteenlaskettu vuotuinen liikevaihto alle 200 miljoonaa ecua.

Euroopan yhteisöjen virallisten julkaisujen toimisto on julkaissut näiden asiakirjojen (sellaisina kuin ne ovat 31 päivänä joulukuuta 1989) kokoelman (viitteet: Nide I, ISBN 92-826-1307-0, luettelon numero CV-42-90-001-FR-C). Ajanmukaistettu painos on valmisteilla.

Näitä asiakirjoja sovelletaan ETA-sopimuksen mukaisesti myös Euroopan talousalueella.

(1) EFTAn valvontaviranomaisen soveltamista menettelytapasäännöistä katso ETA-sopimuksen pöytäkirjassa n:o 21 oleva 3 artikla sekä EFTAn jäsenvaltioiden välisen, valvontaviranomaisen ja tuomioistuimen perustamisesta tehdyn sopimuksen pöytäkirjan n:o 4 asiaa koskevat määräykset.

(2) Katso myös EFTAn valvontaviranomaisen julkaisemat vastaavat ilmoitukset.

LIITE III

LUETTELO YHTEISÖN JA EFTAN JÄSENVALTIOISTA, KOMISSION JA EFTAN VALVONTAVIRANOMAISEN OSOITTEET, LUETTELO KOMISSION TIEDOTUSTOIMISTOISTA YHTEISÖSSÄ JA EFTAN JÄSENVALTIOISSA SEKÄ TOIMIVALTAISTEN VIRANOMAISTEN OSOITTEET EFTAN JÄSENVALTIOISSA

Tämän liitteen laatimispäivänä Euroopan yhteisön jäsenvaltiot ovat: Saksan liittotasavalta, Belgia, Tanska, Espanja, Ranska, Kreikka, Irlanti, Italia, Luxemburg, Alankomaat, Portugali ja Yhdistynyt kuningaskunta.

Tämän liitteen laatimispäivänä ETA-sopimuksen sopimuspuolina ovat seuraavat EFTAn jäsenvaltiot: Itävalta, Suomi, Islanti, Liechtenstein, Norja ja Ruotsi.

Euroopan yhteisöjen komission kilpailuasioiden pääosaston osoite on:

Euroopan yhteisöjen komissio
Kilpailuasioiden pääosasto
Rue de la Loi 200
B-1049 Bryssel
Puh. (32-2) 299 11 11

EFTAn valvontaviranomaisen kilpailuosaston osoite on:

EFTAn valvontaviranomainen Kilpailuosasto
Rue Marie-Thérèse 1-3
B-1040 Bryssel
Puh. (32-2) 286 17 11

Yhteisössä sijaitsevien komission tiedotustoimistojen osoitteet:

BELGIA

Rue Archimède 73
B-1040 Bruxelles
Puh. (322) 299 11

TANSKA

Højbrohus
Østergade 61
Postboks 144
DK-1004 København K
Puh. (4533) 14 41 40

RANSKA

288, boulevard Saint-Germain
F-75007 Paris
Puh. (331) 40 63 38 00

CMCI

2, rue Henri Barbusse
F-13241 Marseille, Cedex 01
Puh. (3391) 91 46 00

SAKSAN LIITTOTASAVALTA

Zitelmannstraße 22
D-53113 Bonn
Puh. (49228) 53 00 90
Kurfürstendamm 102
D-10711 Berlin 31
Puh. (4930) 896 09 30
Erhardtstraße 27
D-80331 München
Puh. (4989) 202 10 11

ITALIA

Via Poli 29
I-00187 Roma
Puh. (396) 699 11 60

Corso Magenta 61
I-20123 Milano
Puh. (392) 480 15 05

LUXEMBURG

Bâtiment Jean Monnet
Rue Alcide de Gasperi
L-2920 Luxembourg
Puh. (352) 430 11

ALANKOMAAT

Postbus 30465
NL-2500 GL Den Haag
Puh. (3170) 346 93 26

PORTUGALI

Centro Europeu Jean Monnet
Largo Jean Monnet, 1-10º.
P-1200 Lisboa
Puh. (3511) 54 11 44

ESPANJA

Calle de Serrano 41
5a Planta
E-28001 Madrid
Puh. (341) 435 17 00
Av. Diagonal, 407 bis
18 Planta
E-08008 Barcelona
Puh. (343) 415 81 77

KREIKKA

2 Vassilissis Sofias
Case Postale 11002
GR-Athina 10674
Puh. (30-1) 724 39 82/724 39 83/724 39 84

IRLANTI

39 Molesworth Street
IRL-Dublin 2
Puh. (3531) 71 22 44

YHDISTYNYT KUNINGASKUNTA

8 Storey's Gate
UK-London SW1P 3AT
Puh. (4471) 973 19 92

Windsor House
9/15 Bedford Street
UK-Belfast BT2 7EG
Puh. (44222) 24 07 08

4 Cathedral Road
UK-Cardiff CF1 9SG
Puh. (44222) 37 16 31

9 Alva Street
UK-Edinburgh EH2 4PH
Puh. (4431) 225 20 58

EFTAn jäsenvaltioissa sijaitsevien komission tiedotustoimistojen osoitteet:

ITÄVALTA

Hoyosgasse 5
A-1040 Wien
Puh. (431) 505 33 79

SUOMI

31 Pohjoisesplanadi
00100 Helsinki
Puh. (3580) 65 64 20

NORJA

Postboks 1643 Vika 0119 Oslo 1
Haakon's VII Gate No 6
0161 Oslo 1
Puh. (472) 83 35 83

RUOTSI

PO Box 16396
Hamngatan 6
11147 Stockholm
Puh. (468) 611 11 72

Ilmoitus- ja hakemuslomakkeita sekä yksityiskohtaisempaa tietoa ETAn kilpailusäännöistä antavat myös seuraavat viranomaiset:

ITÄVALTA

Taloudellisten asioiden ministeriö
Puh. (43-1) 71 100

SUOMI

Kilpailuvirasto
Puh. (358-0) 73 141

ISLANTI

Kilpailu- ja kauppavirasto
Puh. (354-1) 27 422

LIECHTENSTEIN

Kansantalousvirasto
Talous- ja tilastotoimisto
Puh. (41-75) 61 11

NORJA

Kilpailuvalvontatoimisto
Puh. (47-22) 40 09 00

RUOTSI

Kilpailuvirasto
Puh. (46-8) 700 16 00

*Lisäys 5***LOMAKE YRITYSKESKITTYMÄN ILMOITTAMISTA VARTEN
NEUVOSTON ASETUKSEN (ETY) N:O 4064/89 MUKAISESTI**

LIITE

LOMAKE YRITYSKESKITTÄMÄN ILMOITTAMISTA VARTEN NEUVOSTON
ASETUKSEN (ETY) N:O 4064/89 MUKAISESTI

A. Johdanto

Tässä lomakkeessa määritellään tiedot, jotka yrityksen tai yritysten on annettava ilmoittaessaan komissiolle yhteisön laajuudesta keskittymästä. "Keskittymän" käsite määritellään asetuksen (ETY) N:o 4064/89 3 artiklassa ja käsite "yhteisön laajuinen" mainitun asetuksen 1 artiklassa.

On tarpeen viitata erityisesti asetuksen (ETY) N:o 4064/89, Euroopan talousalueesta tehdyn sopimuksen⁽¹⁾ 57 artiklaan (ETA-sopimuksen liitteessä XIV oleva 1 kohta sekä EFTAn jäsenvaltioiden välisen, valvontaviranomaisen ja tuomioistuimen perustamisesta tehdyn sopimuksen pöytäkirja n:o 4), komission asetukseen (ETY) N:o 2367/90, ETA-sopimuksen pöytäkirjoihin n:o 21, 22 ja 24 sekä ETA-sopimuksen tarkistamista koskevan pöytäkirjan 1 artiklaan ja hyväksytyihin pöytäkirjamerkintöihin. Huomioon on otettava erityisesti seuraavat seikat:

- a) kaikki tässä lomakkeessa vaaditut tiedot on annettava. Jos ette kuitenkaan vilpittömässä mielessä kykene käytettävissä olevan tiedon perusteella antamaan vastausta johonkin kysymykseen tai jos voitte vastata siihen ainoastaan osittain, ilmoittakaa tästä ja mainitkaa vastauksen puuttumisen syyt. Jos arvelette jonkin tässä lomakkeessa vaaditun tiedon olevan komissiolle tarpeeton ilmoituksenne käsittelyn kannalta, voitte pyytää vapautusta tämän tiedon antamisveloitteesta asetuksen (ETY) N:o 2367/90 4 artiklan 3 kohdan mukaisesti;
- b) jos ette ole vastannut täydellisesti kaikkiin lomakkeen osiin, ettekä ole ilmoittanut pätevää syytä siihen, miksi ette ole voinut antaa vastausta joihinkin kysymyksiin (esimerkiksi koska kiistanalaisen tarjouksen kohteena olevasta yhtiöstä ei ole saatavissa tietoja), ilmoitusta pidetään puutteellisena eikä sitä voida hyväksyä, ennen kuin kaikki tiedot on annettu. Lomaketta pidetään puutteellisena myös, jos siinä annetut tiedot ovat virheellisiä tai harhaanjohtavia;
- c) virheellisten tai harhaanjohtavien tietojen antamisesta tahallaan tai tuottamuksesta voidaan määrätä sakkorangaistus;
- d) komission julkaisemalla CD-lomakkeella ja EFTAn valvontaviranomaisen julkaisemalla CO-lomakkeella tehdyt ilmoitukset ovat yhtä päteviä.

B. Kenen on ilmoitettava?

Jos kyseessä on asetuksen (ETY) N:o 4064/89 3 artiklan 1 kohdan a alakohdassa tarkoitettu sulautuminen tai mainitun asetuksen 3 artiklan 1 kohdan b alakohdassa tarkoitettu yhteisen määräysvallan hankkiminen yrityksessä, kaikkien keskittymään tai yhteisen määräysvallan hankkimiseen osallistuvien osapuolten on tapauksen mukaan tehtävä ilmoitus yhteisesti.

Jos yritys hankkii määräysvallan tuottavan osuuden toisesta yrityksestä, määräysvallan hankkineen osapuolen on täytettävä ilmoitus.

Jos kyseessä on yrityksen julkinen ostotarjous, tarjouksen tehneen yrityksen on täytettävä ilmoitus.

Jokainen ilmoituksen täyttävä osapuoli on vastuussa siinä annettavien tietojen paikkansapitävyydestä.

Tässä lomakkeessa "keskittymän osapuolilla", jäljempänä "osapuolet", tarkoitetaan myös niitä yrityksiä, joista määräysvallan tuottava osuus hankitaan tai jotka ovat julkisen ostotarjouksen kohteena.

⁽¹⁾ Jäljempänä "ETA-sopimus". Ilmaisulla "EFTAn jäsenvaltiot" tarkoitetaan erityisesti niitä EFTAn kuuluvia valtioita, jotka ovat ETA-sopimuksen sopimuspuolia.

C. Ilmoitukseen liitettävät asiakirjat

Asianmukaisesti täytettyyn ilmoitukseen on liitettävä seuraavat asiakirjat:

- a) jäljennökset niiden asiakirjojen lopullisista tai viimeisimmistä versioista, joissa selvitetään aikomusta keskittymän toteuttamiseen joko osapuolten välillä tehtävän sopimuksen, määräysvallan tuottavan osuuden hankkimisen tai julkisen ostotarjouksen kautta;
- b) jos kyseessä on julkinen ostotarjous, jäljennös tarjousasiakirjasta. Jos sitä ei kuitenkaan ole saatavissa ilmoituksen tekohetkellä, se on toimitettava mahdollisimman pian ja viimeistään silloin, kun se lähetetään osakkaille;
- c) jäljennökset kaikkien keskittymän osapuolten viimeisimmistä vuosikertomuksista ja vuositilinpäätöksistä;
- d) jäljennökset keskittymää varten laadituista kertomuksista tai analyyseistä, joiden perusteella 5 ja 6 osassa vaaditut tiedot on saatu;
- e) luettelo ja lyhyt kuvaus analyyseistä, kertomuksista, tutkimuksista ja tiedusteluista, jotka jokin ilmoituksen osapuolista on tehnyt tai teettänyt keskittymähankkeen arvioimiseksi tai analysoimiseksi kilpailuedellytysten, kilpailijoiden (todellisten ja mahdollisten) ja markkinatilanteen osalta. Jokaisesta luettelon kohdasta on mainittava tekijän nimi ja asema.

D. Ilmoitusmenettely

Ilmoitus on tehtävä jollakin Euroopan yhteisön virallisista kielistä. Tätä kieltä käytetään tämän jälkeen menettelykielenä kaikkien ilmoituksen osapuolten kanssa. Jos ilmoitus tehdään ETA-sopimuksen pöytäkirjassa n:o 24 olevan 12 artiklan mukaisesti jonkin EFTAn jäsenvaltion virallisella kielellä, joka ei ole yhteisön virallinen kieli, ilmoitus ja kaikki sen liitteenä olevat asiakirjat on käännettävä jollekin yhteisön viralliselle kielelle.

Tässä lomakkeessa vaaditut tiedot on esitettävä viitaten lomakkeen osien ja kohtien numeroihin.

Liitteenä olevat asiakirjat on toimitettava niiden alkuperäisellä kielellä. Jos tämä ei ole jokin yhteisön virallisista kielistä, ne on käännettävä menettelykielelle [asetuksen (ETY) N:o 2367/90 2 artiklan 4 kohta].

Nämä asiakirjat voidaan toimittaa alkuperäiskappaleina tai jäljennösinä. Jälkimmäisessä tapauksessa ilmoittajan on todistettava, että ne ovat oikeita ja täydellisiä.

Lomakkeen 2.4 kohdassa vaaditut rahoitustiedot on ilmaistava ecuina käyttäen kyseisenä vuonna tai muuna ajanjaksona voimassa olevaa muuntokurssia.

Ilmoitus on toimitettava kahtenäkymmenenäyhtenä kappaleena ja kaikki liiteasiakirjat kuutenatoista kappaleena. Ilmoitus lähetetään osoitteeseen:

Euroopan yhteisöjen komissio
Kilpailuasioiden pääosasto (PO IV)
Sulautumisia käsittelevä Task force (Cort. 150)
Rue de la Loi 200
B-1049 Bryssel,

tai jätetään komission tavanomaisena työaikana seuraavaan osoitteeseen:

Euroopan yhteisöjen komissio
Kilpailuasioiden pääosasto (PO IV)
Sulautumisia käsittelevä Task force
Avenue de Cortenberg
150 B-1040 Bryssel.

E. Salassapito

Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 214 artiklan, asetuksen (ETY) N:o 4064/89 17 artiklan 2 kohdan, ETA-sopimuksen 122 artiklan, ETA-sopimuksen pöytäkirjassa n:o 24 olevan 9 artiklan sekä EFTAn jäsenvaltioiden välisen, valvontaviranomaisen ja tuomioistuimen perustamista koskevan

sopimuksen pöytäkirjassa n:o 4 olevan XIII luvun 17 artiklan 2 kohdan mukaan komissio, yhteisön jäsenvaltiot, EFTAn valvontaviranomainen ja EFTAn jäsenvaltiot tai niiden virkamiehet ja muut edustajat eivät saa ilmaista sellaisia tämän asetuksen mukaisesti keräämiään tietoja, joita koskee salassapitovelvollisuus. Tätä periaatetta on sovellettava myös ilmoituksen tekijöiden välisen luottamuksellisuuden varmistamiseksi.

Jos arvelette, että olisi etujenne vastaista julkaista tai muulla tavoin ilmaista muille osapuolille joitakin teiltä pyydettyjä tietoja, antakaa tällaiset tiedot erikseen ja merkitkää jokaiselle sivulle selkeästi maininta ”liikesalaisuuksia”. Ilmoittakaa lisäksi, minkä vuoksi ette halua näitä tietoja julkaistavan tai muulla tavoin ilmaistavan.

Jos kyseessä on sulautuminen tai yhteinen hankinta tai jos ilmoituksen täyttää useampi kuin yksi osapuoli, liikesalaisuudet voidaan toimittaa erillisessä kirjekuoressa mainiten tästä ilmoituslomakkeessa. Tässä tapauksessa ilmoitus voidaan hyväksyä, kun kaikki liitteet on vastaanotettu.

F. Viitteet

Kaikissa tämän lomakkeen viitteissä tarkoitetaan asetuksen (ETY) N:o 4064/89 artikloja ja kohtia.

1 j a k s o

1.1 Tiedot ilmoituksen tekevästä osapuolesta tai osapuolista

Antakaa seuraavat tiedot:

1.1.1 yrityksen nimi ja osoite,

1.1.2 yrityksen liiketoiminnan luonne,

1.1.3 yhteyshenkilön nimi, osoite sekä puhelin-, telekopio- ja/tai telexnumero ja asema.

1.2 Tiedot muista keskittymän osapuolista ⁽¹⁾

Antakaa kustakin keskittymän osapuolesta (ilmoituksen tekijää lukuun ottamatta) seuraavat tiedot:

1.2.1 yrityksen nimi ja osoite,

1.2.2 yrityksen liiketoiminnan luonne,

1.2.3 yhteyshenkilön nimi, osoite sekä puhelin-, telekopio- ja/tai telexnumero ja asema.

1.3 Osoite Brysselissä

Ilmoittakaa Brysselissä sijaitseva osoite, jos sellainen on olemassa, johon kaikki tiedonannot ja asiakirjat voidaan toimittaa asetuksen (ETY) N:o 2367/90 1 artiklan 4 kohdan mukaisesti.

1.4 Edustajien nimeäminen

Asetuksen (ETY) N:o 2367/90 1 artiklan 2 kohdassa säädetään, että jos ilmoituksen allekirjoittaa yrityksen edustaja, tämän on esitettävä kirjallinen todiste asianmukaisesta valtuutuksestaan. Tämä kirjallinen todiste valtuutuksesta on liitettävä ilmoitukseen ja ilmoituksen tekevän osapuolen tai osapuolten ja muiden keskittymän osapuolten edustajista on annettava seuraavat tiedot:

1.4.1 Onko kyseessä yhteinen ilmoitus?

1.4.2 Jos vastaatte myöntävästi, onko nimetty yhteinen edustaja?

Jos vastaatte myöntävästi, antakaa 1.4.3–1.4.6 kohdassa pyydyt tiedot.

Jos vastaatte kieltävästi, antakaa kunkin keskittymän osapuolen valtuuttamista edustajista seuraavat tiedot mainiten, mitä osapuolta kukin edustaa:

1.4.3 nimi,

1.4.4 osoite,

1.4.5 yhteyshenkilön nimi (ja osoite, jos se on eri kuin 1.4.4 kohdassa ilmoitettu),

1.4.6 puhelin-, telekopio- ja/tai telexnumero.

(¹) Kiistanalaisen tarjouksen yhteydessä on kyse kohdeyhtiöstä, jolloin vaaditut tiedot on annettava mahdollisuuksien mukaan.

2 j a k s o

Keskittymää koskevat tiedot

- 2.1 Kuvaillkaa lyhyesti ilmoituksen kohteena olevan keskittymän luonne täsmentäen:
- onko suunniteltu keskittymä oikeudellisella tasolla varsinainen sulautuma, hankinta, keskittymän muodostava yhteisyritys vai onko se syntynyt sopimuksen tai muun asetuksen (ETY) N:o 4064/89 3 artiklan 3 kohdassa tarkoitetun suoran tai välillisen määräysvallan hankkimisen seurauksena,
  - koskeeko keskittymä asianomaisia yrityksiä kokonaisuudessaan vai osia niistä,
  - hyväksyvätkö ostotarjouksen kohteena olevan yrityksen valvonta- tai johtoelimet tai muut sitä laillisesti edustavat elimet toisen osapuolen tekemän julkisen ostotarjouksen tämän yrityksen osakkeista.
- 2.2 Ilmoittakaa, mitä talouden aloja keskittymä koskee.
- 2.3 Selittäkää lyhyesti keskittymän taloudelliset ja rahoituskelliset näkökohdat antaen tarvittaessa tietoja:
- kaikesta jonkin osapuolen saamasta rahoitusavusta tai mistä tahansa lähteestä (mukaan lukien julkiset viranomaiset) peräisin olevasta muusta tuesta sekä tuen luonteesta ja suuruudesta,
  - keskittymän toteuttamisen kannalta merkittävien toimenpiteiden suunnitelluista tai todennäköisistä päivämääristä,
  - aiotusta omistus- ja määräysvaltarakenteesta keskittymän toteuttamisen jälkeen.
- 2.4 Ilmoituksen tekijän on toimitettava kaikista muista asianomaisista osapuolista kolmen viimeisimmän tilikauden ajalta seuraavat tiedot:
- 2.4.1 liikevaihto koko maailmassa ⁽¹⁾,
- 2.4.2 liikevaihto yhteisössä ⁽¹⁾ ⁽²⁾,
- 2.4.3 liikevaihto EFTAn alueella ⁽¹⁾ ⁽²⁾,
- 2.4.4 liikevaihto kussakin yhteisön jäsenvaltiossa ⁽¹⁾ ⁽²⁾,
- 2.4.5 liikevaihto kussakin EFTAn jäsenvaltiossa ⁽¹⁾ ⁽²⁾,
- 2.4.6 tarvittaessa jäsenvaltio, jossa on saatu yli kaksi kolmasosaa yhteisön liikevaihdosta ⁽¹⁾ ⁽²⁾,
- 2.4.7 tarvittaessa EFTAn jäsenvaltio, jossa on saatu yli kaksi kolmasosaa EFTAn alueen liikevaihdosta ⁽¹⁾ ⁽²⁾,
- 2.4.8 voitto ennen veroa koko maailmassa ⁽³⁾,
- 2.4.9 henkilöstön määrä koko maailmassa ⁽⁴⁾.
- 2.5 Antakaa viimeisimmän tilikauden ajalta seuraavat tiedot:
- 2.5.1 Muodostaako kyseisten yritysten yhteenlaskettu liikevaihto EFTAn jäsenvaltioiden alueella 25 prosenttia tai enemmän niiden kokonaisliikevaihdosta ETA-alueella?
- 2.5.2 Ylittääkö vähintään kahden yrityksen erillinen liikevaihto EFTAn jäsenvaltioiden alueella 250 miljoonaa ecua?

⁽¹⁾ Liikevaihdon määrittelyn osalta katso 5 artikla ja huomaa luottolaitoksia ja muita rahoituslaitoksia, vakuutusalan yrityksiä ja yhteisyrityksiä koskevat erityissäännökset. Vakuutusalan yritysten sekä luotto- ja muiden rahoituslaitosten osalta "yhteisössä asuvat/sijaitsevat" ja "jäsenvaltiossa asuvat/sijaitsevat" määritellään luonnollisiksi henkilöiksi tai oikeushenkilöiksi, joilla on asuin- tai sijaintipaikka jossakin jäsenvaltiossa kunkin jäsenvaltion lainsäädännön mukaisesti. Yritysten asiakasyhtiöiden sijaintipaikkana pidetään sitä maata, jossa kyseisen yhtiön pääkonttori sijaitsee. Samoja sääntöjä sovelletaan EFTAn jäsenvaltioiden alueella sijaitsevan yrityksen tai asuvan henkilön käsitteeseen. Liikevaihtojen laskemisessa ilmoituksen tekijän on tukeuduttava seuraaviin esimerkkeihin: luotto- ja muiden rahoituslaitosten osalta selittävä huomautus I, vakuutusalan yritysten osalta selittävä huomautus II ja yhteisyritysten osalta selittävä huomautus III.

⁽²⁾ Tietyin jäsenvaltion liikevaihdon laskemisesta suhteessa koko yhteisössä saatua liikevaihtoon katso selittävä huomautus IV.

⁽³⁾ Ilmaisulla "voitto ennen veroa" tarkoitetaan tavanomaisesta liiketoiminnasta saatua voittoa ennen kuin siitä on maksettu vero.

⁽⁴⁾ Henkilöstöön kuuluvat kaikki yrityksen palveluksessa olevat henkilöt, joiden kanssa on tehty työsopimus ja joille maksetaan palkkaa.

3 j a k s o

Omistussuhteet ja määräysvalta⁽¹⁾

Toimittakaa luettelo kunkin osapuolen kanssa samaan ryhmään kuuluvista yrityksistä. Tässä luettelossa on mainittava:

- 3.1 kaikki yritykset, joissa osapuolilla on suoraan tai välillisesti 3 artiklan 3 kohdassa tarkoitettua määräysvaltaa;
- 3.2 kaikki yritykset tai henkilöt, joilla on suoraan tai välillisesti 3 artiklan 3 kohdassa tarkoitettua määräysvaltaa osapuoliin;
- 3.3 kunkin 3.2 kohtaan merkityn yrityksen tai henkilön osalta on annettava täydellinen luettelo kaikista yrityksistä, joissa tällä on suoraan tai välillisesti 3 artiklan 3 kohdassa tarkoitettua määräysvaltaa.

Täsmentäkää kunkin luettelossa mainittavan yrityksen osalta määräysvallan luonne ja keinot.

- 3.4 Antakaa tarkempia tietoja edellä tarkoitettujen, 5 jakson määritelmän mukaisilla vaikutusalaan kuuluvilla markkinoilla toimivien yritysyryhmien kolmen viimeksi kuluneen vuoden aikana tekemistä osuuskien hankinnoista.

Tässä osassa pyydettyjä tietoja voidaan havainnollistaa kaavioilla ja diagrammeilla, jotka helpottavat yrityksen omistus- ja määräysvaltarakenteen ymmärtämistä, sellaisena kuin se on ennen keskittymää.

4 j a k s o

Henkilö- ja rahoitussuhteet

Antakaa kustakin 3 jakson vastauksissa mainitusta yrityksestä tai osapuolesta seuraavat tiedot:

- 4.1 luettelo kaikista muista vaikutusalaan kuuluvilla markkinoilla toimivista yrityksistä (vaikutusalaan kuuluvien markkinoiden käsite määritellään 5 jaksossa), joissa ryhmään kuuluvilla yrityksillä on erikseen tai yhteensä vähintään 10 prosenttia äänimäärästä tai merkitystä pääomasta, ilmoittaen kussakin tapauksessa kyseinen prosenttiosuus;
- 4.2 luettelo kaikista muista vaikutusalaan kuuluvilla markkinoilla toimivista yrityksistä, joissa 3 jakson vastauksissa mainituilla henkilöillä on vähintään 10 prosenttia äänimäärästä tai merkitystä pääomasta, ilmoittaen kussakin tapauksessa kyseinen prosenttiosuus;
- 4.3 luettelo kunkin yrityksen johtoelinten jäsenistä, jotka ovat myös jonkin muun vaikutusalaan kuuluvilla markkinoilla toimivan yrityksen johto- tai valvontaelinten jäseniä. Kunkin yrityksen osalta on tarvittaessa annettava lisäksi luettelo valvontaelinten jäsenistä, jotka ovat myös jonkin muun vaikutusalaan kuuluvilla markkinoilla toimivan yrityksen johtoelinten jäseniä.

Kussakin tapauksessa on mainittava toisen yrityksen nimi ja kyseisen henkilön asema.

Tässä osassa annettuja tietoja voidaan havainnollistaa ymmärtämistä helpottavilla kaavioilla tai diagrammeilla.

5 j a k s o

Vaikutusalaan kuuluvia markkinoita koskevat tiedot

Ilmoituksen tekijän on annettava vaadittavat tiedot ottaen huomioon seuraavat määritelmät:

Tuotemarkkinat

Kyseessä oleviin tuotemarkkinoihin kuuluvat kaikki tuotteet ja/tai palvelut, joita kuluttaja pitää keskenään vaihdettavissa tai korvattavissa olevina niiden ominaisuuksien, hinnan ja käyttötarkoituksen vuoksi.

Tuotemarkkinat saattavat joissakin tapauksissa muodostua tietystä määrästä tuoteryhmiä. "Tuoteryhmällä" tarkoitetaan tuotetta tai pientä tuotejoukkoa, joiden fyysiset ja tekniset ominaisuudet ovat samankaltaisia ja jotka ovat täysin vaihdettavissa keskenään. Ryhmään kuuluvien tuotteiden väliset erot ovat vähäisiä ja liittyvät yleensä ainoastaan tavaramerkkiin ja/tai tuotekuvaan. Tuotemarkkinat vastaavat yleensä yrityksen liiketoimissaan käyttämää luokittelua.

⁽¹⁾ Katso 3 artiklan 3 ja 5 kohta.

Maantieteelliset markkinat

Kyseessä olevat maantieteelliset markkinat muodostuvat alueesta, jolla asianomaiset yritykset myyvät tavaroita ja palveluja, jolla kilpailuedellytykset ovat riittävän yhtenäiset ja joka voidaan erottaa ympäröivistä alueista erityisesti kilpailuedellytysten huomattavan erilaisuuden perusteella.

Maantieteellisten markkinoiden määrittämiseen vaikuttavia seikkoja ovat kyseisten tuotteiden tai palvelujen luonne ja ominaisuudet, markkinoille pääsyn esteet ja kuluttajien mieltymykset, markkinaosuuksien huomattavat erot vierekkäisten alueiden välillä ja merkittävät hintaerot.

Vaikutusalaan kuuluvat markkinat

"vaikutusalaan kuuluvilla markkinoilla" tarkoitetaan kyseisten tuotteiden tai tuoteryhmien markkinoita ETAn alueella, yhteismarkkinoilla, EFTAn jäsenvaltioiden alueella, jossakin yhteisön tai EFTAn jäsenvaltiossa tai tarvittaessa millä tahansa maantieteellisillä markkinoilla, joilla:

- a) kaksi tai useampia keskittymän osapuolia (mukaan lukien 3 jaksossa annetun määritelmän mukaan samaan ryhmään kuuluvat yritykset) toimii samoilla tuotemarkkinoilla tai samassa tuoteryhmässä ja keskittymän markkinaosuus on yhteensä vähintään 10 prosenttia. Tällöin on kyseessä horisontaalinen suhde, tai
- b) mikä tahansa keskittymän osapuolista (mukaan lukien 3 osassa annetun määritelmän mukaan samaan ryhmään kuuluvat yritykset) toimii tuotemarkkinoilla, jotka sijaitsevat aikaisemmassa tai myöhemmässä vaiheessa suhteessa niihin tuotemarkkinoihin tai siihen tuoteryhmään, joiden tai jonka alalla toinen osapuoli toimii, ja jommankumman markkinaosuus on vähintään 10 prosenttia, riippumatta asianomaisten osapuolten mahdollisesta toimittaja/asiakas-suhteesta. Tällöin on kyseessä vertikaalinen suhde.

I. Selvitys vaikutusalaan kuuluvista tuotemarkkinoista

- 5.1 Kuvailkaa kaikki vaikutusalaan kuuluvat tuotemarkkinat ja selittäkää, minkä vuoksi näiden markkinoiden tuotteet ja/tai palvelut sisältyvät määritelmään (ja minkä vuoksi toiset eivät sisälly) niiden ominaisuuksien, hinnan ja käyttötarkoituksen perusteella.
- 5.2 Luetelkaa yrityksessänne kaupan pitämistä varten määritellyt erilaiset tuoteryhmät, jotka kuuluvat kullekin 5.1 kohdassa kuvatuista tuotemarkkinoista.

II. Vaikutusalaan kuuluvia markkinoita koskevat tiedot

Antakaa kaikista vaikutusalaan kuuluvista tuotemarkkinoista ja tarvittaessa kustakin tuoteryhmästä kolmen viimeksi kuluneen tilikauden ajalta erikseen ja:

- a) ETAn alueelta;
  - b) koko yhteisön alueelta;
  - c) EFTAn jäsenvaltioiden alueelta kokonaisuudessaan;
  - d) erikseen kustakin yhteisön jäsenvaltiosta, jossa osapuolet (mukaan lukien 3 osassa annetun määritelmän mukaan samaan ryhmään kuuluvat yritykset) toimivat;
  - e) erikseen kustakin EFTAn jäsenvaltiosta, jossa osapuolet (mukaan lukien 3 osassa annetun määritelmän mukaan samaan ryhmään kuuluvat yritykset) toimivat, ja
  - f) tarvittaessa kyseessä olevilta yhteisön maantieteellisiltä markkinoilta seuraavat tiedot:
- 5.3 arvio markkinoiden arvosta ja tarvittaessa suuruudesta (esimerkiksi lähetettyinä tai toimitettuina yksikköinä) ⁽¹⁾. Liittäkää mukaan hallussanne olevia muista lähteistä saatuja tilastoja vastaustenne havainnollistamiseksi. Antakaa ennuste kysynnän kehitymisestä vaikutusalaan kuuluvilla markkinoilla;
  - 5.4 kaikkien niiden ryhmien liikevaihto, joihin osapuolet kuuluvat (3 osassa annetun määritelmän mukaan);
  - 5.5 arvio kunkin edellä tarkoitetun ryhmän markkinaosuudesta;
  - 5.6 arvio kaikkien niiden kilpailijoiden markkinaosuuksista (arvon ja tarvittaessa määrän mukaan), joiden osuus kyseisistä maantieteellisistä markkinoista on vähintään 10 prosenttia. Antakaa näiden yritysten nimi, osoite ja puhelinnumero;

⁽¹⁾ Markkinoiden arvosta ja suuruudesta on käytävä ilmi tuotanto kyseisten maantieteellisten markkinoiden osalta korotettuna tuonin määrällä ja vähennettynä viennin määrällä.

- 5.7 vertailu niiden ryhmien, joihin osapuolet kuuluvat, laskuttamista hinnoista kussakin yhteisön ja EFTAn jäsenvaltiossa ja samankaltainen vertailu hintatasoista yhteisössä, EFTAn jäsenvaltioissa ja niiden merkittävimpien kauppakumppaneiden alueella (esimerkiksi Amerikan yhdysvalloissa ja Japanissa);
- 5.8 arvio kyseisten maantieteellisten markkinoiden tuonnin arvosta (ja tarvittaessa määrästä) ja alkuperämaista;
- 5.9 niihin ryhmiin kuuluvista yrityksistä peräisin olevan tuonnin osuus, joihin osapuolet kuuluvat;
- 5.10 arvio niistä esteistä, joita tuonnille aiheutuu tulliin liittyvistä tai muista kaupan rajoituksista.

III. Yhdistymiseen liittyvät markkinatiedot

Jos kyseessä ei ole horisontaalinen tai vertikaalinen suhde ja jos jonkin asianomaisen yrityksen (mukaan lukien 3 osassa annetun määritelmän mukaan samaan ryhmään kuuluvat yritykset) markkinaosuus on vähintään 25 prosenttia tuotemarkkinoista tai tuoteryhmästä, antakaa seuraavat tiedot:

- 5.11 kuvaus kaikista kyseessä olevista tuotemarkkinoista ja selitys siitä, minkä vuoksi näiden markkinoiden tuotteet ja/tai palvelut sisältyvät määritelmään (ja minkä vuoksi toiset eivät sisälly) niiden ominaisuuksien, hinnan ja käyttötarkoituksen perusteella;
- 5.12 luettelo yrityksessänne kaupan pitämistä varten määritellyistä erilaisista tuoteryhmistä, jotka kuuluvat kuvatuille tuotemarkkinoille;
- 5.13 arvio niiden ryhmien, joihin osapuolet kuuluvat, markkina-arvosta ja markkinaosuuksista kaikilla vaikutusalaan kuuluvilla tuotemarkkinoilla ja tarvittaessa kunkin eri tuoteryhmän osalta viimeksi kuluneen tilikauden ajalta:
- a) ETAn alueelta kokonaisuudessaan;
  - b) koko yhteisön alueelta;
  - c) EFTAn jäsenvaltioiden alueelta kokonaisuudessaan;
  - d) erikseen kustakin yhteisön jäsenvaltiosta, jossa ne ryhmät, joihin osapuolet kuuluvat, toimivat;
  - e) erikseen kustakin EFTAn jäsenvaltiosta, jossa ne ryhmät, joihin osapuolet kuuluvat, toimivat,
- ja
- f) tarvittaessa kaikilta kyseessä olevilta maantieteellisiltä markkinoilta.

Ilmoituksen tekijän on selitettävä kunkin vastauksen osalta, mihin hänen käyttämänsä arviot tai esittämänsä oletukset perustuvat.

6 j a k s o

Yleiset olosuhteet vaikutusalaan kuuluvilla markkinoilla

Seuraavat tiedot on annettava vaikutusalaan kuuluvista tuotemarkkinoista ja tarvittaessa vaikutusalaan kuuluvista tuoteryhmistä:

Markkinoille pääsyä koskevat tiedot

- 6.1 Onko kyseisille markkinoille viiden viimeksi kuluneen vuoden aikana (tai pidemmän ajan kuluessa, jos tämä vaikuttaa tarkoituksenmukaisemmalta) tullut merkittäviä uusia yrityksiä yhteisössä tai EFTAn jäsenvaltioiden alueella?
- 6.2 Onko ilmoituksen tekijän mielestä olemassa sellaisia yrityksiä, yksinomaan yhteisön tai ETAn ulkopuolisilla markkinoilla toimivat yritykset mukaan lukien, jotka voisivat tulla yhteisön tai EFTAn markkinoille?
- 6.3 Miten todennäköistä ilmoituksen tekijän mielestä on, että markkinoille tulisi merkittävä uusi yritys viiden seuraavan vuoden aikana?

Markkinoille pääsyyn vaikuttavat tekijät

- 6.4 Kuvatkaa erilaiset tekijät, jotka tässä tapauksessa vaikuttavat pääsyyn vaikutusalaan kuuluville markkinoille ja eritellään näitä tekijöitä sekä maantieteellisellä tasolla että tuotteiden tasolla. Ottakaa tässä yhteydessä tarvittaessa huomioon seuraavat seikat:

- Ilmoittakaa, minkäsuuruisia kustannuksia (pääoma, myynninedistäminen, mainonta, tarvittavat jakelujärjestelmät, huoltopalvelut jne.) markkinoille tulosta aiheutuisi elinkelpoisen ja merkittävän kilpailijan kokoiselle yritykselle sekä minkälainen tällaisen kilpailijan markkinaosuus olisi.
- Missä määrin markkinoille pääsyyn vaikuttaa tarve saada viranomaisten lupa tai jonkinlaisten standardien olemassaolo? Liittyykö markkinoille pääsyyn oikeudellisia tai lakisääteisiä ehtoja?
- Missä määrin markkinoille pääsyyn vaikuttaa raaka-aineiden saatavuus?
- Missä määrin markkinoille pääsyyn vaikuttaa yrityksen ja sen toimittajien ja/tai asiakkaiden välisten sopimusten voimassaoloaika?
- Selittäkää patenttien käyttölopun, taitotietoa koskevien lisenssien ja muiden oikeuksien merkitys kyseisillä markkinoilla.

Vertikaalinen yhdentyminen

- 6.5 Kuvatkaa kunkin osapuolen vertikaalisen yhdentymisen luonne ja aste.

Tutkimus ja kehitys

- 6.6 Selittäkää yksityiskohtaisesti tutkimus- ja kehitystoiminnan merkitys kyseisillä markkinoilla toimivalle yhtiölle kilpailuseman vahvistamisessa pitkällä aikavälillä. Selostakaa keskittymän osapuolina olevien yritysten kyseisillä markkinoilla toteuttamien tutkimus- ja kehitystöiden luonne.

Ottakaa tässä yhteydessä tarvittaessa huomioon seuraavat seikat:

- tutkimus- ja kehitystoiminnan intensiivisyys⁽¹⁾ kyseisillä markkinoilla ja keskittymän osapuolina olevissa yrityksissä,
- teknologinen kehitys kyseisillä markkinoilla tarkoituksenmukaisen ajanjakson kuluessa. Kuvauksen tulee koskea tuotteita ja/tai palveluita, valmistusmenetelmiä, jakelujärjestelmiä jne. sekä muita merkittäviä osa-alueita,
- markkinoilla kyseisenä ajanjaksona tehdyt merkittävimmät innovaatiot; mainitkaa, mistä yrityksistä nämä innovaatiot ovat peräisin,
- markkinoiden innovaatiovaihe. Mikä on ilmoituksen tekijän mielestä keskittymän osapuolten asema tässä innovaatiovaiheessa?
- ilmoittakaa, ovatko keskittymän osapuolet patenttilisenssien, taitotietoa koskevien lisenssien tai muiden oikeuksien antajina tai vastaanottajina vaikutusalaan kuuluvilla markkinoilla.

Jakeluverkostot ja huoltopalvelut

- 6.7 Kuvailkaa vaikutusalaan kuuluvien markkinoiden jakelukanavat ja huoltopalveluverkostot. Ottakaa tässä yhteydessä huomioon seuraavassa mainittavat seikat ja tarvittaessa vastatkaa ja/tai viitatkaa kysymyksiin suoraan:

- olemassa olevat jakelujärjestelmät ja niiden merkitys markkinoilla. Missä määrin jakelusta vastaavat ulkopuoliset ja/tai keskittymän osapuolten kanssa 3 jaksossa annetun määritelmän mukaan samaan ryhmään kuuluvat yritykset?
- olemassa olevat huoltopalveluverkostot (esimerkiksi kunnossapito- ja korjauspalvelut) ja niiden merkitys markkinoilla. Missä määrin näitä palveluja tarjoavat ulkopuoliset ja/tai keskittymän osapuolten kanssa 3 jaksossa annetun määritelmän mukaan samaan ryhmään kuuluvat yritykset?

Kilpailutilanne

- 6.8 Antakaa tarkat tiedot (nimi, osoite ja yhteyshenkilöt) ilmoituksen tekevien osapuolten viidestä merkittävimmästä tavarantoimittajasta sekä kunkin toimittajan osuudesta osapuolten hankinnoissa.
- 6.9 Antakaa tarkat tiedot (nimi, osoite ja yhteyshenkilöt) ilmoituksen tekevien osapuolten viidestä merkittävimmästä asiakkaasta sekä kunkin asiakkaan osuudesta osapuolten myynnissä.
- 6.10 Esittäkää vaikutusalaan kuuluvien markkinoiden kysyntä- ja tarjontarakenne. Näiden tietojen on parannettava komission mahdollisuuksia arvioida sitä kilpailutilannetta, jossa keskittymän osapuolet toimivat. Ottakaa tässä yhteydessä huomioon seuraavat seikat ja tarvittaessa vastatkaa ja/tai viitatkaa kysymyksiin suoraan:

⁽¹⁾ Tutkimus- ja kehitystoiminnan intensiivisyys määritellään tutkimus- ja kehityskustannusten osuutena suhteessa liikevaihtoon.

- markkinoiden eri vaiheet, esimerkiksi käynnistyminen, laajeneminen, kypsyyt ja heikkeneminen. Missä vaiheessa vaikutusalaan kuuluvat tuotteet ilmoituksen tekijän mielestä ovat?
- tarjonnan rakenne ja tarkemmat tiedot sen tunnistettavissa olevista eri luokista sekä kuvaus kunkin luokan ”tyypillisestä tavarantoimittajasta”,
- kysynnän rakenne ja tarkemmat tiedot sen tunnistettavissa olevista eri ryhmistä sekä kuvaus kunkin ryhmän ”tyypillisestä asiakkaasta”,
- onko ilmoituksen tekijän mielestä viranomaisilla, julkisilla toimielimillä, valtionyrityksillä tai muilla vastaavilla laitoksilla merkittävä asema tarjonnassa tai kysynnässä? Jos vastaatte myöntävästi, antakaa tarkempia tietoja niiden osallistumisesta,
- kokonaiskapasiteetti yhteisössä ja EFTAn alueella kolmen viimeksi kuluneen vuoden aikana. Mikä oli osapuolten osuus kummastakin kapasiteetista tänä aikana ja minkälainen oli niiden kapasiteetin käyttöaste?

Yhteistyösopimukset

- 6.11 Missä määrin vaikutusalaan kuuluvilla markkinoilla on voimassa yhteistyösopimuksia (horisontaalisia ja/tai vertikaalisia)?
- 6.12 Antakaa tarkempia tietoja osapuolten vaikutusalaan kuuluvilla markkinoilla tekemistä merkittävimmistä yhteistyösopimuksista, kuten lisenssisopimuksista, tutkimus- ja kehityssopimuksista, erikoistumisopimuksista, jakelusopimuksista, pitkäaikaisista toimitussopimuksista ja tiedonvaih-
tosopimuksista.

Ammatilliset yhdistykset

- 6.13 Laatikaa luettelo vaikutusalaan kuuluvilla markkinoilla toimivien merkittävimpien ammatillisten yhdistysten nimistä ja osoitteista.

Maailmanlaajuinen yhteys

- 6.14 Kuvatkaa, miten keskittymähanke sijoittuu maailmanlaajuisessa yhteydessä ja ilmoittakaa osapuol-
ten asema maailmanmarkkinoilla.

7 j a k s o

Yleisiä kysymyksiä

- 7.1 Ilmoittakaa, millä tavoin keskittymähanke saattaa vaikuttaa väli- ja loppukäyttäjien etuihin sekä tekniseen kehitykseen.
- 7.2 Jos komissio arvioi, ettei ilmoitettu toimenpide ole asetuksen (ETY) N:o 4046/89 3 artiklassa tarkoitettu keskittymä, haluatteko ilmoitusta pidettävän asetuksen N:o 17 2 artiklan mukaisena hakemuksena tai 4 artiklan mukaisena ilmoituksena, asetuksen (ETY) N:o 1017/68 12 artiklan mukaisena hakemuksena tai 14 artiklan mukaisena ilmoituksena, asetuksen (ETY) N:o 4056/86 12 artiklan mukaisena hakemuksena taikka asetuksen (ETY) N:o 3975/87 3 artiklan 2 kohdan tai 5 artiklan mukaisena hakemuksena?

8 j a k s o

Vakuutus

Ilmoituksen lopussa on oltava seuraava vakuutus, joka kaikkien ilmoituksen osapuolten on allekirjoitettava tai joka on allekirjoitettava näiden puolesta.

Allekirjoittaneet vakuuttavat, että tässä ilmoituksessa olevat tiedot on annettu rehellisesti ja ovat totuudenmukaisia, että kaikki arviot on ilmoitettu arvioiksi ja ovat allekirjoittaneiden parhaita mahdollisia arvioita seikoista, joita ne koskevat, ja että kaikki esitetyt näkemykset ovat vilpittömiä.

Allekirjoittaneet tuntevat asetuksen (ETY) N:o 4064/89 14 artiklan 1 kohdan b alakohdan säännökset.

Paikka ja aika: .....

Allekirjoitukset: